

JAN NILSSON

HEMSKHETER

QVILLE, SVENNEBY OCH BOTTNA

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA
MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900
I QVILLE HÄRAD BOHUSLÄN

Källmaterial

15 GIFTMORD
BEGÅNGET: 1889-12-15

GÄRNINGSMAN: DRÄNGEN ANDERS SVENSSON FRÅN ÅHS,
SVARTEBORGS SOCKEN

Utdrag ur domboken från Qville Häradsrätt. Innehåller alla ingående handlingar i aktuella mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget ARKIV DIGITAL, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på ARKIV DIGITALS hemsida.

Dessa rättegångar finns även beskrivna i boken "Hemskheter i Qville, Svenneby och Bottna.

Trevlig läsning

Jan Nilsson, författare

15 GIFTMORD

BEGÅNGET: 1889-12-15
GÄRNINGSMAN: DRÄNGEN ANDERS SVENSSON FRÅN ÅHS,
SVARTEBORGS SOCKEN

v278270.b3300

Domboken, hållen vid urtima ting med Qvile härad å tingsstället i Rabbalshede den 3 Februri 1890.

Närvarande: undertecknad, vice häradshöfding och t f domare i orten, samt nämndemännen:

Häradsdomaren L Sörqvist i Dromålseröd,
Benjamin Larsson i Flyg,
Karl Nilsson i Klingseröd,
Otto Karlsson i Kallsäng,
Johan Nestor Kristiansson i Branneby,
Karl Adolf Hansson i Lifveröd och
Benjamin Alexandersson i Södra Torp,
Sjökaptenen P A Johansson på Florö och
Olof Olsson i Saltebro

No 2

Sedan Krlmn i häradet O Johansson uti skrifvelse dem den 27 sistliden Januari ankommit, anmält, att drängen Anders Svensson från Åhs blifvit häktad och till kronohäktet i Uddevalla i afbidan på ransaknings utställande införpassad, såsom misstänkt att hafva afdagatagit sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland medelst förgiftning; så hade ransakning med Anders Svensson till denna dag utsatts; och då ransakningen nu företages, inställes, i åklagarens närvaro, den tilltalade inför Rn under beavkning af fänggevaldigern P A Bergdahl.

Hörd öfver sina hufvudsakligast lefnadsomständigheter uppgifver den tilltalade: att han är född den 8 Maj 1864 å Kyskoklippan under Stora Dingevall, Svarteborgs socken, Tunge härad och detta län af föräldrarne, Torparen Svens Christiansson och Johanna Christina Andersdotter, hvilka begge lefva under knappa omständigheter å Nilsbo under Karleholm af Svarteborgs socken. Hos föräldrarne vistades den tilltalade, tills han fyllt elfva år, derunder han om somrarne sysselsatte sig borta som vallhjon.

Han hade åtnjutit undervisning i Aspångs skola i Svarteborgs socken, under fem år varit i tjenst hos Zackarias Olsson i Berg och derunder vid femton års ålder konfirmerats i Svarteborgs af pastor Granfelt.

Sedan tog han tjenst hos åtskilla personer, nämligen i två år hos Adolf Börjesson i Klofvane, i två år hos Herman Stenström å Medbo, derefter hos dennes moder Stina Stenström i Fjell och i ytterligare två år hos Robert Andersson i Torp, allt i Svarteborgs socken. Numera vore han bosatt i Ås, men kyrkoskrifven hos sina föräldrar å Nilsbo. Smmanvigd med Lovisa Andersdotter den 6 September 1889 hade han derefter sysselsatt sig med arbete. Han kunde läsa endast tryckt skrift, men föga skrifva. För brott hade han förut ej varit tilltalad.

Åklagaren ingifver ett så lydanade:

"Prestbetyg för etc And

Uppmärksammas på att enligt prestbetyget den tilltalade vore född den 8 Juni 1864 yttrar den tilltalade, att hans föräldrar för honom uppgifvit den 8 Maj 1864; hvilket antecknas, hvarefter den tilltalade förnekar, att han medelst gift eller annorledes afdagatagit sin hustru Lovisa Andersdotter och berättar:

att han en längre tid varit bekant med Lovisa Andersdotter, som ett ömmare förhållande dem emellan hade uppstått under sommaren år 1888 och särskilt i Oktober månad samma år, då den tilltalade flyttade i tjenst till Torp. Någon split och oenighet hade hvarken före eller efter äktenskapets ingående dem emellan egt rum. Efter vigseln hade de, som vore mantalsskrifna hos den tilltalades föräldrar, ej bott tillsammans, enär den tilltalade ej hade fast anställning. Den tilltalade hade derföre flyttat till sina föräldrar och hans hustru till sina, den senare åtta dagar efter den 24 oktober 1889. Den tilltalade skulle arbeta för dagslön, men tog tjenst som dräng på Ås efter en annan, som stadts, men ej inställt sig i tjensten. Lovisa Andersdotter vistades hos sina föräldrar, så länge hon lefde. Den tilltalade hade besökt henne i hemmet omkring fyra gånger och stannat hos henne än hela, än halfva dagen, men ej mera än en natt. Oftare hade det ej kunnat ske till följd af tjensten. Den tilltalades husbonde ville, att den tilltalade skulle återkomma om qvällarne, och derföre vågade den tilltalade ej stanna hos sin hustru någon natt. Den 15 sistlidne December kl 1/2 11 e m afled Lovisa Andersdotter och natten förut hade den tilltalade legat hos henne. Lovisa Andersdotter, som var hafvande, blef först sjuk på morgonen den 15 sistlidne December. Sjukdomen bestod i upprepade uppkastningar. Hvad som uppkastades, liknade ej vanligt vatten, utan hade gröngul färg. Lovisa Andersdotter trodde sig snart skola blifva bra.

Derföre efterskickade den tilltalade ej någon doktor. Mjölken erbjöds henne, men den utsprutades. Hon vältrade sig i sängen och klagade öfver magknip. Hennes moder och stjuvader voro hemma den dagen, hon insjuknade. Då det led mot slutet, fattade hon den tilltalades hand och behöll den, tills lifvet flytt. Hon omnämnde hvarken dervid eller förut någon orsak till hennes sjukdom. Den tilltalade hade hvarken den dagen eller efter dödsfallet afvetat orsaken dertill, utan trodde, att uppkastningarne härledde sig af hafvandeskapet, som var långt framskridet.

Den tilltalade blef visserligen öfverraskad af det hastiga dödsfallet, men hade ej kommit att tänka på, att det orsakats af gift, som den tilltalade hvarken sjelf innehåft eller sett hustrun innehafva. Fredagen efter dödsfallet hade den tilltalade inställt sig hos vederbörande pastor och anmält detta. Jordfästningen bestämdes till Söndagen derpå, men verkställdes ej, enär en person med namn Carl Andersson hade erhållit det besked af Komminister C J Granfelt, att obduktion skulle å liket företagas. Häremot protesterade ej den tilltalade. Liket hade obducerats i Svarteborgs sockenstuga. Den tilltalade hade biträdt med att bära det. Någon underrättelse om utgången af obduktionen hade den tilltalade omedelbart efter densamma ej erhållit. Den tilltalade hade fortsatt sin tjänst på Ås, tills han häktades sistlidne onsdag för åtta dagar sedan, hvilket verkställdes af rättsaren August Larsson på vederbörande kronolänsmans order. Det var först August Larsson som yttrat, att den tilltalades hustru afidit till följd av arsenik ? hade den tilltalade ej haft kännedom derom. Qvicksilfver hade den tilltalade ej innehåft annorledes än å spegelglas. Arsenik hade han ej ens sett.

Härefter upplyser den tilltalade, på serskilda till honom ställda frågor, att Lovisa Andersdotter på morgonen ifrågavarande dag i friskt tillstånd kokat kaffe, hvaraf den tilltalade, hans svärfader och en deras son druckit, men den tilltalade kan deremot nu ej minnas, om Lovisa Andersdotter drack deraf. Efter kaffekokningen blef emellertid Lovisa Andersdotter sjuk, hemtade ur bodkammaren kryddnejlikor samt gaf den tilltalade dessa jemte socker till söndermalning i en kaffeho. Den tilltalade, som trodde, att hustrun skulle använda nejlikorna och socker till någon mat åt den tilltalade innan dennes bortgång till tjensten, maldes enligt hennes begäran. Emellertid tog den tilltalade två nypor af det sålunda malda, lade dem i bränvin i ett bränvinsglas samt drack ur dess innehåll, hvilket smakade bra, fastän något skarpt till följd af nejlikorna. Någon egentlig sötma deri af sockret kände ej den tilltalade, ty föga socker lemnades till söndermalning. Hustrun fyllde derefter glaset till hälften antingen med vatten eller bränvin. I glaset såg den tilltalade något mörkt ämne flyta, hvilket den tilltalade trodde vara af de söndermalda nejlikorna och sockret. Innehållet i glaset tömde hustrun. Den tilltalade stod vid kammardörren och hustrun vid bordet ett stycke derifrån, så att den tilltalade kunde derföre ej urskilja, havd det var som hustrun drack. Hustrun klagade jemväl öfver sveda i bröstet. Omnämnda mjölken hade hennes moder förskaffat. Hustrun hade ej tillden tilltalade yttrat något om lifsleda eller om afsigt att taga sig sjelf af daga. Vid de upprepade uppkastningarne tänke den tilltalade, att det var verkningar af hafvandeskapet, ty den tilltalade hade sett henne förut hafva uppkastningar. Det uppkastade luktade stramt, hvilket den tilltalade känt, medan han satt å sängkanten och hustrun uppkastade i en bredvid sängen stående bunke.

Åklagaren anhåller, att Alfred Samuelsson i Bodeland måtte afhöras såsom vittne samt Lovisa Andreadotters stjuvader Carl Johannesson derstädes och moder Anna Stina Andersdotter, hvilka åklagaren jemväl inkallat, måtte upplysningsvis utan ed meddela, hvad de hade sig bekant i målet.

Då jäf emot emot Alfred Samuelsson ej förekommer, får han aflägga vittnesed, varnas för dess missbruk, höres och berättar: att vt vistats i Lovisa Andersdotters hem på frdags aftonen och lördagsmorgonen innan hon afled. Vt var under den natten sysselsatt med med svinslagt och hade förut ej känt den tilltalade eller hans hustru. Lovisa Andersdotter, som var hafvande, syntes ej sjuk eller nedstämd. Hon biträdde vid slagtet med att lysa och var ensam med vt, då skollningen begynnade. Hon besvarade klart och tydligt alla de frågor vt på vatten ställde till henne om hvarjehanda. Någon klagan öfver sjukdom afhördes icke. Vt känner ej den tilltalades och Lovisa Andersdotters förhållande till hvarandra. Den dag begrafningen skulle ske såg den tilltalade ut att vara nedstämd och grät, då kistan nedsattes vid grafven. Rykte hade i den tilltalades hemort kommit i omlopp derom, att den tilltalade förgiftat sin hustru, men vt har ej hört någon yttra, att annan person än den tilltalade skulle haft samlag med Lovisa Andersdotter, så att hafvandeskapet deraf uppstått.

Upprepadt och vidkändt.

Upplysningsvis utan ed hörda berätta:

1. Carl Edvard Johannesson: att den tilltalade på morgonen ifrågavarande dag legat hos sin hustru och yttrat, att han skulle begifva sig till Ås. Med anledning häraf tillsade Johannesson Lovisa Andersdotter att gå upp och koka kaffe, hvilket hon äfven gjorde. Sedan kaffet blifvit färdigt, bad Lovisa Andersdotter sin moder hålla upp det, hvilket modern efterkom. Johannesson kan nu i minnet ej återkalla, om Lovisa Andersdotter drack något kaffe, men den tilltalade, Johannesson och hans hustru drucko emellertid. Efter kaffedrickningen började Lovisa Andersdotter omkring kl 9 på morgonen klaga öfver halsbränna och få uppkastningar. Johannesson hade iakttagit, att något innehåll fanns i en kaffeho, men ej sett, hvaruti det bestod eller hvar till den användes. Då Lovisa Andersdotter klagade öfver halsbränna, hade den tilltalade, medan han svalde något i kaffehon, yttrat, att kryddnejlikor och socker skulle hjelap deremot. Kaffehon hade Johannesson sedan sett stående på kammarbordet. Vid ett tillfälle hade Johannesson gått in i ett annat rum, än der kaffet dracks, och fann då Lovisa Andersdotter ligga på en kista och hafva starkt luktande uppkastningar samt yttra, såsom orden föllo: "det bränner för mitt bröst". Johannesson, som trodde, att verkningar till följd af hafvandeskapet inträdd, hade derföre ej eftersport något vidare om orsaken till de ? och ofta återkommande uppkastningarna. Emellertid påstod hon sjelf, att plågorna ej härledde af hafvandeskapet. Lovisa Andersdotters tillstånd blef allt sämre och sämre. Vid middagstiden hade Johannesson derföre tillsagt den tilltalade att gå efter barnmorskan från Qville, som den dagen uppehöll sig i närheten af Johannessons hemvist, men den tilltalade förklarade då, att barnmorskan klockan 1 på dagen rest sin väg, hvarjemte den tilltalade yttrat till den afidnes syster Mary, att den barnaföderska, till hvilken

barnmorskan rest, ej skulle föda barn förrän åtta dagar derefter. På morgonen ville den tilltalade till en början hemta doktorn men sade sedan, att man skulle vänta, och då barnmorskan föreslogs till hemtning, ville han ej ingå härpå för kostnads skull. Den tilltalade yttrade härvid efter orden: "barnmorskan skulle ta 6 kronor, doktorn 20 kronor utom skjuts". Likvisst nämnde den tilltalade ifråga om hemtning af barnmorska, att man borde hemta den, som var bosatt i Svarteborg, ehuru man hade knappt tio minuters väg till det ställe, der den från Qville uppehöll sig. Då Lovisa Andersdotters tillstånd än mer förvärrades på aftonen, gick Johannesson efter barnmorskan, som dock ej hann fram, förrän Lovisa Andersdotter aflidit. Den tilltalade hade under dagen legat och sofvit i samma rum som Lovisa Andersdotter, hvilken vid ett tillfälle ville resa sig upp och behöfde hjälp dertill. På hennes moders fråga, om den tilltalade skulle anmodas hjälpa henne, sade Lovisa derpå: "nej", men på ytterligare fråga, om Johannesson skulle anlitas, svarade Lovisa Andersdotter: "ja". Derföre hjälpte äfven Johannesson upp henne. Johannesson hade ej hört några onda ord vexlas mellan den tilltalade och Lovisa Andersdotter, men den senare hade yttrat, att hon önskade, det den tilltalade skulle få fast anställning och vänja sig af med supandet.

Hon hade derjemte på Johannessons fråga uppgifvit, att hon ej visste något derom, att den tilltalade fått tjenst till nästa vår. Dock väntade Lovisa Andersdotter, att så skulle ske. Derföre hade hon ej låtit hemta hem sin kista, utan den hade förvarats på Torp, der hon och den tilltalade förut haft tjenst. Der hade Lovisa Andersdotter blifvit hafvande. Någon annan än den tilltalade hade Johannesson ej hört beskyllas för hafvandeskapet. Den tilltalade skulle af tycke hafva gift sig med henne. Den 1 eller 2 November 1889 hade Lovisa Andersdotter infunnit sig i sitt hem. Den tilltalade hade sällan besökt henne i hemmet. Hon hade sytt ganska mycket till det väntade barnet, och anledning funnes ej dertill, att hon varit led vid lifvet. Någon arsenik hade Johannesson ej sett ifrågavarande dag och ej heller derförut. Lovisa Andersdotters syster Mary hade ifrågavarande dag tillsport, hvaraf hon led, dertill Lovisa Andersdotter svarat, "att hon endast spydde, men det ginge väl öfver". Mjölks hade Lovisa Andersdotter fått två gånger på dagen. 2 gånger gaf den tilltalade henne den.

Ryktet går, att den tilltalade gifvit Lovisa Andersdotter gift och att han skulle vara fästad vid en annan qvinna. Af tycke för henne skulle den tilltalade hafva förgiftat Lovisa Andersdotter, hvilken han ville blifva qvitt. Den tilltalade syntes ledsen, efter det hustrun aflidit och då liket skulle jordfästas, men Johannesson såg honom ej fälla tårar. Han beklagade sig ej heller häröfver, men tillkännagaf, att han tyckte det var illa, att folk pratade derom, att han skulle hafva tagit lifvet af sin hustru medelst förgiftning. Sådant tillkännagifvande hade den tilltalade redan före den utsatta dagen för jordfästningen, ty omnämnda rykte hade kommit i omlopp, omedelbart efter det Lovisa Andersdotter aflidit.

2. Anna Stina Andersdotter: att hon har samma uppgifter att meddela som hennes man med följande tillägg och förändringar: att Anna Stina Andersdotter såg, att Lovisa Andersdotter framtog kryddnejlikor och socker. Vid ett tillfälle, då Anna Stina Andersdotter inkom, såg hon ett brännvinsglas med någon vätska deri stå på ett bord. I vätskan syntes något ämne, hvilket Anna Stina Andersdotter dock ej närmare tagit i betraktande. Den tilltalade stod i närheten af glaset, och Lovisa Andersdotter ett stycke derifrån. Den tilltalade svarad epå fråga, att Lovisa Andersdotter skulle hafva innehållet i glaset, med anledning hvaraf Anna Stina Andersdotter, som trodde vätskan vara brännvin, tillsade Lovisa Andersdotter, att hon ej skulle dricka det. Härtill yttrade Lovisa Andersdotter ej något. Ej anande oråd gick Anna Stina Andersdotter åter ut. Inkommen strax derefter fann Anna Stina Andersdotter, att innehållet i glaset var urdrucket. Glaset var då rent. Först efter det innehållet i glaset tömts, iakttog Anna Stina Andersdotter, att Lovisa Andersdotters uppkastningar började. Något samtal om hemtande af barnmorska emellan den tilltalade och Carl Johannesson hade Lovisa Andersdotter, som än var inne, än ute, ej afhört, men hvad den tilltalade eljest yttrat angående barnmorska, kan Anna Stina Andersdotter vitsorda i enlighet med hennes mans berättelse. Anna Stina Andersdotter nämnde, att Lovisa Andersdotter led af barnplågor, men detta hade den tilltalade förnekat, under yttrande att Lovisa Andersdotter hade ännu en månad kvar. Vid ett tillfälle, då den tilltalade satt på sängkanten, hade Lovisa Andersdotter sagt till honom: "tockta dig undan, jag är så ke åt bränvin". På tal om att gifva Lovisa Andersdotter mjölk, yttrade den tilltalade: "åtminstone ej söt, utan helst sur". Anna Stina Andersdotter hemtade i en grannstuga söt mjölk i en spann samt slog deraf i en tekopp, som den tilltalade gaf Lovisa Andersdotter, då hon låg som värst lidande i sängen. Mjölken uppkastades. Innan Lovisa Andersdotter fick mjölken, satte den tilltalade den i "stätten" eller en nisch för, såsom han sade, kylslagning. I stätten stod mjölken en stund. Det uppkastade hade Anna Stina Andersdotter ej känt lukta illa. Lovisa Andersdotter trodde ej ifrågavarande dag, att det onda härledde sig af barnplågor. Hon hade varit arbetsam intill det sista. När lifvet flytt, begaf sig den tilltalade ut i köket. I omnämnda kaffehon fanns ej något annat än kryddnejlikor och socker. Hvad som fanns kvar deraf var högst obetydligt och hade af Anna Stina Andersdotter utslagits, enär hon ej ansåg sig kunna använda det till något. Anna Stina Andersdotter hade ej smakat derpå och säger sig ej kunna bestämma, hvilket ämne omnämnda glaset innehöll. Upprepadt och vidkändt.

Den tilltalade vidgår, att han insatt omförmälda mjölken i stätten för kylslagning, hvilket antecknas, hvarefter Alfred Samuelsson, Carl Edvard Johannesson och Anna Stina Andersdotter, hvilka uppgifva sig hafva tio kilometers väg hit, tillerkännas gadtgörelse förskottsvis af allmänna medel med en krona 50 öre hvar i traktamente för en i vittnesärendet tillsatt dag samt reseersättning enligt lagen den 4 Jan 1886.

Den tilltalade tillkännagifver på råga, att han ej har något annat att anmärka emot hvad vt och hans svärföräldrar idag berättat än att han ifrågavarande dag sagt, att barnmorskan skulle hemtas från Svarteborg, men medgifver den tilltalade, att det är längre väg från svärföräldrarnes hemvist till Svarteborg än till det ställe, der barnmorskan från Qville uppehöll sig, så att det till följd deraf gått fortare att hemta den senare.

Åklagaren inlemar följande:

"Afskrift Protokoll etc Litt Rätt
"Afskrift Protokoll etc Litt Dom

och är först intagna protokoll försedt med ett så lydande:

"Utlåtanade etc Litt Sak

Efter uppläsande häraf förklarar den tilltalade, att han icke har något vidare att meddela i målet än han härofvän uppgifvit eller något yrkande att i målet denne dag framställa.

Åklagaren begär uppskof med målet för bevisnings förebringande, och den tilltalade har ej något häremot att invända.

Efter enskild öfverläggning meddelas följande, offentligen afkunnade

Beslut

Ransakningen uppskjutes till Torsdagen den 20 i denne månad, kl 11 f m, då i åklagarens närvaro den tilltalade åter skall inför HRn inställas; och varder i afbidan derpå den tilltalade åter förpassad till Kronohäktet i Uddevalla.

Tinget aflyses. Som ofvan.

På Häradsrättens vägnar

Theodor Wettervik

v278270.b3310

No 2 Litt And

Prestbetyg för häktade f.d. drängen Anders Svensson från Nilsbo under Carleholm i Svarteborgs socken.

Födelseår, månad och dag samt ställe, uppgifvet till by, socken, stad, härad och län:

Född den 8 Juni 1864 (sextiofyra) å Kyskoklippan under Stora Dingevall i Svarteborgs församling af Tunge härad och Bohus Län.

Föräldrarnes namn, stånd och villkor, samt om de lefva och hvarest, eller när de aflidit:

Backstugusittaren Sven Christiansson och hans hustru Johanna Christina Andreasdotter, hvilka ännu lefva och är kyrkoskrifna i Nilsbo under Carleholm.

Uppfostran, första yrke eller ? ? ? samt tiden och stället för första och sista nattvardsgång:

Antagligen uppfosttrad i föräldrahemmet. Har under de senare åren haft tjänst såsom dräng å flera ställen inom Svarteborgsw socken. Begick år 1880 första gången H H Nattvard i Svarteborgs kyrka.

Ogift eller gift, samt om hustru eller nära anförvanter lefva, med uppgift om deras namn och vistelseort:

Ingick i äktenskap den 11 September 1889 med Pigan Lovisa Andersdotter, från Torp, hvilken afled af förgiftning den 15 December samma år.

De församlingar, der personen varit mantalsskrifven och tiden när, men i synnerhet tid och ställe för sista mantalsskrifningen: Sista mantalsskrifven i Svarteborg.

Om, när och af hvad anledning tillförne häktad, för brott tilltalad, frikänd, bestraffad eller benådad:

Nej

Kunskap i Kristendom, läsning och skrifning:

Svag Kristendoms-kunskap; hjälplig innanläsning.

Foss prestgård, i Pastorsexpeditionen, den 27 Januari 1890

B J Bengtsson

v. p .l.

No 2 Litt Rätt

År 1890 den 7 Januari verkställdes af undertecknad på förordnande af Konungens Befallningshafvanden öfver Göteborgs och Bohus län rättsmedicinsk undersökning af liket efter hustrun Lovisa Andersdotter från Backarne under Bodeland i Qville socken.

Förrättningen skedde i sockenstugan vid Svarteborg, samt i närvaro af Kronolänsmannen O JOhansson och fjerdingsmannen Kristen Andreasson.

Likets identitet intygades af Johan ? i Bodeland.

Berättelse:

Af polisrapporten framgår, att Lovisa Andersdotter som var tjugosex år gammal, sedan sistliden September varit gift med drängen Anders Svensson i Äs, men att han sedan sistlidne flyttningstid bott hos sina föräldrar. Hon var hafvande och väntade, enligt egen utsago sin nedkomst efter Jul. Mannen besökte henne några gånger och syntes enligt föräldrarnes utsago icke annat, än ett gott förhållande varit rådanade dem emellan. Fredagen den 13 sistlidne december kom mannen till föräldrarna för att biträda med slaget och qvarstannade till påföljande söndag. På söndagsmorgonen steg Lovisa upp och kokade kaffe till sin man, hvilken då skulle begifva sig till sitt 1/2 derifrån belägna hem. Han drack kaffe, men huruvida Lovisa förtärde något deraf, kunna föräldrarna icke uppgifva. Lovisa som varit frisk dagarna förut, blef nu sjuk och började kräkas häftigt. Det uppkräkta hade ingen dålig lukt, åtminstone luktade det icke fosfor. fram på förmiddagen sammanmalde mannen åt Lovisa på hennes begäran kryddnejlikor och socker, som sedan tillsammans med brännvin, efter hvad modren tror, af Lovisa förtärdes (modren hade icke observerat någon bottensats i glaset). Kräkningarna tilltogo emedlertid hos Lovisa, som beklagade sig att det "brände under bröstet". Hon hade begärt mjölk och hade Anders flere gånger uppmanat modren att skaffa sur mjölk, emedan söt mjölk vanligen af Lovisa uppkräkts. Kl 8 eftermiddagen upphörde kräkningarna och omkring kl 11 e m afled hon.

Lovisa hade sytt kläder åt det väntade barnet och aldrig haft något yttrande som häntydde på sjelfmordstankar. Liket har sedan söndagen den 22 sistliden December varit nedsatt i Svarteborgs kyrkogård. Temperaturen har under tiden vexlat mellan -8 och +6 grader.

Yttre besigtning:

1. Liket ligger naket, utsträckt på en dörr. Utbredda likblånader finnes å ryggen, sidorna och skinkorna. Likstelhet kvarstår i nedre extremiteterna och i underkäken.
2. Liket är af qvinligt kön och synes vara af den uppgifna åldern; omkring 5 fot långt och temligen godt hull. Håret ljusbrunt, ögonen blåa, tänderna friska.
3. Huden är i allmänhet ljusröd, utom på buken der den är grönbå. Buken betydligt uppdrifven tillfölje af det långt framlidna hafvandeskapet; inga sjukliga förändringar eller blodutådringar i huden.
4. Vid tryck å bröstkörtlarna utrinne mjölk; munhålan ingen flytning; stolgången är fri, men ur könsdelarne märkes en slemmig afsöndring.
5. Inga tecken till yttre våld.

Inre besigtning:

Hufvudet

6. Hufvudsvålen temligen blodfattig, hufvudskålen temligen tjock med temligen riklig blodhalt på inre ytan; äfven hårda hjernhinnan företer en större blodhalt än normalt; i långa blodledaren märk tunnflytande blod; i mjuka hjernhinnan finnes en lindring kärlinjektion; ett obetydligt ödem mellan hjernhinnorna.

7. Vid genomsnitt af hjernmassan visar densamma blott måttlig blodhalt; ingen utgjutning i hjernkammarna; ådernäten tunna; mjuka hjernhinnorna visa äfven på hjernans undre yta samma blodhalt som på den öfre; ingen förändring i centrala hjernganglierna, varolsbryggan, lilla hjernan och förlängda märgen. I hjernskålens botten en ringa mängd något blodhaltigt vätska. Hufvudskålsbenen hela.

Halsen

8. Slemhinnan i matstrupen och svalget var blek; syntes öfverallt oskadad, inga fläckar eller blodutådringar i densamma; äfven slemhinnan i luftstrupen och lufttröret blekt.

9. Vid bröstkorgens öppnande sammandroga sig lungorna endast ofullständigt; den högra är fri, den venstra är medelst temligen lösa adherenser fastvuxen vid bröstkorgen: i högra lungsäcken fanns omkring 200 gram blodfärgad vätska.

10. I hjertsäcken förefanns äfven omkring 50 gram blodfärgad vätska; hjertat slapp till konsistensen; begge hjerthalfvorna innehöllo mörk coagulerad blod.

Valvler och mynningar friska. Högra lungan mörkblå till färgen, i främre partierna lindrigt emfysem; lungotna öfver allt luft-

förande; vid tryck frampressas en finskummig blodblandad vätska i serdeles riklig mängd i synnerhet i de bakre partierna. Venstra lungan af samma beskaffenhet som den högra.

11. Vid bukhålans öppnande befanns densamma vara nästan upptagen af den 28 centimeter långa lifmodern som sträckte sig ända upp till bröstgropen; i bukhålan fanns omkring 200 gram blodfärgad vätska; näten och tarmarnas yta företedde ingen kärlinjektion.

12. Mjelten af vanlig storlek.

13. Magsäcken sammandragen, ingen kärlinjektion på ytan. Den uttogs i sammanhang med matstrupen och tolfingertarmen, efter dubbel underbindning. Efter uppklippning af densamma tömdes dess innehåll, ? sig till omkring 50 gram i en ren porslinsask. Innehållet var mörkbrunt till färgen, af nästan grötformig konsistens af svagt, sur reaktion; ingen egendomlig lukt förmärktes. Magens slemhinna i allmänhet gråbrun, men i närheten af pylorus (nedre magmunnen) fanns en större fibrinös beläggning af ? 3 millimeters tjocklek på densamma, hvilken dock med lätthet aflossades från slemhinnan. Under denna beläggning var slemhinnan mörkbrun, ojemn. Här och der syntes insprängda i densamma, små hvita hårda korn ehuru i ringa mängd. Dessa förekommo mest i närheten af pylorus och i synnerhet i den fibrinösa beläggningen der de förekommer särdeles talrika, blandade med några få, mycket små qvicksilfverliknande kulor. Efter undersökningen medlades magsäcken med dess innehåll uti en glasburk.

14. Gallblåsan sammandragen. Lefvern af vanlig storlek och måttlig blodhalt.

15. I tolfingertarmen var äfven slemhinnan på sina ställen mörkröd till färgen. Här anträffas äfven de ofvan omtalade hvita kornen i betydligt större mängd än i magsäcken; bland dessa korn finnes en mängd ytterst små qvicksilfverliknande kulor. Den öfre delen af tunntarmen var utan innehåll, men i nedre delen fanns en grötartad massa. Slemhinnan öfverallt i tarmarne gråblek. Ingenstädes hvarken i tunn eller tjocktarmen anträffades några hvita korn eller qvicksilfverliknande kulor.

16. Njurarna af vanlig storlek; kapseln aflossad med lätthet, ingen förändring i de samma.

17. Urinblåsan tom. Vid uppklippning af lifmodern fanns i densamma ett nära fullgånget foster af qvinligt kön.

18. Magsäcken med innehåll, tolfingertarmen, en af groftarmen, en bit af lefvern och ena njuren nedlades i en glasburk, hvilken omsorgsfullt öfverbands, förseddes med påskrift och förseglades med obducentens sigill, då ingen af de andra närvarande hade något sigill med sig.

19. För öfrigt intet att anmärka.

Sålunda befunnits, sanningsenligt dikteradt, uppläst och justeradt, intygar

A Belfrage
Provencialläkare

L.S.

Att alla kaviteter blifvit öppnade och protokollet under tiden af obducenten dikteradt, intyga
O Johansson Christen Andreasson

No 2 Litt Dom

Protokoll hållet vid rättskemisk undersökning, verkställd å Tanums Apotek, den 8 Januari 1890, å tillvaratagne likdelar efter Hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland i Qville socken.

1. De tillvaratagne likdelarne förvarades i en glasburk med inslipad glaspropp, öfverbunden med oxblåsa och innesluten i ett pappersomslag samt förseglad med Doktor Belfrages sigill, hvilket befanns obrutet.

2. Den uppklippta magsäckken och tillffingertarmen jemte deras innehåll, lades i en stor flat porslinsskål, hvarefter deras inre yta afsköljdes med destillerat vatten. Vid granskning af dessas slemhinnor, påträffades i synnerhet i magens pylorus del och i toiffingertarmen en mängd större och mindre hvita korn af hård beskaffenhet, hvarjemte äfven, dock hufvudsakligast i toiffingertarmen, påträffades en stor mängd, mycket små qvicksilfverkulor. De små hårda, hvita kornen utplockades och förvarades mellan läskpapper, hvarefter, sedan magsäckens och tarmens inre yta ytterligare blifvit avspolade i destillerat vatten, detta sköljvatten, jemte magsäckens innehåll tömdes i en ren och rymlig glasbägare och med en glasstaf flitigt omrördes och lemnades derefter i hvila. De korn, som härvid afsatte sig på glasbägarens botten, uppsamlades, sfsköljdes, torkades mmelan hvitt filterpapper och vägdes jemte de korn af samma beskaffenhet, samt förut blifvit utplockade. Vigten häraf belöpte sig till 26 centigram.

En del af de små qvicksilfverkulorna utplockades och lades emellan filterpapper, inlades i en papperspåse, hvilken förseglades och förseddes med påskrift "Prof på qvicksilfverkulor, tagna ur magsäckken och toiffingertarmen hos hustru Lovisa Andersdotter i Bodeland, Qville socken."

3. Med de tillvaratagna hvita kornen anställdes följande prof;

- a) ett litet korn nedlades i ett, vid ena änden tillblåst smalt glaströr och upphettades, hvarvid tydlig arsenikspegel uppkom.
- b) I ett i en sluten spets utdraget glaströr, nedlades äfven ett par små korn och derofvan en förut väl utglödgd kolsplittra, hvarefter vid glödning, äfven en tydlig arsenikspegel uppkom.
- c) Ett par korn refras med varmt destillerat vatten i en liten rifskål och den sålunda erhållna lösningen pöfvades först med saltpeterssyrad silfveroxid, hvarvid en tydlig gul färgning uppkom. En annan del gaf efter tillsats af en ? saltsyra med vätesvafvatten en tydlig gul fällning.

4. De vid profven a) och b) använda rören förseglades och förseddes med påskrift. Smma förhållande iakttoogs äfven med återstoden af de tillvaratagna kornen.

Tanum den 8 Januari 1890

J Westerberg
Apotekare

A. Belfrage
Provincialläkare

Vidimeras
Ex officio
A Belfrage
Provincialläkare

No 2 Litt Sak**Utlåtande**

På grund af hvad såväl vid obduktionen som vid den rättskemiska undersökningen förekommit, får jag afgifva det utlåtande, att orsaken till hustrun Lovisa Andersdotters under Bodeland i Qville socken död, varit förgiftning med arsenik och qvicksilfver hvilket härmed på heder och samvete, intygas

Tanum den 9 Januari 1890

A Belfrage
Provincialläkare

Vidimeras
Ex officio
A Belfrage
Provincialläkare

**Dombok hållen vid urtima ting
med Qville härad å tingsstället i
Rabbalshede den 20 Februari 1890.**

Närvarande: undertecknad, vice Häradshöfding och t f domare i orten, samt nämndemännen:
Häradshövdingen L Sörqvist i Dromålseröd,
Benjamin Larsson i Flyg,
Otta Karlsson i Kallsäng,
Karl Nilsson i Klingseröd,
Johan Nestor Kristiansson i Branneby,
Karl Adolf Hansson i Lifveröd,
Benjamin Alexandersson i Södra Torp och
Olof Olsson i Saltebro samt
extra Nämndemannen Häradstjenaren Johan Benjaminsson i Rabbalshede.

Tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

No 1

I enlighet med HRns beslut under No 2 i domboken vid urtima ting den 3 i denna månad företages förnyad ransakning med häktade drängen Anders Svensson från Åhs, tilltalad för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland; och inställes härvid i åklagarens Krlmn O Johanssons närvaro, den tilltalade inför Rn under bevakning af fänggevaldiger P A Bergendal.

HRns förra protokoll uppläses och lemnas utan anmärkning, men antyder den tilltalade, att han på förmiddagen den 15 sistlidne December föreslagit, att doktor till följd af Lovisa Andersdotters iråkade sjukdom skulle hemtas, hvartill dock hennes stjuvfaader Carl Edvard Johannesson yttrat, att man borde vänta, tills man sett, om det blefve erforderligt; hvilket antecknas, hvarefter den tilltalade uppå särskilda af ordföranden till honom framställda frågor svarar, att den tilltalade "på höstkanten", under det år han och Lovisa Andersdotter hade tjänst på Torp, sett, att hon var hafvande. Sitt tillstånd hade Lovisa Andersdotter dock derförut omtalat för honom. Vid ett tillfälle kort före sistlidne jul hade hon derjemte omtalat, att hon skulle framföda barn omkring en månad derefter. Då hade den tilltalade erbjudit henne penningar. Afståndet emellan Nilsbo och Bodeland utgjorde 1 1/2 mil samt emellan Åhs och Bodeland ej mera än 1/4 mil. Efter vigseln hade den tilltalade under fem veckor gått på arbete för dagslön å Medbo, och Lovisa Andersdotter hade den tiden uppehållit sig å en granngård Torp, dit den tilltalade kunde gå och äfven gick på fem minuter. Makarne träffades och talades vid den tiden dagligen, men lågo ej tillsammans om nätterna. Efter den 24 sistlidne oktober hade Lovisa Andersdotter bott på Bodeland, och den tilltalade flyttat till Torp. Hans husbonde å Åhs, Carl Ingelsson, hade beviljat honom ledighet från tjensten på några dagar. Derföre hade den tilltalade kunnat uppehålla sig i Lovisa Andersdotters hem från ifrågasatta fredags afton, tills hon aflidit. Eljest hade han ej för sin tjänst kunnat besöka henne andra dagar än söndagar, men hade dock nästan dagligen underrättelser från henne. I boningshuset å Bodeland funnos två rum med kök dernere och ett loft der ofvanpå. Det större, eller stugrummet, vore omkring åtta alnar långt och sex alnar bredt, samt det mindre, eller kammaren, omkring åtta alnar långt och fyra alnar bredt. På morgonen den 15 sistlidne December hade Lovisa Andersdotter några gånger, medan de andra lågo i sina sängar, gått upp och varit ute på gården korta stunder, utan att den tilltalade förmärkt henne vara sjuk, men antog den tilltalade, att Lovisa Andersdotter var sjuk något under kaffekokningen, ty eljest hade hon ej anmodat sin moder att hålla upp kaffet, sedan det var färdigkokt, och gått från stugrummet ut i kammaren. Hon stannade der omkring en half timma, under det kaffet dracks af den tilltalade, hennes föräldrar och broder Anders i stugan, men gick emellertid ut och in i rummen. Lovisa Andersdotter drack ej något kaffe, såvidt den tilltalade såg. I kaffet hade den tilltalade och Carl Edvard Johannesson haft bränvin. Till den andra koppen kaffe hade man ätit bröd med smör på. Någon annan mat hade ej förtärts på morgonen. Efter det kaffet druckits, hade den tilltalade gått in i kammaren och funnit Lovisa Andersdotter sjuk der, i det hon hade uppkastningar. I kammaren hade Lovisa Andersdotter först för den tilltalade klagat öfver, att hon var sjuk. Hon hade kommit derifrån till stugrummet och lemnat kryddnejlikorna till den tilltalade för malning, dervid hon ej yttrat, hvartill nejlikorna skulle användas, men beklagat sig öfver sveda i bröstet, med anledning hvaraf den tilltalade sagt: "tag några nejlikor, så blir du kanske bra", enär nejlikor brukar hjälpa för halsbränna. Lovisa Andersdotter hade deremot sjelf ej påstått, att nejlikorna hjälpte härför. Den tilltalade såg ej, att det af honom malda användes till någon mat, men trodde, att Lovisa Andersdotter afsett det härtill åt den tilltalade, som haft för afsigt att på morgonen begifva sig till sin tjänst i Åhs.

Malningen hade skett i stugrummet, men kaffehon hade sedan satts å ett bord i kammaren. Vid ifrågasatta glaset der hade han stått endast vid det tillfälle, då han sjelf tömde innehållet deri. Lovisa Andersdotter hade då varit stående på golfvet i kammaren. Derstädes hade Lovisa Andersdotter jemväl tömt innehållet i glaset, medan den tilltalade stod i dörren mellan kammaren och stugan samt rökade, efter att hafva hemtat tändstickor i stugan för pipans tändande. Aftståndet emellan nämnda dörr och det vid fönstret åt söder till stående fönstret, derå glaset stod, var tre alnar. Som Lovisa Andersdotter stod före något, kunde den tilltalade endast se ett ämne flyta i glaset, som med bestämdhet liknade kryddnejlikor. Lovisa Andersdotters moder hade visserligen frågor, om Lovisa Andersdotter skulle hafva innehållet i glaset, men den tilltalade hade ej besvarat hennes fråga. Anna Stina Andersdotter berättelse härutinnan vore vigtig. Lovisa Andersdotter hade sjelf påfyllt glaset, utan att den tilltalade vet, hvarifrån hon tog innehållet. Sedan Lovisa Andersdotter druckit glasets innehåll, nämnde hon ej, att innehållet smakade väl eller illa, men fick sådana uppkastningar, som hon redan förut på dagen haft. Hon hade då stödt sig mot en vägg och den tilltalade hållit sin hand mot hennes panna. Den tilltalade såg ej, hvem som gjorde glaset rent eller att Lovisa Andersdotter

torkade det, men det var emellertid rent, då den tilltalade och Carl Edvard Johannesson omedelbart derpå använde det för brännvins drickande. Den tilltalade kan ej i sitt minne återkalla, om det var den tilltalade eller Carl Edvard Johannesson, som först derefter begagnat glaset. På förslag af Lovisa Andersdotter's moder hade den tilltalade gifvit henne mjölk och dervid hade den tilltalade tillstyrkt sur, enär den tilltalade visste, att Lovisa Andersdotter tyckte bäst om sur mjölk, hvilket den tilltalade erfarit under den tid han och Lovisa Andersdotter tjenat på Torp. Han hade derföre vid fråga om mjölk yttrat till Lovisa Andersdotter's moder: "ge hennesur, för den likar hon mest". Lovisa Andersdotter's moder hade dervid ej sagt, att Lovisa Andersdotter ej tyckte om sur mjölk. Lovisa Andersdotter hade, på den tilltalades framställning att hemta doktor, sagt sig snart blifva bra och dymedelst afstyrkt framställningen. Den tilltalade hade velat hemta doktor Sundberg i Sandklef af Svarteborgs socken, beläget 1 mil från Bodeland.

Då i nämnden upplyses med anledning häraf, att sist omförmälda väglängd utgör 1,7 mil, förklarar den tilltalade, att man kan färdas å en genväg öfver en torfmyr, då marken är frusen, och att den tilltalade åsyftat den vägen, som är 0,7 mil kortare; och påstår den tilltalade, att marken var frusen den 15 sistlidne December, samt berättar vidare på ytterligare frågor, att Lovisa Andersdotter jemväl afstyrkt hans förslag att hemta barnmorska den dagen. Sedan Lovisa Andersdotter's moder gått till grannstugan i Bodeland efter mjölk, hade den tilltalade begifvit sig ut för att se efter henne samt derunder hört, att svärmodern och andra fruntimmer, som den tilltalade ej kan till namnen angifva, samtalat, om barnmorskan från Svenneby socken af detta härad rest hem eller icke från sitt besök hos Johannes Simonssons i Bodeland hustru Mary. Ehuru den tilltalade ej tydligt hörde hvilket derå som yttrades, trodde den tilltalade, att nämnda barnmorska rest hem, och hade cerföre sagt, att bäst vore att hemta barnmorskan från Svarteborg, änskönt det ej var alls långt till Johannes Simonssons hemvist i Bodeland. Deremot kan den tilltalade ej påminna sig hafva sagt, att barnmorskan från Svenneby afrest kl 1 på dagen eller att Mary Simonsson ej skulle föda barn på åtta dagar. I öfrigt hade den tilltalade trott, att barnmorskan från Svenneby begärt mera än de 2 kronor, som barnmorskan från Svarteborg hade enligt hennes ackord rätt att fordra. Den tilltalade säger därjemte, att sistnämnda barnmorska vore enligt ackordet berättigad att utfå sina 2 kronor, äfven om hon ej, utan en annan anlidades vid barnförlossning, så att den tilltalade förmodade kostnaden hafva blifvit större, om ifrågavarande barnmorska hemtades. Under dagens lopp hade den tilltalade flere gånger suttit å sängkanten intill sin hustru. Hennes stjuftader och syster Mary hade jemväl suttit der. Vål hade den tilltalade legat en kort stund på en kista, men ej sofvit. Den tilltalade hade smak för brännvin, men var ifrågavarande dag ej drucken. Han misstänkte ej något angående sjukdomens beskaffenhet och hade ej sett hustrun innehafva arsenik. Han vet ej, om hans hustru sjelf intagit gift, och sägers ig ej kunna sbarå för någon annan än sig sjelf. Visserligen upplyser han nu, att han sett arsenik användas för sjukdomar på djur, men säger, att han aldrig sjelf innehaft arsenik för något ändamål, än mindre köpt någon. Qvicksilfver hade han ej heller inköpt. Den tilltalade hade ej förmärkt, att Lovisa Andersdotter sytt något år sitt väntande barn. Något samspråk härom hade ej hellr förts makarna emellan. Till sin svärmoder hade den tilltalade ifrågavarande dag yttrat, att Lovisa Andersdotter ej led af några barnplågor. Då jordfästningen skulle ske vid Svarteborgs kyrka, hörde den tilltalade först, att menniskor berättade för Carl Edvard Johannesson, att rykte vore i omlopp derom, att Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad af den tilltalade. Smma rykte hade Carl Edvard Johannesson för den tilltalade omförmäلت aftonen förut, såsom den tilltalade, härom af närvarande Johannesson nu erinrad, vidgår.

Åklagaren anhåller om vittnesförhör med Torparen Johan Magnus Jakobsson i Bodeland, som är vid Rn tillstädes, samt enligt uttagen stämning med ordningsmannen Carl Fredrik Hansson i Foglekärr och deri omförmälda Barnmorskan Augusta Nilsdotter i Öfverthun, at hvilka den sistnämnda ej infinner sig vid upprop, med anledning hvaraf åklagaren hänvisar till ett å stämningen tecknad, så lydanade bevis:

"Ofvanstående vittnesstämning är mig denna dag delgifven som erkännes Öfverthun den 18 Februari 1890.

A C Olsson

Bevitnad af A. Christensson Stämningsman"

Under uppgift att barnmorskan Nilsdotter eller Olsson af sjukbesök hindrats tillstädeskomma idag inlemnar ? Olof Olsson i Saltebro från henne denna:

"Wittnesattest etc Litt AB

Jäf emot Carl Fredrik Hansson och Johan Magnus Jakobsson kan ej utrönas, hvarföre de få aflägga vittnesed, varnas för dess missbruk samt berätta vid serskilda förhör:

1. Hansson: att vt af en tillfällighet dagen efter det den tilltalades hustru Lovisa Andersdotter aflidit, kommit att gå in i Bodeland samt der träffat Carl Edvard Johannessons hustru Anna Stina Andersdotter och den tilltalade hemma. Anna Stina Andersdotter hade då sagt, att Lovisa Andersdotter aflidit, men att Anna Stina Andersdotter ej visste, "huru det gått till". Dervid hade den tilltalade, som satt och drack kaffe, ej yttrat något. I en grannstuga i Bodeland, som innehades af en person med namnet Samuelsson, yttrade Samuelssons hustru, att Lovisa Andersdotter ej fått en naturlig död, "utan att hon måtte hafva blifvit förgiftad". En dag derefteråt hade en person med namnet Gustaf Natanielsson kommit till vt och anmodat vt såsom ordningsman i den rote, der Bodeland vore beläget, att vidtaga åtgärder, med anledning af allmänt gängse rykte derom, att den tilltalade förgiftat Lovisa Andersdotter, hvilket rykte Natanielsson hört i köpmansboden i Öfre Hede. Derföre hade vt lördagen före utsatta begravningsdagen inställt sig hos ordningsmannen i Svarteborg, Carl Andersson i Backa, och anmält förhållandet för

honom, som dock förklarar sig ej bestämdt veta, om han ordningsman för det året. Hvilka åtgärder Carl Andersson på grund af vts anmälan vidtagit, känner vt icke. Vt hade, såsom bosatt i detta härad, få gånger sett den tilltalade och kände därför ej hans förhållande till Lovisa Andersdotter. Vt hade ej sistlidna höst sett någon person gå omkring och sälja arsenik. I Håby af Svarteborgs socken funnes ett apotek; och

2. Jakobsson: att vt, som bodde mycket nära Carl Edvard Johannesson i Bodeland, dock icke någon gång gjort något besök der. Rykte vore i omlopp derom, att den tilltalade, som vt känner, förgiftat Lovisa Andersdotter. Malin Olausdotter i Foglekärr hade berättat, att Carl Edvard Johannessons son Anders i Malin Olausdotters närvaro en dag tillsport sin moder Anna Stina Andersdotter, hvad det var den tilltalade gaf Lovisa Andersdotter i glaset. Härpå hade Anna Stina Andersdotter endast svarat: "tyst, tyst". Sistliden söndag hade Adel Börjesson å soldattorpet Qvarnehogen under Åhs af Svarteborgs socken för vt berättat, att hon kände en person från Svarteborg, som sett, att den tilltalade innehaft qvicksilfver, som han köpt på apoteket i Håby af Svarteborgs socken. Namnet på personen säger sig vt icke veta. Vt hade ej sett den tilltalade innehafva qvicksilfver eller arsenik.

Upprepadt och vidkändt.

Vt Carl Fredrik Hansson tillerkännes på begäran godtgörelse förskottsvis af allmänna medel med 1 kr 50 öre i traktamente för en i vittnesärendet tillsatt dag samt reseersättning enligt lagen den 4 juni 1886.

Den tilltalade upprepar sitt påstående derom, att han icke innehaft arsenik eller qvicksilfver; hvilket antecknas, hvarefter åklagaren yrkar, att Carl Edvard Johannesson må upplysa, hvad han ytterligare kan känna i målet.

På grund deraf meddelar Carl Edvard Johannesson, att han vitsordar sin förut i målet aflagda berättelse med tillägg, att Lovisa Andersdotter en vecka, innan hon aflidit, yttrat till Johannesson: "nu ska far säga till Anders, att han kommer hem till jul och inte går bort i granngården och super opp bränvinet de skulle ha till barnsölet". Den tilltalade hade icke, såsom sig vederbort efter flyttningstiden sistlidne höst bedt Johannesson, att Lovisa Andersdotter skulle få vistas i hemmet, utan hade V sjelf framställt anhållan derom, hvarvid hon sagt, att den tilltalade vetat, att hon skulle bosätta sig hos den tilltalades föräldrar eller ock å Klofvne, men Lovisa Andersdotter hade ej lemnat sitt bifall dertill, enär, såsom hon uttryckte sig, hon i sådant fall kunde ligga och dö hos den tilltalades föräldrar. Lovisa Andersdotter hade ej den 15 sistlidne December nämnt, hvareför hon ville, att hennes moder skulle hälla upp kaffet. Medan kaffedrickningen pågick, gick Lovisa Andersdotter ut och in i rummen. Först efter det kaffet druckits, syntes hon hafva uppkastningar. Derför var ej ens tal om någon sjukdom hos henne. Johannesson hade ej tillsport någon, hvartill innehållet i kaffehon skulle användas, men hörde någon af de närvarande yttra, att det skulle begagnas för "hjertsol". Den dagen hade endast den tilltalade, jans hustru, hennes syster Mary och broder Anders samt föräldrarna vistats i Bodeland. Johannesson och de eljest närvarande hade af "enfald" ej tillsport Lovisa Andersdotter om sjukdomens beskaffenhet, men hon hade sjelf på förmiddagen yttrat, att det ej vore skäl att fara efter barnmorska, ty hon led ej af barnplågor. Den tilltalade hade sgt till Lovisa Andersdotters syster Mary, att barnmorskan från Qville rest hem kl 1/2 1 på dagen. Å ifrågasatta sängkanten hade den tilltalade, Johannesson och hans hustru suttit emellanåt under dagen. Johannesson och den tilltalade hade druckit bränvin några gånger under dagen, men voro deraf ej rörda. Johannesson hade druckit en så kallad kaffehalfva på morgonen, en sup till middagen och två kaffehalfvor på eftermiddagen. Ingen anledning förefunnos att tro, att Lovisa Andersdotter sjelf intagit gift. Det hade berättats för Johannesson, att den tilltalade en gång, medan han och Lovisa Andersdotter tjenade på Torp, kastat en vattenspann af ondska emot Lovisa Andersdotter, så att hon deraf under en lång tid gått haltande. Hon skulle då blifvit mycket ledsen och gråtit.

Med anledning häraf upplyser den tilltalade, att Lovisa Andersdotter på skämt ifrågasatta dag öst vatten ur spannen på den tilltalade, och då han af våda, men aj af ondsak stött till spannen, så att den träffat henne.

Vidare meddelar Johannesson, att den tilltalade vistats om natten emellan sistlidne tredje fjerde dag jul i Bodeland. på morgonen fjerde dag jul hade den tilltalade aflägsnat sig, mött Gustafva Kristensdotter från Åhs i Rödklevarne, en afväg till Åhs, samt derefter vändt om och inställt sig i sällskap med Gustafva Kristensdotter å Bodeland, der de sedan uppehållit sig en timma; och derunder hade, enligt hvad Johannessons hustru berättat, Gustafva Kristensdotter vid tal om Kristensdotters fränfälle tagit den tilltalade fri samt yttrat, att det vore roligt att se "folk, som lefde i fred".

Med afseende herå vidgår den tilltalade, att allt så förhållit sig angående den tilltalade och Gustafva Kristensdotters besök å Bodeland som Johannesson härofvän berättat, men att den tilltalade dock ej kan i sitt minne återkalla, att Gustafva Kristensdotter der om honom haft omförmälda yttrande; och upplyser den tilltalade, att han och Gustafva Kristensdotter, sedan de falägsnat sig från Bodeland, gått in till Molin på Rödklöfven en stund, men derifrån skiljts och gått, Gustafva Kristensdotter till sina släktingar under Foglekärr, dit hon var stadd i ärende med sin julhög, och den tilltalade till Åhs.

Sedan Johannesson förmenat, att Gustafva Kristensdotter, ej hade några släktingar i Foglekärr, samt hans berättelse i dag, efter upprepande, vidkänts, uppläses den härofvän omförmälda, från Nilsdotter eller Olsson inlemnade attesten.

Uppmärksamgjord på de motsägende uppgifter den tilltalade idag under ransakningen haft, säger sig den tilltalade ej kunna minnas annat än hvad han meddelat och att han ej har något annat i målet att yttra; hvarefter åklagaren begär uppskof af med målet för vittnens hörande, deremot den tilltalade förklarar sig icke hafva något att invända.

Efter enskild öfverläggning meddelas detta, offentligent afkunnade

Beslut

Ransakningen uppskjutes till Tisdagen den 11 nästa Mars, kl 11 f.m., då i åklagarens närvaro den tilltalade åter skall inför Häradsrätten inställas; och varder i afbidan på nämnda ransakning den tilltalade återförpassad till kronohäktet i Uddevalla.

Tinget aflyses. Som ofvan.

På Häradsrättens vägnar

Theodor Wettervik

v278270.b3480

Witnes attest

Kallad att vitna i sak rörande förgiftade hustrun Lovisa och dennes man, Anders Svensson i Ås, torde jag skriftligen få afgifva min långa berättelse, sålunda.

Söndagen den 15de sistlidne december, biträdde jag Johan Carlsson i Bodelands hustru vid förlossning, samma dags afton kl 10, kom den anklagades stjuvsvärfader sosen till stället, tillfrågad af barnsängshustrun, hur det står till hemma, svarade denne, det är så illa så att det kan Marri aldrig tro, Lovisa har kräpts hela dagen, så att jag tror det blir alldeles slut, hvarefter han yttrade, jag hör att barnmorskan är här, vore det möjligt få henne med; då jag inföll att jag dervid intet kunde uträtta, utan bör Läkare tillkallas; dock är jag villig följa med för att sätta lavemang, hvilket möjligen kunde lindra kräkningen, hvarför vi begaf oss i väg; då efter ett par minuters vandring kom den tilltalades svärmoder oss tillmötes med utrop till sin man, har du fått barnmorskan med, det var väl, jag tror det blir allvara och slut; intet samtal råde under vägen vidare, än jag frågade om den sjuka vore gift och hafvande, hvartill begge svarade ja; kommen in i dessas bostad, märkte jag att den föregifna sjuka redan var död, endast trenne små andedrag kunde observeras, då jag inföll, hvad skulle jag här, hon är ju död, hon låg på högra sidan hopkrupen med ena handen längs sidan, och den andra tvärs öfver magen, munnen öppen, hvarur flöt vatten, jag yttrade, ni har nog ej haft i afsigt att hämta mig, då det ej skett förut, hvarpå den tilltalades svärfader sade, vi skulle hämtat barnmorskan förut, men hade någon skolat sagt att jag rest hem kl 1 på dagen, hvarpå jag svarade, detta kan ingen hafva sagt; jag gick genast till sängen, och som den aflidnas ? ? ? ? ? jag undersöka huru dermed förhöll sig och om möjligen dödsorsaken kunde härleda sig deraf, hvilket ingalunda var fallet; jag tilltalade de närvarande då sålunda, någon förlossning har ej här varit ifråga, jag tror menniskan är förgiftad, hvarvid den tilltalade sade, så illa jag kommit ut, och satte sig på en stol i lutande ställning utan att säga ett ord; jag upplyste dem om min misstanke, och tillkännagaf, att under min tjugosexåriga tjenstgöring som barnmorska, jag aldrig varit närvarande vid sådant fall som detta, här råder stor misstanke; På fråga om den aflidne tänkt på sin nedkomst, och om hon tillagat linne som var till sitt blifvande barn, svarade modren ja, och visade mig i en korg liggande, såväl linne som öfrig behöfligt tillbehör till en nyfödd; hvilket gaf mig anledning tro att hon ej förgiftat sig sjelf. Modren sade vidare, vi blir nog olycklige alla, derför att vi ej tillkallat folk; på fråga hurudant förhållande makarna emellan egt rum, upplyste den tilltalades svärföräldrar att det var godt. Den tilltalades stjuvsvärfader yttrade äfven, detta var besynnerligt, i dag, tidigt kokade hon kaffe åt Anders, som skulle gå till sitt arbete; jag vände mig till den anklagade och frågade, drack hon af kaffet, han svarade kort, jag tror hon drack en half kopp.

Då jag skulle aflägsna mig, blef jag bjuden på förtäring, vilket jag vägrade mottaga tillfölje af den misstanke jag hyste om dödsorsaken, äfvenafstod jag ersättning för min närvaro, med yttrande, ni har lidit stor förlust i natt, två menniskolif spillda; detta är hvad jag på ed har att betyga

Öfverthun den 20 de februari 1890

A C Olsson

Examinerad barnmorska

v278270.b2700

1890 den 11 Mars

Fjerde Rättegångsdagen

Sessionen börjas kl 11 f.m.

No 78

Jemlikt HRns beslut under No 1 i domboken vid urtima ting den 20 sistlidne Februari företages åter ransakningen med häktade drängen Anders Svensson från Åhs, tilltalade för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland; och inställes härvid, i åklagaren Krlmn O Johanssons närvaro, den tilltalade inför Rn under bevakning af fänggevaldiger P A Bergendal.

Sedan sista protokollet upplästs samt lemnats utan anmärkning, erkänner den tilltaladenu, att han innehafv qvicksilfver i sistlidne November månad, men ej för egen del, utan för annan persons räkning. Denne, som bär namnet Hans och är bosatt i Sotenäs, hade vid ett tillfälle i nämnde månad träffat den tilltalade utanför apoteket i Håby och dervid bedt den tilltalade köpa qvicksilfver å apoteket, på samma gång den tilltalade der för egen del köpte karbololja för användning mot ett sår å den tilltalades hand. den tilltalade hade köpt qvicksilfver och burit det endast från apoteket ut till landsvägen, der Hans emottog det.

På särskilda frågor af orföranden till den tilltalade yttrar denne: att han erkände såsom riktig den från barnmorskan A C Olsson eller Nilsdotter i målet inlemnade attest och hade ej någon anmärkning att göra emot de vid förra ransakningenstillfället aflagda vittnesberättelser. Orsaken dertill att han ej tillsport sin stjufsvärfader, om Lovisa Andersdotter fick flytta till sitt hem och bo der, var den, att Lovisa Andersdotter tillsagt den tilltalade, att han ej behöf tillsportja honom härom, enär V skulle sjelf göra det. Något annat hade den tilltalade ej att anmärka emot stjufsvärfaderns sist aflagda berättelse. Den tilltalade kan ej påminna sig, hvem som som på morgonen den 15 sistlidne December framsatte de koppar, som sedermera användes för kaffedrickningen. Det var bestämt fyra koppar, som framsattes, men den tilltalade vet ej, om flere framtogos. Kaffet dracks tiden mellan klockan 8 och 9 på förmiddagen och till detsamma användes icke socker. Under kaffedrickandet satt den tilltalade å den intill fönstret i stugan stående soffan, framför hvilken ett bord var framsatt, stjufsvärfadern på en stol vid motsatta sidan om bordet samt svärmodern och gossen Anders nära denne. Lovisa Andersdotter deltog ej i kaffedrickningen, utan gick in och ut i rummen, men den tilltalade vet ej, hvarföre hon så gjorde. Lovisa Andersdotter syntes emellertid vara orolig under gåendet fram och tillbaka. På samma soffa hade den tilltalade suttit och malt innehållet i kaffehon, som var af trä. Lovisa Andersdotter hade sjelf burit kaffehon från stugan in till kammaren, men den tilltalade hade ej tillsport henne, hvarföre hon så gjorde. När Lovisa Andersdotter tog kaffehon från den tilltalade, hade hon fällt yttrandet: "Tog några nejlikor, så blir du kanske bra". Derefter var det, som den tilltalade och Lovisa Andersdotter tömt glasets innehåll, hvilket skett omkring klockan 10 f.m. Den tilltalade hade då gått in i kammaren endast för att taga en sup. Omedelbart efter det den tilltalade derföre urdruckit sitt glas, hade Lovisa Andersdotter påfyllt och urdruckit sitt. En stund derefteråt, omkring kl 10 f.m., efter hvad den tilltalade antager, hade han och stjufsvärfadern druckit bränvin ur samma glas. Ånskönt den tilltalade förklarar sig se mycket väl, kunde han vid tillfället ej se, att Lovisa Andersdotter hade något annat ämne i glaset, än hvad han förut i målet uppgifvit, eller hvarifrån hon tog innehållet. Glaset syntes emellertid påfyllt. I vätskan flöt något mörkt, men ej gulaktigt ämne. Å bordet stodo flere buteljer bränvin, och tror den tilltalade derföre, att det ej var någon annan vätska i glaset än bränvin, som Lovisa Andersdotter då hällt deri ur buteljerna.

Den tilltalade vet ej, om hon jemväl hällde vatten i glaset. Bränvinet tillhörde stjufsvärfadern och var uppköpt af den tilltalade på s.k. "uttag" i Medbo. Den tilltalade befann sig väl af bränvinet och nejlikorna samt kunde ej förklara, hvarföre Lovisa Andersdotter mätte illa deraf. Ej heller kunde den tilltalade annat än påstå, att det var nejlikor, som funnos i det af Lovisa Andersdotter urdruckna glaset, aoktadt den tilltalade gjordes uppmärksam derpå, att vederbörande läkare ej påträffat vid undersökningen något ämne af nejlikor. I stugan hade den tilltalade vistats mest under dagen. I kammaren hade han och Lovisa Andersdotter, en stund efter det de urdruckit glasets innehåll, uppehållit sig under dagen en half timma. När den tilltalade tog tjänst hos Carl Ingelsson under sistlidne höst, betingade han sig ledighet på två dagar. Enligt Lovisa Andersdotters önskan begagnade han sig af dessa betingelser just de dagar som han före hennes död vistats å Bodeland. Lovisa Andersdotter hade på morgonen den 15 sistlidne December bedt honom stanna kvar, sägande: "du kan stanna, du har ej så brådt". Derföre och då Lovisa Andersdotter derpå blef sjuk, beslöt den tilltalade att vistas i hennes hem längre än han till en början ärnat. Under dagens lopp hade den tilltalade druckt, på morgonen en så kallad halfva och på eftermiddagen ett par halfvor, utom hvad han förut uppgifvit. Till middagen hade den tilltalade ätit ett par smörgåsar från ett bord, som var dukadt hela dagen. Den tilltalade såg ej, att Lovisa Andersdotter förtärde någon mat under dagen. Omnämnda mjölken gafs henne först på eftermiddagen. Lovisa Andersdotters tillstånd hade varit lika svårt hela dagen från första insjuknandet. Uppkastningarne upphörde en kort stund, inna hon afled. Det uppkastade luktade ej fosfor. Hon hade ej yttrat något annat under dagnen till den tilltalade, än att doktor ej behöfde efterskickas, emedan hon snart blefve bra. Den tilltalade hade nämligen tillsport henne, om hon ville, att han skulle hemta doktor. Någon oro hörde den tilltalade ej öfver Lovisa Andersdotter sjukdom, enär hon tröstade med, att hon blefve snart bra. Hon hade varit dålig några gånger förut, men blifvit bra. "Hon sade jemt, att hon ej komme att lefva länge". "Hon hade det för sig". Genom hennes syster Mary, stjufsvärfadern och andra personer hade den tilltalade ender sin tjänst hos Carl Ingelsson erhållit underrättelser om henne. På morgonen ifrågavarande dag bar den tilltalade sina arbetskläder på sig, men ömsade kläder mellan kl 12-1 på dagen å Åhs, enär han tänkte hemta barnmorska. Den tilltalade var borta för detta ändamål något öfver en timma. Den tilltalades svärmoder hade i sitt kök tvättat fat och koppar. Den tilltalade hade i öfrigt ej sett, hvarmed hon sysslade. Barnmorskan från Qville uppehöll sig under dagen hos Johan Simonsson i Bodeland, som äfven kallades Johan Karlsson. När V flyttade från Torp till sitt hem, hade den tilltalade gifvit henne 4 kronor, kort före jul 9 kronor och i öfrigt en gång 5 kronor. Den tilltalade hade under hösten frågat henne, om hon behöfde penningar, och gifvit henne nämnda belopp de gånger hon velat hafva penningar. Den tilltalades förtjänst under hösten uppgick till 50 öre om dagen. Den tilltalade hade tänkt taga torp under hösten för att der försörja Lovisa Andersdotter och hennes väntade barn, men Lovisa Andersdotter hade ej velat

under hösten gå in på den tilltalades förslag härutinnan. Den tilltalade hade ej förutsett några svårigheter att försörja hustru och barnet. Lovisa Andersdotter hade ej heller yttrat några farhågor i detta afseende. Hennes moder och stjuvfader lefde under goda ekonomiska omständigheter. Den tilltalade hälle för troligt, att Lovisa Andersdotter aflidit af arsenik, enär vederbörande doktor så funnit. Vid ransakningstillfället den 3 sistlidne Februari kunde han ej uppgifva dödsorsaken, enär han då ej visste den. Den tilltalade hade ej gifvit henne giftet in, misstänkte ingen härför och kunde derför ej uppgifva någon.

Den tilltalades stjufsvärfader, som jemväl i dag är tillstädes, vidhåller hvad han förut upplyst, men tillägger, att han den 15 sistlidne December till den tilltalade yttrat i fråga om hemtande af doktor: "vi få väl se en stund, det kostar så mycket", dermed Johannesson åsyftat, att man ej i onödan skulle hemta doktor, utan afvakta behovet. Johannesson vet ej, om Lovisa Andersdotter tyckte mera om sur än söt mjölk, eller om marken var frusen den 15 sistlidne December. Ej heller märkte Johannesson, att den tilltalade var orolig eller sysslade med något hemligt den dagen. den tilltalade och Lovisa Andersdotter voro emellertid då i hemlighet en stund inne i kammaren. Johannesson hade den dagen ej sysselsatt sig med något särskilt arbete, utan varit overksam, såsom man brukade en söndag.

Åklagaren har ånyo inkallat den tilltalades svärmoder Anna Stina Andersdotter och dessutom hennes son Anders för att höras i målet, hvilka äro tillstädes.

Då det upplyses, att Anders endast är sex år gammal, afstår åklagaren från hans hörande; hvilket antecknas, hvarefter Anna Stina Andersdotter ytterligare upplyser: att Lovisa Andersdotter blef sjuk, omedelbart efter det hon kokat kaffe på morgonen, vid åtta- eller niotiden. Lovisa Andersdotter hade sjelf framsatt kopparna. Anna Stina Andersdotter hade varit orolig för Lovisa Andersdotter och derför ej kunnat företaga sig något under dagen. Lovisa Andersdotter hade ej velat, att doktor skulle hemats, ty hon trodde sig skulle blifva bra. Lovisa Andersdotter hade fått sin uppfostran hos Anna Stina Andersdotters föräldrar, och vet Anna Stina Andersdotter derför icke, om Lovisa Andersdotter tyckte bättre om sur eller söt mjölk eller tvärtom. Anna Stina Andersdotter mötte ej något fruntimmer, då Anna Stina Andersdotter hemtade åt Lovisa Andersdotter mjölk å granngården i Bodeland, och talade ej heller med någon ute om barnmorskan från Qville. Inne i ett kök hos Alfred i Bodeland hade Anna Stina Andersdotter deremot hört, att barnmorskan vore i Bodeland. Det vore sant, att, då Anna Stina Andersdotter, var inne i kammaren, stod den tilltalade invid bordet intill glaset och Lovisa Andersdotter borta i kammaren, samt att den tilltalade, uppå Anna Stina Andersdotters fråga, om hvem som skulle hafva glaset, svarat, att Lovisa Andersdotter skulle hafva det, derför att hon var sjuk. Efter Lovisa Andersdotters död hade emellertid den tilltalade påstått, att han sjelf supit ur innehållet i glaset och att Lovisa Andersdotter ej smakat något deraf. Den dag Lovisa Andersdotter skulle begravas, hade Anna Stina Andersdotter yttrat till Malin Olausdotter i Foglekärr, att, om den tilltalade gifvit V något gift, hade det skett i glaset. Med anledning af detta yttrande hade sonen Anders frågoat Anna Stina Andersdotter, hvad det var, som den tilltalade gaf system i glaset, och hade Anna Stina Andersdotter derför meddelat gossen.

Härefter vitsorda Carl Edvard Johannesson och Anna Stina Andersdotter såsom riktigt innehållet i den attest, som ingifvits i målet från barnmorskan A C Olsson.

Upprepadt och vidkändt.

Åklagaren begär vittnesförhör med förut instämnda Barnmorskan Augusta Carolina Olsson, född Nilsdotter, i Öfvherthun samt nu instämnda Adolf Edvard Börjesson, Oscar Carolusson och Robert Andersson i Åhs, hvilka äro tillstädes.

Som jäf mot vittnena ej kan utrönas, få de afläggas ed, varnas för dess missbruk samt berätta, en i sänder hörde:

1. Augusta Carolina Olsson: att vt på aflagda eden fäster innehållet i den från henne i målet inlemnade attesten, som vt sjelf författat, men låtit genom sin broder renskrifva, med tillägg att det varit Anna Stina Andersdotter, som yttrat, ett ett godt förhållande egt rum emellan den tilltalade och Lovisa Andersdotter. Den sistnämnda låg på högra sidan med venstra armen öfver magen och öppen hand samt den högra armen invid sidan. Vid undersökningen hade vt ej funnit, att lifmodern på Lovisa Andersdotter öppnat sig eller att några tecken till förlossningsplågor förevarit. Lovisa Andersdotters läppar och kinder voro rödblå. När vt kom in, gick den tilltalade på golfvet och syntes torka sig i ögonen, men vt såg honom ej gråta. Anna Stina Andersdotter och Johannesson grät deremot. Den sistnämnde yttrade, då vt aflägsnade sig: "illa har det varit här förr, tio gånger värre blir det nu". Vt får ersättning för sina sjukbesök efter taxa, som bestämmer 2 á 3 kronor för bönder, och 75 öre för mindre bemedlade.

2. Adolf Edvard Börjesson: att den tilltalade och vt Oscar Karlsson inställt sig i vts hemvist omkring fjorton dagar, innan Lovisa Andersdotter aflidit, och omtalat, att de hade råttekrut eller arsenik för dermed taga räfvar. Då vt med anledning häraf yttrat, att det ej gonge att fånga räfvar med arsenik, "enär de spy upp det och kryper in i håll", sade den tilltalade, att "Medbon", eller Herman Stenström i Medbo, fångat flere räfvar dermed. Den tilltalade hade sagt desutom, att han och vt Karlsson gått och sökt efter en räf, som ätit af en sill, deri inlagts arsenik. Den tilltalade hade omtalat, att "de" de, enligt hvad vt tror, Carl Ingelsson i Åhs.

Då vt förmärkt, att arseniken kunde vara skämd och oduglig, hade den tilltalade yttrat, att den var "klar som kristall", menvt såg ej den. Vid dett tillfälle förut hade vt nämnt för den tilltalade, att det vore farligt att handskas med arsenik och att mjölk användes såsom motgift, dervid vt berättat en händelse, som inträffat med vts moder af en tillfällighet såsom bevis på, huru försiktig man borde vara så att man ej kom illa ut. Den 15 sistlidne December hade den tilltalade kl 9 eller 10 f.m., "ty folket hade gått i kyrkan", inställt sig hemma hos vt med en spann, som den tilltalade förut af vt lånat för inköp af brännvin deri, samt omtalat, att Lovisa Andersdotter var mycket sjuk. Den tilltalade var då mycket förvandlad i sitt ansigte, särskildt i det ? att han syntes blek. Vt hade rådt den tilltalade att resa efter barnmorska, men den tilltalade hade sagt, att han skulle resa efter doktorn. Vt träffade den tilltalade ytterligare två gånger samma dag samt hade anmpdat honom att hemta barnmorska, dertill den tilltalade yttrat, "att det vore ej fråga om sådant, utan han skulle fara efter doktor i stället".

Torsdagen, efter det Lovisa Andersdotter aflidit, hade den tilltalade ånyo infunnit sig hos vittnet samt bedt vt åtfölja den tilltalade till Bodeland för att skriva ett intyg om Lovisa Andersdotters dödsätt, ty prosten Möller i Foss ville hafva ett sådant intyg, innan Lovisa Andersdotter finge jordfästas. Den tilltalade ville hafva ett intyg härom skrifvet, som "de andre", som närvarat vid dösfallet skulle skriva på. I vts hem, der vt gifvit den tilltalade det rådet att begära attest från den barnmorska, som varit tillstädes på dagen och som den tilltalade uppgifvit hafv varit i Bodeland en hlf timma, innan Lovisa Andersdotter aflidit, hade den tilltalade sagt, att han ej kunde hinna anskaffa sådan attest från henne till dagen derefter, då den erfordrades. Vt begaf sig till vt Oscar Karlssons hemvist för att få någon i sällskap till Bodeland, men Oscar Carlsson träffades ej hemma. Vts dotter följde mellertid med till Bodeland. Under vägen dit hejdade den tilltalade vt, fattande vt i armen, och bad vt stanna. Vt häpnade till, men den tilltalade framtog en flaska brännvin och bjöd vt dricka. Af misstankar vågade vt ej det, förään den tilltalade sjelf druckit ur flaskan. Den tilltalade hade derefter yttrat till vt, att begafningen kostade mycket, "men bara det ginge bra i morgon, finge det andra vara glömt". Orden "bra i morgon" trodde vt åsyfta attestens utfående. Den tilltalade hade under vägen tillsagt vt att ej prata något i Bodeland, "ty käringen är så besynnerlig", men den tilltalade nämnde ej, hvari det besynnerliga bestod. Vt hade dock ej funnit något besynnerligt hos Anna Stina Andersdotter. Vid framkomsten till Bodeland hade vt yttrat till Carl Edvard Johannesson, att han borde följa med till prosten i Foss, dertill Johannesson genmält: "tror Adel det?"; hvarpå vt svarat: "ja, har ni ingen lapp från barnmorskan, är det bäst."

Med anledning häraf förklarade Johannesson, att barnmorskan ej kunde gifva något intyg, när Lovisa Andersdotter var död, efter hvad Johannesson iakttog, då barnmorskan kom. Den sistnämnda hade dock förklarat, att Lovisa Andersdotter lefde något. Vt skref ej något intyg, men sökte få tala med Johannesson i enrum om det rykte, som gick angående Lovisa Andersdotters dödsätt. Dock gafs ej något tillfälle härtill. När vt skall gå hem, fattade vt Johannesson i armen för att få tala med honom, men då den tilltalade åtföljde vt, yttrade vt, att det vore bäst att för prosten berätta sanna förhållandet om Lovisa Andersdotters död, ty rykte ginge om förgiftning. Under ? hade Johannesson då sagt: "ja, du Anders, så säger di äfven här." Vändande sig mot den tilltalade hade Johannesson derefter frågat: "ja, du Anders, jag har fått något att fundera på, hur var det med det, att du sade, att du träffat fruntimmer, som sagt, att barnmorskan fart?" Den tilltalade svarade derpå, att han träffat ett eller två fruntimmer, hvilketdera minns ej vittnet, som sagt, att barnmorskan farit. Vidare frågade Johannesson, hvarföre den tilltalade ifrågavarande dag velat, att Lovisa Andersdotter skulle hafva sur mjölk istället för söt. Dervid hade den tilltalade blifvit "happlande" och kunde ej svara något, ehuru han syntes söka efter någon förklaring öfver frågan. Johannesson hade då yttrat: "detta får jag tala om för prosten", hvilket vt tillstyrkt. Dagen efter utsatta begrafningsdagen inställde sig den tilltalade hos vt, dervid samtal dem emellan uppstått samt den tilltalade derunder yttrat, att han "tyckte", att det varit något fruntimmer som ifrågavarande den 15 December sagt, att barnmorskan rest. Vid vittnets fråga, hvartill det malda användes, sade den tilltalade, att han malde peppar, som man skulle hafva eller hade på sill, hvilketdera minns vt icke. Vts svägerska Adolfina Johannesson i Torp, der Lovisa Andersdotter tjenat, hade berättat för vt, att Lovisa Andersdotter aldrig ville hafva sur mjölk, emedan V icke mådde bra deraf. Vt, som kände den tilltalade och Lovisa Andersdotter, vet ej, hurudant förhållandet dem emellan varit. Den tilltalade hade för vt klagat öfver de utgifter han haft för anlåtande af doktor för Lovisa Andersdotters räkning. Rykte vore i omlopp derom, att den tilltalade förgiftat Lovisa Andersdotter.

3. Oscar Carlsson: att vt några dagar före den 15 sistlidne December besökt en qvarn i Bråland och den dagen sett, att den tilltalade var inne på apoteket i Håby. Vt såg emellertid icke, att den tilltalade medförde något annat från apoteket än nerfdroppar, som han der köpt åt vts moder och derefter aflemnat i vts hem. Vt iakttog ej heller, att den tilltalade vid apoteket eller annorstädes lemnade qvicksilfver eller något annat från apoteket till någon person.

Med anledning af berättelsen upplyser den tilltalade, att det varit den dagen han år Hans i Sotenäs köpt qvicksilfver, såsom den tilltalade förut idag omnämnt; hvilket antecknas, hvarefter Oscar Carlsson vidare berättar: att den tilltalade i sistlidne November månad sagt, att han sett en räf intill ladugården i Åhs och yttrat såsom en önskan att hafva gift att lägga i sill till lockbete, med anledning hvaraf vt af sin fader anskaffade arsenik, hvilket sönderstöttes och lades i två sillar. Ett stycke arsenik på ej fullt en tum i längd och tjocklek, som blef öfver, förvarade den tilltalade i sin plånbok. Sillarna lades derefter en afton ut intill gödselhögarne vid de begge ladugårdarna i Åhs. Intill sillarna lades brödbitar med socker för att derigenom locka räfvarna. Morgonen derpå befanns vid undersökning den ena sillen borta. På qvällen den dagen utlades den kvarblifna sillen, och andra morgonen derefter var jemväl den sillen borta. Några dagar efter Lovisa Andersdotters död yttrade vt till den tilltalade: "du hade väl ej någon arsenik med dig till Bodeland i Qville socken?" Den tilltalade svarade nej härtill och påstod, att han lagt det i plånboken förvarade stycket i ett kalvhufvud invid en smedja i Åhs, der vt sett det; men upplyser vt, att en ko hade kastat på Åhs och att kalven utlagts invid ena ladugården der såsom lockbete för räfvar, hvilka man haft för afsigt att skjuta från ladugården. Vt vet ej, hurudant förhållandet varit emellan den tilltalade och Lovisa Andersdotter. Den tilltalade hade aldrig med vt talat något om henne. Ej heller vet vt, om Lovisa Andersdotter tyckte bättre om sur eller söt mjölk. Den tilltalade förklarar, att han tidigare nekat för att hafva innehåft arsenik, enär han visste på förhand, att vittnen kommer att instämmas, som kunde intyga förhållandet, men ändrar sedan sitt påstående och säger, att hans husbonde Carl Ingesson på Åhs tillsagt den tilltalade att ej omnämna för någon, att den tilltalade fått arsenik af honom.

Härefter höres

4. Robert Andersson: som intygar: att vt ej sett den tilltalade inehafva qvicksilfver eller arsenik, men för 3 1/2 år sedan han på Medbo handhaft stryknin vid fångst af räfvar. Innan lysning ingått emellan den tilltalade och Lovisa Andersdotter, som då tjenade tillsmamans på Torp, hade vt iakttagit, att oenighet dem emellan egt rum. De hade sålunda vid flere tillfällen varit i ordvexling med hvarandra. Lovisa Andersdotter tyckte om en annan med namnet Mattias Olsson, som brevexlat med henne från Norge och gifvit henne penningar. Mattias Olsson hade ock för afsigt att gifva sig med henne. Vt hade derföre afrådt den

tilltalade från att gifta sig med henne. Den tilltalade hade ett svårt lynne och hade vid ett tillfälle öfverfallit vt. Från den 24 Oktober 1888 till Augusti månad 1889 hade den tilltalade tjänst hos vt, men afskedades till följd af olydnad. Allmänt rykte ginge, att den tilltalade förgiftat Lovisa Andersdotter, angående hvilkens tycke om sur mjölk vt hört detsamma som vt Börjesson.

Wittnenas berättelser upprepas ur protokollet och vidkännas.

Wittnena, som uppgifva sig hafva hit femton kilometer, tillerkännas på begäran godtgörelse förskottsvis af allmänna medel med en krona 50 öre hvar i traktamente för en å vittnesärendet tillsatt dag samt dessutom reseersättning enligt lagen den 4 Juni 1886.

Anna Stina Andersdotter begär efter 13 kilometers väg hit för sig och sin son Anders ersättning för inställelsen, dervid Johannesson upplyser, att han nödgats lega skjuts för gossens inställelse; men åklagaren bestrider ersättningsanspråket af skäl, att det ålegat Anna Stina Andersdotter att utan kallelse sig infinna för upplysningarnas meddelande i målet, då det angongen hennes eget barn.

Efter antecknandet häraf tillkännagifver den tilltalade på fråga att han icke något att anmärka mot meddelade upplysningar i målet eller de vittnesberättelser, som denna dag aflagts; och yttrar den tilltalade, att Lovisa Andersdotter under tjensten på Torp innehaft qvicksilfver, hvilket den tilltalade ej förut i målet uppgifvit af skäl, att Lovisa Andersdotter bedt honom aldrig omtala det. En person, som hade ohyra, hade klagat häröfver, med anledning hvaraf Lovisa Andersdotter förklarat sig innehafva något, hvarmed ohyrn kunde borttagas, och sedan för den tilltalade omnämmt, att hon hade qvicksilfver. Den tilltalade säger sig icke veta, huru qvicksilfver verkar på en hafvande qvinna, om en sådan intager det, men har hört, att det är farligt för en menniskas lif att intaga arsenik. Sedan vid undersökningen befunnits, att den först af vt Oscar Carlsson omnämnda sillen försvunnit, hade den tilltalade dagen efter försett omförmälda kalfhufvudet med arsenikstycket och utlagt det vid smedjan till bete för räfvar. Det från apoteket i Håby inköpta qvicksilfret hade den tilltalade, såsom han redan uppgifvit, lemnat till Hans i Sotenäs.

Johannesson upplyser, att med sitt yttrande, Augusta Carolina Olsson den 15 sistlidne December gick från Bodeland, åsyftat sitt förhållande till Anna Stina Andersdotter, som emellanåt varit mindre godt.

Sedan den tilltalade, på yterligare fråga förklarat, att han icke ingifvit Lovisa Andersdotter arsenik eller qvicksilfver, äskar åklagaren uppskof med målet för flere vittnens inkallande; och den tilltalade säger sig icke hafva något att häremot invända. Efter enskild öfverläggning meddelas följande, offentligen afsagda

Beslut

Med bifall till åklagarens uppskofsanhållan uppskjutes ransakningen till Måndagen den 31 i denna månad, kl 11 f.m., då, i åklagarens närvaro, den tilltalade åter skall inför HRn inställas, dervid det åligger åklagaren att vara försedd med erbjuden bevisning; och varde i afbidan på denna ransakning den tilltalade återförpassad till kronohäktet i Uddevalla. Sessionen slutas kl 2,30 e.m.

1890 den 31 Mars**Femte rättegångsdagen****Sessionen börjas kl 11 f.m.****No 78 1/2**

Jemlikt HRns beslut under No 78 i domboken för den 11 i denna månad företages åter ransakningen med häktade drängen Anders Svensson från Åhs, tilltalad för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland; och inställes härvid, i åklagaren KronoLm O Johanssons närvaro, den tilltalade inför Rn under bevakning af fänggevaldigern P A Bergendal.

Protokollet vid sista ransakningstillfället uppläses och lemnas utan anmärkning, men den tilltalade förklarar, med anledning af svärmodren Anna Stina Andersdotters deri upptagna, upplysningsvis afgifna berättelse, att han icke yttrat, att hans hustru skulle hafva innehållit i det glas, som vid tillfället i fråga stod å bordet i kammaren, samt att Lovisa Andersdotter ej heller utdruckit detsamma, utan att han sjelf tömt det. Han hade ej heller fyllt något glas för henne eller stått i närheten af något glas, som hustrun utdruckit.

Allvarligt uppmanad af ordföranden att omtala, hvad han har sig kunnigt rörande orsaken till sin hustrus död samt att afgifva sanningsenlig bekännelse, om han vet sig saken till ifrågavarande brott, säger den tilltalade, att han ej kan erkänna, hvad han ej gjort, men påstår sig nu tro, att hans hustru tagit sig sjelf af daga, enär hon vid flera tillfällen för honom yttrat leda vid lifvet, ja, äfven vid ett tillfälle i fjol somras, gjort sjelfmordsförsök. detta hade framkallats genom ånger hos henne, öfver att hon våren förut afbrutit en förbindelse, som hon, före bekantskapen med den tilltalade, underhållit med en sedan till Norge utflyttad person vid namn Mathias, ty han hade ofta, enär hon tyckt sig hafva handlat orätt mot denne, grämt sig öfver denna brytning. Med sjelfmordsförsöket hade så förhållit sig, att bref kommit från Mathias till Lovisa Andersdotter om hvilket denna på fråga om dess innehåll, yttrat, att "det stode ej något godt i det"; och hade Lovisa Andersdotter då hon och den tilltalade kort derefter befunno sig nära brunn, kastat sig i densamma, men blifvit dragen upp af den tilltalade. Hustrun hade ofta yttrat, att hon ej trodde, att hon skulle komma att lefva länge, och i denna mening hade den tilltalade äfven uppfattat ett yttrande, som hustrun fällt under fredagen före dödsfallet. Hon hade då nämligen lemnat honom tre par af hennes stickade strumpor under orden, att hon komme att binda flera. Äfven dagen för hennes död hade hennes sätt väckt den tilltalades uppmärksamhet och hade han tyckt, att hon såg "konstig" ut, der hon gick fram och åter ur rummen. Under den halftimme den tilltalade samma dag var inne med hustrun i kammaren, hade hon medan han sjelf gick på golfvet, suttit på en kista, stödd mot väggen, samt tegat hela tiden. Huruvida hustrun innehaft arsenik, säger den tilltalade sig ej veta, men upplyser, att hustrun, af för honom obekant anledning, brukat intaga terpentin. Tillfrågad om orsaken hvarför han hittills förteगत sin kännedom om hustruns yttrade leda vid lifvet, kan den tilltalade härtill ej andraga anna förklaring, än att han "funnit det svårt" att omtala sanna förhållandet dermed. Hustrun hade alltid önskat, att man inte för andra omtalade hennes ledsnad att lefva.

På särskilda till den tilltalade framställda frågor yttrar denne: att han vid köp af qvicksilfvret å Håby apotek bekommit det i förvaradt i en fjäderpenna, som, omslagen med papper, lemnats åt honom af apotekaren, samt att han derför betalt 10 öre. Qvicksilfvret hade den tilltalade utan att medtaga något för egen del, lemnat till Hans i Sotenäs, som han väl känner till utseendet, och hade denne ej upplyst honom om, hvartill han ämnade använda qvicksilfvret.

Sedan de båda till lockbete för räfvar utlagda sillarne försvunnit, hade den tillt utlagt omtalade kalfhufvudet, försedt med arsenik, som förut söndersmulats med en hammare, och hade detta legat qvar under en dag men påföljande dag befunnits borta. Utläggandet af kalfhufvudet hade den tillt ej omtalat för vt Oskar Karlsson, enär denne vid tiden ifråga icke varit hemma. Den tillt uppgaf nu att Karl Ingelsson på Åhs vid det tillfälle, då den tillt afhemtades för att införpassas till kronohäktet i Uddevalla uppmanat honom att förtiga, det han hanhaft arsenik på Åhs. Den tillt påstår jämväl nu, att han icke, den dag Lovisa Andersdotter insjuknat, sagt, att man skulle skaffa henne sur mjölk utan efter orden: "får hon ej söt mjölk, så ge henne sur." Han hade gifvit svärmodern penningar till uppköp af mjölk, men hade ej vetat, huruvida vid tillfället sur mjölk fanns att få. Att Lovisa ej skulle "lika" sur mjölk, håller han ej för troligt, då han på Torp sett henne flera gånger förtära sådan samt äfven vid ett tillfälle hört henne förklara sig föredraga sur mjölk framför separerad mjölk från mejeri. Att han och Lovisa Andersdotter före deras vigsel. lefvat i osämja, kan den tillt ej medgifva. Han hade endast någon gång förebrått henne för hennes prat om Mathias, hvilken han förmenar icke vara fader till det barn, hvarmed Lovisa Andersdotter var hafvande vid sin död. Lovisa Andersdotter hade efter hvad den tillt kan erinra sig, qvällen före sin dödsdag deltagit i aftonmåltiden, som bestod af smörgås med potatis, samt under natten icke yttrat någon klagan öfver illamående. Då svärmodern gått ut med ärende att hemta mjölk åt Lovisa Andersdotter hade den tillt sedan för att möta svärmodern på hemvägen samt dervid kommit nära Alfred Samuelssons förstuga. Han hade då der hört svärmodren samtala med en annan qvinna, hvem kan han ej uppgifva, samt under deras samtal hört barnmorskan omnämnas, hvaraf han fått för sig, att denna rest hem. Den tillt säger nu, att han ej kan uppgifva bestämd tidpunkt på dagen för sitt besök på Åhs den 15 sistlidne December, dit han gått för att skifta kläder, endast att detta skett vid middagstiden. det yttrande, som den tillt fällt vid barnmorskan Olssons besök i Bodeland, hade haft sin grund i en hos honom, genom barnmorskans uttalade misstanke om orsaken till Lovisa Andersdotters död, uppkommen farhåga, att Lovisa Andersdotter beröfvat sig sjelf lifvet, i synnerhet som hon, på sätt den tilltalade omförmålt, yttrat leda vid lifvet.

Den tillt förnekar, att han, såsom vittnet Börjesson intygat, vid samtalet med stufsvärfadren Johannesson om tilldragelserna under Lovisas sjukdom, blifvit "happlande", utan säger sig istället då hafva "talet om det, som det var, såsom nu". Den tillt kan icke erinra sig, att han uppgifvit för vittnet Börjesson då barnmorskans besök hos hans hustru infallit en halftimme före dennas död, samt förnekar att, om han till samma vittne yttrat något om malning af peppar, detta berott af felsägning, när han dagen ifråga malt icke peppar utan, såsom förut uppgifvits, kryddnejlikor. Åt samma vittne hade han sagt, att hans svärmoder vore

besynnerlig, enär hon hade hört sådant påstås af andra, hvilka han trott dermed vilja åsyfta det förhållandet, att hans svärmoder "grämde sig öfver att hennes karl hölle sig till andra fruntimmer". Den tillt, som förut uppgifvit, att han icke sett, att hans hustru förfärdigat kläder åt sitt väntade barn, genmäler på fråga, om han ej iakttagit den korg med barnkläder, som barnmorskan Olsson i sin vittnesberättelse omnämnt, att han visserligen bemärkt den, men ej förr än vid samma tillfälle som barnmorskan. Lovisa Andersdotter var i allmänhet frisk. Den tilltalade tror, att hon led af magsyra.

Åklagaren begär vittnesförhör med instämnda Karl Pettersson i Fibendal, Gustafva Kristiansdotter i Åhs och Lovisa Propp i Klåfvan, hvilka äro tillstädes.

Som jäf emot vittnena ej kan utrönas, få de aflägga ed, varnas för dess missbruk samt berätta en i sänder hörda:

1. Karl Pettersson: att vittnet, vid ett besök i Håby apotek, der hört den tillt begära qvicksilfver samt sett honom emottaga af apotekaren det sålunda köpta, inlindat i papper, men att vittnet ej minns, om den tillt derjemte gjort något annat uppköp å apoteket. Den tillt, som varit i sällskap till apoteket med Oskar Karlsson, hade lemnat detta innan vittnet gått ut derifrån, hvarför vittnet ej haft tillfälle bemärka, huruvida den tillt vid utgåendet gått omedelbart till åkdon eller möjligen uppsökte någon på n honom väntande. Ett par personer hade hållit på landsvägen utanför apoteket, men vittnet hade bland dem ej sett någon för honom bekant person från Sotenäs. Någon vid namn Hans i Sotenäs känner ej vittnet. Omvittnade besöket i Håby apotek hade infallit under slutet af sistl November eller början af derpå följande December.

Den tillt förklarar, att det varit vid det af vittnet uppgifna tillfället, som han fullgjort Hans i Sotenäs uppdrag att köpa qvicksilfver, samt att han derjemte då för egen del köpt nerfdroppar.

2. Gustafva Kristiansdotter hvilken intygar, att vittnet, som icke har sig något bekant om den tillts och hans afl hustrus lefnadssätt, ej heller kände den aflidna närmare, men hade hört henne vid ett tillfälle sistlidne höst yttra, att hennes man skulle begifva sig af till Göteborg och hon sjelf flytte hem till sina föräldrar. Vt bekräftar, att gängse rykte skyller den tillt för att hafva förgiftat sin hustru, men vittnet hade ej sett att den tillt innehåft arsenik eller annat giftigt ämne, ehuru vt vet att den tillt, jemte vt Oskar Karlsson, handhaft arsenik som nyttjats till att förgifta bete för räfvar. Vittnet, som är i tjenst på Åhs och tjenat der samtidigt med den tiilt, hade sålunda sistlidne höst sett, med arsenik ifyllda ?, utlagda vid ladugården på Åhs, men hade deremot ej märkt något som lockmat utlagdt kalfhufvud. Den dag den tillts hustru insjuknat, hade den tillt kommit hem till Åhs i afsigt, som han uppgifvit, att skifta kläder efter att förut hafva besökt vy Edvard Börjesson. Den tilltalade hade då haft mycket bråttom och ej gifvit sig tid att äta, men hade dock i sällskap med vittnena Edvard Börjesson och Oskar Karlsson druckit kaffe med brännvin, derunder de samtalat om hustruns sjukdom. Enär hustrun, efter hvad han då yttrat, endast hade ondt hufudet, men icke lede af barnbördsplågar, ville den tillt ej följa Börjessons förslag att resa efter barnmorskan. den tillt hade dock visat sig mycket villrådig, i det han sagt sig ämna resa än till doktorn än till barnmorska samt att han skulle resa än till doktorn i Håby och än till doktorn i Tanum. den tillt hade kommit till Åhs vid 11 tiden f.m. och gått derifrån innan kl blifvit öfver tolf. Kort tid efter det den tillts hustru aflidit, hade vittnet efter löfte af sin matmoder i egna ärenden till släktingar med julbröd kommit nära Bodeland, der den tillt då uppehöll sig, och der mötts af denne, som förmått henne följa med in till "Johannessons". Matmodern hade anmanat vt tillsäga den tilltalade att begifva sig hem till förhör inför vederbörande länsman. Vt hade derjemte samtalat med den tillts svärmoder om förloppet vid dotterns död, men vt förnekar, att vt yttrat något för att fritaga den tillt från de misstankar, för hvilka han kunde vara utsatt beträffande sin hustru, vidare än att vts, då svärmodern yttrat, att Lovisa fått en hastig död, sagt sig icke kunna tro att "Anders varit så stygg, att han kunnat gjort något så ondt". Från Bodeland, derifrån vt begifvit sig strax efter kokadt och druckit kaffe hade vt i sällskap med den tillt besökt Malin i Klofvarne der vt fått i uppdrag att lega en vallpojck. Under vägen dit hade den tillt yttrat att, om Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad, hon då troligen gjort detta sjelf; och då vittnet uttalat sin ledsnad äfver, att den tillt på Åhs handskats med arsenik, hade denna sagt, att han icke medtagit något sådant "till Qville". Den tillt hade vid tillfället berättat, att hans hustru, den dag hon insjuknade, för sönderstötning lemnat honom kryddnejlikor och socker och att han gått ut sedan han verkställt sönderstötningen och till hustrun aflemnat det stötta med förslag att använda det till sill. inne hos Malin hade vt skilts från den tillt, som först gått derifrån. Då den tillt, efter hustruns död återkommit till Åhs, hade han sett nedslagen ut och förhållit sig tyst så till vida att han endast svarat på till honom ställda frågor. Han hade dock yttrat att barnmorskan varit på besök hos Lovisa Andersdotter före hennes död, samt att hon haft upprepade uppkastningar. I Åhs, dit den tilltalade flyttat i tjenst 14 dagar efter den 24 sistlidne okt, hade han skött sig utmärkt. Härom tillfrågad af åklagaren förklarar vittnet, att vt icke stått i förtroligare förhållande till den tillt.

3. Lovisa Propp: att vt, som arbetat på Torp tillsammans med den tillts hustru under två somrar, kan försäkra, att Lovisa Andersdotter ej gerna ville förtära sur mjölk, hvilket äfven varit kunnigt för hennes matmoder, Fina Johannesdotter, som derföre brukat gifva henne sör mjölk. Vt hade hört Johannesdotter ofta säga "att hur det blir, måste det bli söt mjölk för Lovisa", som derföre fått sådan äfven när vittnet undfägnats med sur mjölk. Separerad mjölk från mejeri ville Lovisa Andersdotter icke äta. Vid ett tillfälle under sin sista tid på Torp hade Lovisa Andersdotter yttrat oro för att Anders skulle "gå från henn", och då vt en gång sett Lovisa äta s k trollbär samt varnat henne för att äta dylikt, enär hon annras kunde "gå och dö deraf", hade Lovisa svarat vittnet med orden: "Detvore väl det", hvilket yttrande Lovisa Andersdotter, som då var synbart hafvande, enligt vittnets förmenande fällt i bekymmer öfver att den tillt, såsom hon befarade, skulle söka undandraga sig att äkta henne, Vt hade hört den tillt och Lovisa Andersdotter vid ett tillfälle, då de befunno sig uti en hage på Torp, häftigt ordvexla, derunder Lovisa yttrat orden: "du bedrager alla menniskor", hvilka ord vt äfven ställt i förbindelse med Lovisas berörda bekymmer öfver hennes hafvandeskap. Vt hade, äfvenledes en gång sett dem i häftig förbittring kasta vatten öfver hvarandra, hvilket uppträde begynt dermed, att den tillt sparkat till ett ämbar, dervid vatten kommit på Lovisa Andersdotter. Då vattnet tagit slut, hade de åtskil-

liga gånger kastat ämbaret mot hvarandra. Uppträdet hade gjort ett så obehagligt intryck på vittnet, att vt aflägsnat sig från stället. Lovisa Andersdotter hade sedan yttrat, att Anders vid kastningen af ämbaret slagit håll på hennes ben, men vt hade icke förmärkt, att Lovisa Andersdotter deraf gått haltande. Hurudan den tillts och Lovisas samlefna varit efter vigseln, vet ej vt. Vt hade tillfrågat den tillt, om Lovisa blifvit förgiftad och dertill fått svaret: "nog är hon det".

Upprepadt och vidkändt.

Samtliga vittnen som, uppgifva sig hafva hit 15 kilometer tillerkännas på begeran godtgöresle förskottsvis af allmänna medel med 1 kr 50 öre hvar i traktamente för en i vittnesärendet tillsatt dag samt reseersättning enligt lagen den 4 Juni 1886.

Den tillt säger sig icke hafva någon anmärkning att framställa mot afgifna vittnesberättelser idag men begär slut i målet, hvar-
est åklagaren anhåller om uppskof deri för vittnens hörande.

Efter enskild öfverläggning meddelas detta offentligen afkunnande

Beslut

Som åklagaren s anhållan om uppskof i målet för vidare bevisningd förebringande icke lagligen kan avslås, varda ransakningen uppskjuten till Tisdagen den 15 nästa April, kl 11 f.m. då i åklagarens närvaro den tillt åter skall inför Häradsrätten inställas; och varder i afbidan på nämnda ransakning den tilltalade återförpassas till kronohäktet i Uddevalla.

v278270.b2840

1890 den 15 April Sjette rättegångsdagen Sessionen börjas kl 11 f.m. Nr 80

emlikt beslut under No 78 1/2 i domboken för den 31 sistl Mars företages åter ransakning med häktade drängen Anders Svensson från Åhs, tilltalade för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland; och inställes härvid, i åklagarens Kronoln O Johanssons närvaro, den tillt inför Rn under bevakning af fänggevaldigern P A Berglund.

Protokollet vid sista ransakningstillfället uppläses ovh lemnas utan anmärkning.

Åklagaren tillspörjer genom Ordföranden den tilltalade, huruvida han icken vid ett besök sistlidne höst hos en under Åhs bo-
ende skomakare Johan Andreasson, kallad Truls, sökt få lägga sig i sängen hos en på stället varande qvinna, Kristina på Fjäll,
samt om hans icke, då hon afvisat honom under orden: "du är ju gift", till svar yttrat: "det skall snart bli slut med det".

Härtill genmäler den tillt, att han visserligen besökt Johan Andreasson, men förnekar, att den af åklagaren uppgifna tilldra-
gelsen någonsin egt rum, samt säger sig icke ens hafva hos Johan Andreasson sammanträffat med omnämnda qvinna.

Uppå Ordföranden till den tillt riktade allvarliga uppmaningen att aggifva sanningsenlig bekännelse, om han vet sig vara skyl-
dig till sin hustrus död, förklarar den tillt, att han icke, utöfver hvad han vid föregående ransakningstillfällen omförmäldt, har
något i målet att yttra, samt att han icke kan afgifva någon som helst bekännelse.

Derom särskildt tillspord, säger den tillt, att han icke mer än till utseendet känner den person, för hvilkens räkning han inköpt
quicksifver å apoteket i Håby; och uppgifver den tillt, att denne är af medellängd, har mörkt hår och moustacher samt icke,
att döma efter utseendet, kan anses vara öfver 30 år. Den tillt har kallat personen i fråga för "Hans i Sotenäs", enär han hört
mjölnare Sammuël och Alfred i Torp så benämna honom. Den tillt vet icke, från hvilken gård i Sotenäs härad Hans är och kan
ej heller uppgifva hans tillnamn. Den tillt har sett "Hans i Sotenäs" ett "par, tre" gånger vid qvarnarne i Torp, och till dem Hnas
vid sammanträffandet i Håby, på väg.

Uppmärksamgjord på stridigheterna emellan flera af de uppgifter, den tillt vid föregående ransakningarne lemnat, yttrar den
tillt, beträffande särskildt sina olika uppgifter angående de omständigheter, under hvilka han fått kunskap om att barnmorskan
Olsson afrest från Bodelnad under dagen den 15 sistl Dec, att han vidhåller sin vid senaste ransakningen härom lemnade up-
pgift, dervid tilläggande, att dörren mellan Alfred Samuelssons kök och förstuga stått öppen, samt att hans svärmoder Anna
Stina Andersdotter från förstugan samtalat med tvänne i köket varande qvinnor, hvilka den tillt visserligen icke sett, men
förmodade hafva varit Samuelssons hustru och piga. Enär Lovisa Andersdotter under hela dagen, den 15 sistl Dec, icke haft
annan dryck att förtära än vatten, hade den tillt med otålighet afbidat, att hans svärmoder skulle återvända med den mjölk, hon
gått att hemta, och hade den tillt då han tyckt, att Anna Stina Andersdotter dröjde borta allt för länge; af denna anledning och i
afsigtt att möta henne, "under eftermiddagen" begifvit sig på väg till Alfred Samuelsson.

Den tillt säger, att han först genom yttranden som han utanför Alfred Samuelssons förstuga uppfattat från ofvan omförmälda
samtalet, fått kunskap om att barnmorskan Olssons besök i Bodeland, samt erkänner, att hans styfsvärfader Karl Johannesson,
sedan Anna Stina Andersdotter återkommit med mjölken, omnämnt för honom. att denna nere hos Alfred Samuelsson fått höra,
att bemälda barnmorska vore på besök hos Johan Simonsson i Bodeland, men att den tillt derpå yttrat till Johannesson, att
barnmorskan redan mellan kl 12-1 samma dag lemnat Bodeland. Den tillt, som erkänner, att han icke haft någon grund för sitt
tillt Johannesson fällda påstående angående tiden för barnmorskan Olssons afresa från Bodeland, medgifver såväl att han, efter
den upplysning Johannesson lemnat honom om barnmorskan, haft anledning förmoda, att ofta nämnda barnmorska ännu varit
qvar i Bodeland, som äfven att den tillt, i händelse af fortfarande ovisshet derom, genom att tillspörja Anna Stina Andersdotter
angående förhållandet, lätteligen kunnat förvissa sig om hans antagande, att barnmorskan Olsson afrest från Bodeland, varit

riktigt eller icke. Att den tillt sådant underlåtit och i öfrigt icke fäst någon uppmärksamhet vid talet om bemälda barnmorskas besök i Bodeland, förklarar den tillt hafva haft sin grund deruti, att han icke, äfven om, såsom han haft anledning förmoda, barnmorskan Olsson varit tillgänglig på Bodeland, önskat att denna barnmorska skulle tillkallas, enär hennes anlitande skulle ådragit honom en onödig kostnad. den tillt hade nämligen enligt gällande ackord varit skyldig betala den i Svarteborg boende barnmorskan äfven om hon icke blifve tillkallad vid hans hustrus förlossning. För att icke genom anlitande af annan barnmorska än den, för hvilken ackordet gällde, ådraga sig onödigt stor kostnad, hade den tillt ogera velat tillkalla annan barnmorska än den i Svarteborg boende, men denna hade han erbjudit sig att hemta. Den tillt säger sig nu inse, att antydda förhållandet icke bort, med hänsyn till Lovisa Andersdotters "svåra läge", förhindra honom från att anlita den barnmorska, som fanns vid tillfället på platsen, men tillägger, att Lovisa Andersdotter uttalat önskan, att icke någon, hvarken barnmorska eller doktor, skulle eftersändas. Hade hans hustru velat detta, skulle den tillt genast hemtat barnmorska eller doktor, men Lovisa Andersdotter hade, såväl när den tillt på förmiddagen ofta nämnda dag begaf sig till Åhs, som när han återvänt derifrån till Bodeland, anmanat honom att icke tillkalla någon.

Tillfrågad hvarför den tillt under sådant förhållande likväl gått till Åhs i afsigt att, efter derstädes verkställdt klädombyte, derifrån resa efter doktor, säger den tillt att han, oaktadt Lovisa Andersdotters yttrande, dock förmodat, att hon önskade hjälp, och derföre hade den tillt varit betänkt att hemta doktor. Att den tillt icke från Åhs fullföljt denna afsigt, utan istället återvänt till Bodeland, förklarar den tillt dermed att han velat ytterligare tillspörja sin hustru, om hon ville, att han skulle resa efter doktor eller icke, hvarjemte den tillt tillägger, att Alfred Samuelsson i Bodeland skulle lemna honom häst. I nämnden upplyses, att afståndet mellan Bodeland och Åhs är vid pass en half mil.

Derefter uppgifver den tillt att han från Åhs ämnat resa till den i Håby boende läkare. Vitnet Börjesson hade väl på Åhs tillrådt honom att hemta doktor från Tanum, men den tillt hade icke velat ingå härpå, enär Håby låge närmare Åhs än Tanum. Dessa uppgifter ändrar den tillt sedan och säger, att han haft för afsigt att resa till Tanum, samt att han icke känner afstånden mellan Åhs och Håby samt Åhs och Tanum.

I Nämnden upplyses, att afståndet mellan Åhs och Håby icke är fullt en mil, men att Tanum ligger 2 3/4 mil från Åhs.

I likhet med sitt yttrande vid första ransakningen säger tillt Anders Svensson, att han, vid sin hustrus Lovisa Andersdotters insjuknande den 15 sistl Dec, trott att hennes sjukdom haft sin grund i hennes långt framskridna hafvandeskap, men den tillt förnekar icke, att han till vt Börjesson, vid dennes uppmaning att hemta barnmorska till den sjuka, enl samma vittnesutsago fällt yttrandet: "att det icke vore fråga om sådant, utan skulle han istället hemta doktor". Att den tillt till Anna Stina Andersdotter yttrat, att Lovisa Andersdotter icke kunde lida af barnplågor, enär "hon hade 1 månad qvar, erkänner den tillt jemväl och vill förklara detta yttrande dermed, att Lovisa Andersdotter om sin sjukdom till den tillt yttrat, vid ett tillfälle i köket, att hon ej ledo af barnplågor, utan snart skulle bli bra. Att den tillt vid besöket på Åhs den 15 sistl Dec på tal om Lovisa Andersdotters sjukdom, att hon endast hade "ondt i hufvudet", har 'haft sin grund deri att den tillt sett Lovisa Andersdotter under sin sjukdom ofta hålla händerna för hufvudet. Den tillt vidhåller sitt vid första ransakningen afgifna påstående, att han först genom rätten på Åhs August Larsson, vid sitt häktande derstädes, fått kännedom om att hans hustru Lovisa Andersdotter aflidit till följd af förgiftning genom arsenik. Tillfrågad huru den tillt vid sådant förhållande förut kunnat för vittnet Lovisa Propp yttra såsom sin förmodan att Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad, säger den tillt att han samtalat såväl med detta vittnet som med vittnet Gustafva Kristiansdotter, angående den sannolika orsaken till Lovisa Andersdotters död, men att han dervid icke uttalat sig annorlunda än enligt det, äfven af den tillt hörda, gängse ryktet, att Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad. Till vittnet Lovisa Propp har den tillt sålunda yttrat, att "om Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad, har hon gjort det sjelf", och Lovisa Propp hade derpå omtalat för den tillt omvittnade yttrandet, Lovisa Andersdotter fällt vid det tillfälle, då hon blifvit varnad för att förtära s.k. trollbär. Den tillt vidgår att han för Gustafva Kristiansdotter, såsom detta vittne berättat, påstått, att han icke fört någon arsenik med sig till Qville, och säger den tillt, att han föranledts till detta yttrande, genom att vittnet Gustafva Kristiansdotter, på tal om ryktet att Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad, gifvit till känna sin ledsand öfver att den tilltalade på Åhs handhaft arsenik. Den tillt säger sig fortfarande icke kunna tro annat, än att hans hustru tagit sig sjelf af daga. Den tillt uppgifver likväl att han icke sett, om Lovisa Andersdotter intagit gift, liksom denna ej heller för honom omnämnt, att hon så gjort. Den tillt har icke förmärkt, att hans hustru innehaft arsenik, men denna hade förvaringsrum, till hvilka den tillt icke haft tillträde, hvarför den tillt icke anser omöjligt, att Lovisa Andersdotter, honom ovetande, egt arsenik. Den tillt förklarar, att det varit en följd af glömska, att han vid första ransakningen icke upplyst, det Lovisa Andersdotter innehaft quicksilfver utan i stället då sagt, att han icke sett sin hustru innehafva något giftigt ämne. Lovisa Andersdotter hade ofta för den tillt yttrat leda vid lifvet, och innan hon flyttade från Torp, hade hon, i sin matmoder, Fina Johannesdotters närvaro, sagt, att hon aldrig skulle "lefva över detta", men den tillt vet icke, hvad Lovisa Andersdotter åsyftat med ordet "detta". Angående förloppet vid Lovisa Andersdotters vid sista ransakningen omtalade sjelfmordsförsök berättar den tillt, att han jemte Lovisa Andersdotter befunnit sig nära en brunn i hvilken de efter slutad mjölkning ämnade för kylslagning nedsätta en spann med mjölk, samt att Lovisa Andersdotter, i detsamma hon öppnat locket till brunnen, handlöst kastat sig nd i densamma, men blifvit vid kläderna uppdragen af den tillt. Denna tilldragelse hade den tillt icke omtalat för någon och ej heller hört ngn hafva kännedom om densamma.

Den tillt hade funnit Lovisa Andersdotter "konstig" dagen före sin död, enär hon gått upprepade gånger mellan kammaren och köket, utan att yttra något; dock uppgifver den tillt, att icke någon talat henne till. Den tillt påstår jemväl nu, att han icke uppmanat sin svärmoder Anna Stina Andersdotter att skaffa sur mjölk åt hans sjuka hustru, derför att denna skulle "like" sådan mjölk bäst, och tillägger den tillt, att han icke vet, om Lovisa Andersdotter tyckt mer om sur mjölk än om söt, men väl att hon föredragit sur mjölk framför separerad mjölk. Den tillt hade endast rådt svärmodern att anskaffa sur mjölk, om ej söt sådan fanns att få.

I nämnden upplyses, att det på orten är brukligt, att den, som har god mjölk tillgång, sätter upp mjölk tillurning året om, hvadan det icke varit omöjligt för den tillts svärmoder Anna Stina Andersdotter att anskaffa sur mjölk dagen ifråga den 15 sistl Dec.

Den tillt säger sig till en början icke veta, att söt mjölk användes för att häfva verkningar af intaget arsenik, men erinrar sig sedan, att han vid ett tillfälle sistl höst hört vittnet Börjesson, såsom denne inför Rn intygat omnämna detta förhållande. Den tillt påstår att han med Lovisa Andersdotter både före och efter den vigsel, den 6/9 1889, lefvadt i godt inbördes förhållande, enär den tillt icke finner anmärkningsvärdt, att de någon gång ordvexlat med hvarandra. Lovisa Andersdotter hade ej varit ondsint till sitt lynne, och till tillfällig misshällighet hade den tillt många gånger själf varit orsak. Vid det af Lovisa Propp omvittnade uppträdet mellan den tilltalade och Lovisa Andersdotter hade den tillt ett par gånger sparkat till spannen, så att den träffat Lovisa Andersdotter på benen och, ehuru den tillt då viseerligen åsyftat, att spannen skulle träffa Lovisa Andersdotter på nedre delen af hennes kropp, hade han likväl icke vetat, att densamma skulle råka Andersdotters ben så hårdt, att deraf ginge håll, förnekar den tillt, att han handlat under inflytande af vrede. Den tillt uppgifver, att han inför Rn förnekat det förhållandet, att han innehafte arsenik, af anledningen att Karl Ingelsson på Åhs, som utlemnat arseniken till sin son Oskar Karlsson, tillsagt dem att icke allenast nyttja arseniken varligt, utan att äfven hålla hemligt, af hvem de emottagit densamma. Vid det tillfälle, då den tillt häktades på Åhs, hade Karl Ingelsson sålunda särskildt uppmanat den tillt till sådan förtegenhet, och den tillt hade jemväl af Oskar Karlsson, vid arsenikens användande, fått tillsägelse om tystlåtenhet. Den tillt säger äfven nu, att han funnit onödigt och inför Rn omtala, det han på Åhs handhaft arsenik, enär han "trott" att personer, med kännedom om förhållandet, skulle inkallas för att såsom vittnen höras i målet, och uppgifver den tillt på råga, att han bland väntade vittnen räknat äfven Karl Ingelsson och dennes nämnda son Oskar. Sedan den tillts uppmärksamhet blifvit fästad deruppå, att nyss nämnda personers påstådda uppmaning till förtegenhet ang handhafvandet af arsenik bort dessa mindre förmå den tillt till att frånträda sin skyldighet att tala sanning inför Rn, som den tillt enligt sin uppgift, hyst förmodan, att samma personer skulle komma afgifva vittnesbörd i målet, säger den tillt sig ångra, och han icke i antydt afseende förhållit sig sanningsenlig inför Rn, men förklarar, att han förnekat sanna förhållandet ang arseniken närmast för att icke bereda Karl Ingelsson obehag. Någon förhoppning att hans handhafvande af arsenik skulle medgå Rns kännedom, hade den tillt emellertid icke hyst. Att den tillt förnekat sig hafva innehafte qvicksilfver samt först vid tredje ransakningen omtalat inköpet af qvicksilfver å Håby apotek, förklarar den tillt hafva haft sin grund deruti, att han icke, genom det för annan person verkställde köpet, kunnat anse sig själf hafva innehafte qvicksilfver och derför också trott, att det varit likgiltigt, om ifrågavarande köp blefve omtaladt eller ej. Vittnet Jakobssons vid ransakningen den 20 sistl Febr afgifna berättelsae hade dock icke varit den omständighet, som föranledt den tillt att vid nästpåföljande ransakningenn omtala berörda köp. Den tillt uppgifver, att han utlagt det med arsenik förgiftade kalhfufvudet, först sedan båda de till lockbete använda sillarna försvunnit. Den tillt erkänner, att han, då barnmorskan Olsson vid sitt besök i Bodeland, strax efter det Lovisa Andersdotter aflidit, yttrat misstanke om att denna blifvit förgiftad, fällt yttrandet: "så illa jag kommit ut", men förklarar, att han med dessa ord endast velat uttrycka, att han befارar obehag, såsom en följd af sin försummelse att icke hafva hemtat läkare till den sjuka. Enär den tillt visste sig oskyldig till Lovisa Andersdotters död, hade barnmorskans yttrade misstanke icke kunnat uppväcka någon ängslan hos honom för följderna af egen gerning men väl hade dennas yttrande ingifvit den tillt, som kände Lovisa Andersdotters ledsnad vid lifvet, tror, att Lovisa Andersdotter tagit sig själf af daga, och säger den tillt att han vid tillfället "tyckt att det var tokigt att han icke hemtat läkare åt sin hustru, då hon yttrat lifsleda". Den tillt förnekar, att han vid besöket hos vt Börjesson under den 15 sistl Dec varit "förvandlad i sitt ansigte" samt säger om sitt yttrande till samma vittnen: "bara det ginge bra i morgon, finge det andra vara glömdt", att han dermed antydt på undfåendet af prosten Möllers i Foss tillstånd till jordfästningen. Den tillt hade nämligen hört, att man, utan bevis om dödsorsaken, icke kunde på "begravningslapp", och den tillt hade derför varit osäker på erhållandet af antydda tillståndet. Den tillt uppgifver, att Lovisa Andersdotter, då hon lemnade den tillt kryddnejlikor och socker för sönderdelning, icke nämnde för hvad ändamål krydderna skulle användas, men den tillt säger, att han trott att de skulle användas för inläggning af sill. Till vt Gustafva Kristiansdotter hde den tillt derför endast sagt, (ang kryddorna) att han icke kunnat tro annat, än att hustrun skulle använda kryddorna "till sill", men den tillt hde icke föreslagit hustrun att så använda dem. Tillfrågad hvarför den tillt, om han trott, att kryddorna skulle användas vid inläggning af sill, själf ändock ätit deraf och föreslagit hustrun äta deraf, påekar den tillt, att han endast för att smaka tagit af kryddorna samt att, såvidt han sett, mycket af dem funnits kvar i kaffehoen, änskönt Anna Stina Andersdotter härstädes sagt annorlunda härutinnan.

Åklagaren anhåller härefter om vittnesförhör med tillt Anders Svenssons stjernsvärfader Karl Johannesson i Bodeland, som är vid Rätten tillstädes samt enligt uttagen stämning med Karl Olausson och Maria Karlsdotter under Torp jemte Karl Ingelsson på Åhs, af hvilka den sistnämnda ej infinner sig vid upprop, med anledning hvaraf Åklagaren hänvisar till et å stämningen tecknad, så lydanade bevis:

"1890 April 10. Förestående oss kungjort ärkännes.

Carl Thorin Ingelsson Åhs

Maria Karlsdotter; Carl Olausson Torp

Bevittnas

August Larsson, Fjerdingsman"

Den tillt företer jäf emot Maria Karlsdotter, under vitsordad uppgift att denna varit halvesyster till den tillts hustru Lovisa Andersdotter.

Med anledning häraf förklarar Rn, under godkännande af framställda jävet, att Maria Karlsdotter må endast upplysningsvis

utan ed berätta, hvad hon har sig bekant i målet. Emot beslutet anmäls icke missnöje.

Då jäf mot Karl Olausson och Karl Johannesson ej kan utrönas, få de aflägga vittnesed, varnas för dess missbruk samt berätta vid särskilda förhör:

1. Olausson: att vittnet på Torp hört den tillt och Lovisa Andersdotter, medan de ännu voro fästehjon, vid flere tillfällen häftigt ordvexla med hvarandra, och erinrar sig vt särskilt tvenne tillfällen, vid hvilken de med mer än vanlig bitterhet utfarit emot hvarandra. Sålunda hade Lovisa Andersdotter en gång under Juli månad förlidet år, vid höbergningstiden, börjat ett häftigt gräl med den tilltalade samt derunder yttrat bl. annat: "detfinns ej så dålig karl på jorden som du", och hade tilltalade Anders Svensson sedan svarat i samma ton. En dag i Augusti månad, vid rågmejningen hade tillt Anders Svensson, och Lovisa Andersdotter, som upprepade gånger under dagen grälat på honom, stänkt vatten på hvarandra ur en s.k. brynnesspann, men vittnet vet icke hvem af dem som börjat dermed. Sedan vattnet blifvit utspildt hade de handlöst kastat spannen flere gånger mot hvarandra, och hade den tillt gjort första kastet. Så vidt vittnet kunde iakttaga, hade den tillt vid kastningen icke syftat åt hufvudet på Lovisa Andersdotter. Under kastningen af spannen hade den tillt till en början förefallit vittnet vara tämligen lugn, men Lovisa Andersdotter hade under hela uppträdet visat sig mycket uppretad. Sedan de slutat med att kasta spannen, hade de häftigt grälat på hvarandra, Lovisa Andersdotter ifrigast. Den tillt hade först sökt afvärja grälet med skämt, men slutligen blifvit vred och yttrat med knuten hand framför Lovisa Andersdotter: "ack om du vore karl". Sedan grälet afstannat, hade Lovisa Andersdotter yttrat till den tillt: "jag ska göra dej ett puts som du ej tror mig om", på hvilka ord denne svarat: "jaså, ska du det, hur ska du då göra, ska du ge mig nu? tänker du så, då törs jag ej spisa på gården, utan får väl hemta min mat från torparne". Af kastningen med spannen hade Lovisa Andersdotter fått ett mindre hål på ena benet, så att hon under samma dag gått haltande, men vittnet har annars ej hört något tal om skadans beskaffenhet. Vittnet Lovisa Propp hade varit tillstädes vid omvittnade uppträdet, men aflägsnat sig från platsen innan dess slut. Vittnet kan ej upplysa om Lovisa Andersdotters tycke beträffande sur mjölk, men tror att hon, som lidit af magsyra föredrog söt mjölk framför sur sådan. Vittnet har sig ej kunnigt, om tillt Anders Svensson innehåft arsenik eller quicksilfver.

2. Johannesson: Sedan ur protokollen för vittnet blifvit upplästa de utsagor, vittnet vid ransakningarne i målet den 3 och 20 sistl Februari samt den 11 derpå följande Mars upplysningsvis utan ed afgifvit, förklarar vittnet, att han på sin nu aflagda ed tager innehållet i berörda utsagor samt berättar vidare: att den tillt, sedan vittnets hustru gått ned till Alfred Samuelssons i Bodeland för att hemta mjölk, sprungit ut helt hastigt, så att han ej ens gifvit sig tid att påtaga hufvudbonad. När den tillt kommit åter, hede vittnet omtalat för honom, att vittnets hustru hos Alfred Samuelsson fått upplysning, att barnmorskan Olsson vore i Bodeland på besök, och hade vittnet tillsagt, att vittnet ansåge nödigt tillkalla barnmorskan Olsson.

Den tillt hade emellertid härtill genmält, att han träffat "ett par fruntimmer under berget", hvilka omtalat för honom, att berörda barnmorska redan rest hem.

Vittnet uppgifver, att det icke, efter hvad vittnet hört sägas, varit något tal om barnmorskan Olsson hos Alfred Samuelsson vid det tillfälle då den tillt kom dit för att möta Anna Stina Andersdotter. Vittnet intygar, att den tillt, då han jemte vittnet voro på väg till Svarteborgs sockenstuga för att närvara vid obduktionen å Lovisa Andersdotter, till vittnet yttrat "vi få se till nu att vi pratar lika, så att den ene ej pratar hit och den andre dit", och tillägger vittnet att vittnet och den tillts brott, att förhör skulle anställas med dem vid obduktionstillfället. Vid ett tillfälle under våren år 1888 hade den tillt, såsom vts hustru berättat, förmärkt, att Lovisa Andersdotter innehade en ring, med anledning hvaraf, den tillt till Lovisa Andersdotters moder yttrat, att han trodde, det Matias Olsson gifvit Lovisa Andersdotter ringen, samt önskat att han kunde "få ringen bort från Lovisas hand". Lovisa Andersdotters moder hade då uppmanat den tillt att slå bort alla tankar på Lovisa Andersdotter, som vore fästad vid Matias Olsson, men den tillt hade genmält, "att han ej blefvo karl förr än han finge Lovisa".

Upplysningsvis hörd ingifver

3. Maria Karlsdotter en af henne författad, så lydanade attest:

"Då undertecknad Litt A.

Muntligen berättar Karlsdotter, att den tillt, under Lovisa Andersdotters sjukdom upprepade gånger anmodat de närvarande att utbära, hvad Lovisa Andersdotter kräkt upp i en derför framställd bleckbunke, ehuru detta icke haft någon dålig lukt. Något skäl för sina tillsägelser hade den tillt ej angifvit. Under Lovisa Andersdotters sista stunder hade denna varit så kraftlös, att hon ej ansam förmått stiga ur och i sängen, dervid handterat henne så värdslöst, att Lovisa Andersdotters moder funnit sig föranlåten tillsäga den tillt att handskas varligare med den sjuka, hvartill den förre ej genmält något. Den tillt hade efter dödsfallet sett nedslagen ut, men ej, såvidt Karlsdotter hört, beklagat sig vidare än med orden: "det var illa, att hon skulle gå så hastigt bort." Några misstankar att Lovisa Andersdotter dött af gift, hade vittnet ej hört den tillt yttra. Lovisa Andersdotter hade, såsom lidanade af magsyra, blifvit tillsagd af läkare att ej förtära sur mjölk. Vt Johannesson vitsordar på eden Maria Karlsdotters berättelse angående den anmaning att utbära hvad Lovisa Andersdotter kräkt upp.

Upprepadt och vidkändt

Vittnena Karl Olausson och Karl Johannesson äfvensom upplysningsvis hörda Maria Karlsdotter som uppgifver sig hafva 15 kilometers väg hit, tillerkännas på begäran godtgörelse förskottsvis af allmänna medel med 1 kr 50 öre hvar i traktamente för en i målet tillsatt dag samt reseersättning enligt lagen den 4 Juni 1886.

Den tillt erkänner, att han under vägen till sockenstugan i Svarteborg fällt det af vt Johannesson intygade yttrandet, äfvensom

att han trott, det han vid obduktionstillfället skulle undergå förhör inför länsmannen. Mot de afgifna berättelserna har den tillt icke någon anmärkning att framställa, vidare än att han bestrider det han, såsom Maria Karlsdotter uppgifvit, skulle vårdlöst handterat Lovisa Andersdotter.

Sedan tingsmenigheten blifvit aflägsnad, tillspörjer Ordföranden den tillt angående hans närmare förhållande till Lovisa Andersdotter före äktenskapet, och upplyser den tillt i sådant afseende, att han haft samlag med Lovisa Andersdotter första gången vid julen å 1888, hvilket sedermera åtskilliga gånger upprepats, samt att den tillt under sommaren 1889 såväl hört vt Lovisa Propp misswänka, att Lovisa Andersdotter vore i hafvande tillstånd, om äfven sjelf förmärkt, att så vore förhållandet, derom Lovisa Andersdotter sedermera sjelf upplyst den tillt.

Efter det förhandlingen åter upptagits offentligen, begär åkl uppskof i målet för att få afhöra såväl nya vittnen som äfven uteblifna, till denna dag instämnda Karl Ingelsson på Åhs, för hvilken åkl påkallar bötesansvar samt åläggande vid vite att iakttaga inställelse nästa ransakningstillfälle.

Den tillt förklarar sig icke hafva något att invända mot åklagarens begäran om uppskof.

Efter enskild öfverläggning meddelas detta offentl afkunnade

Beslut

Med bifall till Åkl uppskofsanhållan finner HRn skäligt uppskjuta ransakningen till Måndagen den 28 i denna månad, kl 3 e.m., äfvensom ålägga till vittne i målet åberopade Karl Ingelsson på Åhs, hvilken för sitt uteblifvande denna dag kännas skyldig böta 1 kr 50 öre Konungens ensak, deraf dock åkl undfår hälften, att då, vid vite af 10 kr, iakttaga inställelse, om hvilket beslut Ingelsson skall genom åklagarens försorg bevisligen i god tid underrättas; och varder i afbidan på nämnda ransakning, till hvilken den tillt skall i åkl närvaro åter inför HRn inställas, den tillt återförpassad till Kronohäktet i Uddevalla. Sessionen slutas kl 3.30 e.m.

v278270.b2920

No 80 Litt A

Wittnesattest!

Då undertecknad ankom till min syster, vid pass kl 11 på middagen, klagade hon sig sjuk men någon svårare symtomer visade det sig icke, utan gick hon uppe,-på min förfrågan hvad hon ansåg plågade henne, svarade hon, att om hon bara slapp att kräks, stracks efter jag hade anländt, kom, min systers man Anders Svensson, efter som jag tyckete nykter, men något sätskildt dem emellan kunde ej märkas, utan gick Anders Svensson, och lemnade henne vatten, enligt hennes önskan, då han sedan satte sig vid sängen, bad hon honom flytta sig. med min syster, altvärre tilltog på qvällen frågade min mor om vi ej skulle väcka: Anders Svensson men min syster, svarade - låt honom ligga = på förfrågan om vi skulle väcka vår styffar Carl Johansson svarade min syster Lovisa, att så skulle ske, då vi äfven väckte Anders Svensson, och min mor bad sin måg gå till Bodeland, och höra efter om barnmorskan rest, gjorde han detta genast. men vid barnsmorskans ankomst var det nära min systers slut._

Intaget under Torp

den 14 April 1890

Maria Carlsdotter

1890 den 28 April**No 86**

I enlighet ned HRns beslut under No 80 i dboken för den 15 i denna månad företages åter ransakning med häktade drängen Anders Svensson från Åhs, tilltalad för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland; och inställes i åklagaren Kronolänsmannen O Johanssons närvaro, den tilltalade inför Rätten under bevakning af fänggevaldigern P A Bergendal.

På frågor uppgifver den tilltalade, att Lovisa Andersdotter åtskilliga gånger den 15 sistl December druckit vatten, hvilket den tilltalade först märkt, att hon gjort på förmiddagen. Sålunda hade den tilltalade på hennes begäran gifvit henne vatten ur ett glas, som stått på ett bord i Bodeland. Lovisa Andersdotter hade jämväl druckit vatten ur tekoppar. Wattnet hade hemtats ur en spann, som stått i köket. Lovisa Andersdotters moder Anna Stina Andersdotter hade hemtat vattnet der, men den tilltalade hade jemväl sett Lovisa Andersdotter sjelf taga och dricka vatten i köket. Lovisa Andersdotter hade anmodat den tilltalade att bedja hennes halfsyster Maria Carlsdotter, som inställt sig under dagen, att återvända till Bodeland, då Maria Carlsdotter förklarar sig skola gå derifrån. Maria Carlsdotter begaf sig hem fram mot förmiddagen, om den tilltalade minnes rätt.

Då den tilltalade låtit antyda, att han hade något på sitt samvete, som han ville enskilt yppa inför HRn, anbefalles med anledning häraf menigheten afträda, hvarefter den tilltalade omtalar, att Lovisa Andersdotter för den tilltalade nämnt under hösten år 1888, att hon fått "missfall". Den tilltalade hade flyttat till Torp i Oktober månad nämnda år, och någon tid derefter hade omnämmandet skett. Lovisa Andersdotter sade, att hon sjelf orsakat missfallet derigenom, att hon tagit in arsenik och terpen-tin. Samma dag, då Lovisa Andersdotter anförtrött den tilltalade missfallet, hade den tilltalade sedermera på loggolfvet i Torp förmärkt blodfläckar. Lovisa Andersdotter hade anmodat den tilltalade förtiga, hvad hon i antydt afseende anförtrött honom. Såsom orsak till förtegenheten hade Lovisa Andersdotter uppgifvit, att hon ej ville, att andra personer skulle afveta, att hon varit hfvande. Vid den tiden hade den tilltalade ej haft samlag med Lovisa Andersdotter, utan blef han och Lovisa Andersdotter först "sams" jultiden samma år. Samma jul såg den tilltalade, att Lovisa Andersdotter innehade arsenik, men hon nämnde ej, hvarifrån hon fått den. En lång tid derpå erbjöd Lovisa Andersdotter den tilltalade Tre kronor, därför att han ej skulle omtala berörde förtroende, dervid yttrande: "Gjorde han det, tage hon lifvet af sig". Vid det uppträde, hvarom vittnena Lovisa Propp och Carl Olausson berättat, beskyllde Lovisa Andersdotter, den tilltalade för att då hafva omtalat "missfallet", men den tilltalade hade vid det tillfället endast yttrat: "kommer du ihåg den goda drycken du drack". Den tilltalade säger sig ej veta, om arsenik och terpen-tin kunna verka fördrifvande af foster.

Sedan menigheten härefter fått tillträde, förklarar den tilltalade på ytterligare frågor, att han väl vistats hos skomakaren Johan Andreasson på Ås under sistlidne höst, men icke, såsom uppgifvits, framställt någon begäran att få lägga sig hos "Christina på Fjell", hvilken han dock känner. Den tilltalade hade icke, såvidt han nu minnes, någon gång i rusigt tillstånd inställt sig hos Johan Andreasson. Den tilltalade hade en gång efter Lovisa Andersdotters död, infunnit sig hos Prosten Möller i Foss, hvilken då tillsport den tilltalade om orsaken till Lovisa Andersdotters frånfälle, dervid den tilltalade uppgifvit, att Lovisa Andersdotter den 15 sistlidne December haft upprepade uppkastningar. På Prostens fråga hade den tilltalade medgifvit, att Lovisa Andersdotter varit hfvande. På tal om barnmorska hade den tilltalade vid tillfället nämnt, att denna inställt sig, men först då Lovisa Andersdotter var så godt som död. Med det yttrandet Lovisa Andersdotter enligt vittnet Carl Olausson berättelse fällt af denna lydelse: "Jag, ska' göra dig ett puts, som du ej tror mig om", hade den tilltalade trott Lovisa Andersdotter åsyftat att "gifva in honom någonting". Den tilltalade hade föreslagit sin styfsvärfader Carl Johannesson, såsom denne berättat, den tilltalade och Johannesson skulle "prata lika", enär den tilltalade ansett detta nödigt till följd af det rykte som gick derom, att Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad, men den tilltalade och Johannesson hade icke under vägen till Svarteborg gjort upp, hvad de skulle säga vid förutsedda förhöret. Då den tilltalade inställde sig hos Alfred Samuelsson den 15 sistl December för att hemta Anna Stina Andersdotter, hade han ej hört något vidare yttras, än hvad han förut i målet uppgifvit. På den tilltalades tillsägelse hade Anna Stina Andersdotter åtföljt den tilltalade hem till Lovisa Andersdotter. Visserligen hade den tilltalade den 15 sistl December anmpdat de närvarande att utbära hvad Lovisa Andersdotter uppkastat, enär den tilltalade ansett onödigt att bleckburken, hvari Lovisa Andersdotters uppkastade, stått midt på golfvet, men den tilltalade hade icke, såsom Maria Carlsdotter och Carl Johannesson omförmält, gifvit upprepade anmaningar härom. Den tilltalade säger sig ej kunnat tro annat än att Lovisa Andersdotter tagit sig sjelf af daga till följd af de yttranden, som hon haft till den tilltalade. Lovisa Andersdotter hade dock ej begärt att få arsenik eller qvisksilfver af den tilltalade ocj ej heller hade den tilltalade lemnat henne någotdera. Då den tilltalade den 15 sistl December frågade Lovisa Andersdotter, om den tilltalade skulle hemta doktor, hade Lovisa Andersdotter svarat, att hon ej ville det, "medan hon sjelf kände orsaken till sin sjukdom".

Den tilltalade hade åtskilliga gånger under dagen frågat Lovisa Andersdotter om orsaken till hennes sjukdom, men ej erhållit något annat svar. När Lovisa Andersdotter sålunda ej ville omtala verkliga förhållandet, hade den tilltalade i köket yttrat till henne: "kanske du gjort idag som förr?", hvarpå Lovisa Andersdotter lemnat som svar: "du skall ej bry dig derom". Men Lovisa Andersdotter hade icke yppat för den tilltalade, att hon haft för afsigt att fördrifva sitt foster. Den tilltalade anser nu, att han handlat oklokt deri, att han icke ifrågavarande dag hemtat någon doktor, men säger, att då hvarken Lovisa Andersdotter eller hennes stjyffader ville det, ansåg han sig ej böra hemta någon, hälst som han ej kom på den tanken, att Lovisa Andersdotter tagit in gift. Denna tanke uppstod hos honom först, då barnmorskan Olsson inställt sig i Bodeland och antydt, att Lovisa Andersdotter blifvit förgiftad. Medan ett ömt förhållande egde rum emellan Lovisa Andersdotter och Matias Olsson, hade den senare från Norge tillskrifvit henne. Detta ansåg den tilltalade vara tillbörligt "enär det skulle vara klart dem emellan". Emellertid förklarade Lovisa Andersdotter sedermera, att hon ej hade något att skaffa med Mathias Olsson, utan kunde göra slut

på sitt förhållande till honom. Som Lovisa Andersdotter visat sig upprigtig mot den tilltalade, hade derpå tycke uppstått hos honom för henne, hvilket tycke börjat jultiden 1888 och sedan varit varaktigt. Den tilltalade hade sålunda ej någon gång tänkt, att det vore bäst att vara henne qvitt! Ej ens vid tillfällena, då de ordvexlat eller då de, såsom vittnen berättat, våldfört sig på hvarandra, hade slik tanke väckts hos honom. Lovisa Andersdotter hade visat sig öm och upprigtig mot den tilltalade, och han hade återgäldat detta på samma sätt. Någon gång hade dock, såsom redan anförmäls, den tilltalade och Lovisa Andersdottermordvexlat.

Åklagaren har såsom vittnen inkallat Amalia Olausdotter i Rör Klef, Fredrik Schevenius och Carl Fredriksson under Vässjö, Oskar Carlsson eller Carolusson i Dromålsöröd och Carl Ingelsson i Ås, hvilka samtliga äro tillstädes.

Då jäf emot vittnena ej förekommer, få de afläggas ed, varnas för dess missbruk samt erätta vid särskilda förhör:

1. Amalia Olausdotter: att den tilltalade ej till vt yttrat något, som kunde kända till upplysning i målet, men att den tilltalades svärmoder Anna Stina Andersdotter vid ett tillfälle, innan Lovisa Andersdotter skulle jordfästas, till vittnet sagt, att Lovisa Andersdotter nog blifvit förgiftad och att Anna Stina Andersdotter ej kunde tro någon annan än den tilltalade vara skyldig dertill. Dock förklarade Anna Stina Andersdotter vid tillfället derjemte, att hon ej "ville tro honom om det", enär hon sett den tilltalade vara öm mot Lovisa Andersdotter, såsom att den tilltalade den 15 sistl December burit Lovisa Andersdotter från köket i Bodeland in i hennes säng och att den tilltalade den dagen ej velat, att Lovisa Andersdotter skulle gå ut af rädsla för att hon skulle förkyla sig. Då Anna Stina Andersdotter yttrat, hvad vittnet berättat, hade den tilltalade ej vistats i Bodeland, men inställde sig der samma dag på aftonen. Anna Stina Andersdotter berättade då för vittnet, att den tilltalade förmäls sig hafva hört ryktet om förgiftningen samt dervid gråtit och önskat sig vara "der Lovisa då var". Sitlidne fjerdedag jul infunno sig den tilltalade och Gustafva Christiansdotter, hvilken förut afhörts såsom vittne i målet i vittnets hem, der de stannade en stund. Sedan den tilltalade aflägsnat sig, hade Gustafva Christiansdotter och vittnet samtalat om Lovisa Andersdotter, dervid vittnet yttrat till Gustafva Christiansdotter, att om Lovisa Andersdotter vore förgiftad, "togs den tilltalade nog ifrån dem på Ås", men detta ville Gustafva Christiansdotter ej medgifva, ty den tilltalade hade sagt till henne, att den tilltalade ej gjort något ondt och att han ej kunde taga på sig, hvad han ej gjort. det hade för vittnet sedermera berättats, att den tilltalade ej begifvit sig från vittnet till Ås, utan endast gått till torparen Johannes Simonsson i Bodeland, som bodde i vittnets närhet.

2. Schevenius: att den tilltalade och vittnet Carolusson den lördag i September månad 1889, som inföll efter det marknad hållits på Lerbergsmo, kommo till vittnet, dervid den tilltalade sade sig skola resa till sjös, med anledning hvaraf Carolusson yttrade, att den tilltalade "ej hade det så". Härtill genmälde den tilltalade, "att det snart kunde bli så", men vittnet vet ej, hvad som åsyftades af den tilltalade och Carolusson med nämnde yttranden. De voro emellertid begge högst rusige.

3. Fredriksson: att vittnet ej har sig i målet annat bekant, än att vittent Oscar Carolusson söndagen efter den af Schevenius omnämnda marknad till vittnet yttrat, att Carolusson skulle resa till sjös och frågat vittnet, om vittnet ville åtfölja.

4. Oscar Carolusson: att den tilltalade och vittnet varit i sällskap mycket ofta under sistlidne höst, derunder vittnet bevisat den tilltalades bröllop, men att vittnet emellertid icke hört den tilltalade yttra något om ifrpgavarande brott. Den tilltalade hade flera gånger sagt, att han skulle resa till sjös. Då man sagt den tilltalade, att han som gift ej kunde göra det, hade den tilltalade sagt, att, om han hade penningar, skulle han resa. Vittnet hade icke förmärkt annat, än ett godt förhållande egt rum emellan den tilltalade och Lovisa Andersdotter. Vid det af Schevenius omnämnda tillfället voro den tilltalade och vittnet icke rörda af starka drycker, ehuru de dock förut druckit något.

Sedan åklagaren upplyst, att vittnet Carolusson under dagen åtskilliga gånger sökt tillfälle att få samtala med den tilltalade, oaktadt att fänggevaldigern Bergendal sagt till Carolusson, att det je var tillåtet, förklarar vittnet anledningen dertill endast hafva varit den, att han såsom kamrat till den tilltalade ansett sig böra visa sin vänlighet mot honom genom att yttra några ord; ock hemställer åklagaren, om ej vittnet Carolusson som visat sig något obenägen för att berätta, hvad han hade kunnat, inte borde hänvisas till sin själasörjare för undervisning om edgångs vikt.

Härefter höres

5. Carl Ingelsson: hvilken intygar, att vittnets son Oskar Karlsson af vittnet erhållit den arsenik, som användts, för inläggning i sillar till bete för räfvar, hvarom i målet förut omnämnts, men att vittnet icke lemnat den tilltalade någon sådan. Det var en liten obetydlig bit vittnet lemnat, hvarför vittnet tror att mera arsenik anskaffats för inläggningen. Vittnets son hade jemväl berättat, att han och den tilltalade af en granne bekommit arsenik under löfte att ej tala om förhållandet. Till följd af det rykte, som gick om Lovisa Andersdotters förgiftnings, hade vittnet till den tilltalade sagt, att vittnet möjligen kom att lida deraf, att han lemnat sin son arsenik, men den tilltalade hade med anledning häraf yttrat såsom sin färmodan, att någon fara ej kunde väntas för vittnet af utlämnandet. Samma dag den tilltalade häktats hade nämnda yttranden förevarit mellan den tilltalade och vittnet. Vt hade icke gifvit den tilltalade något direkt förbud att omtala, att vittnets son fått arsenik af vittnet.

Berättelserna, ur protokollet upprepade, vidkännas af vittnena.

Vittnena, som uppgifva sig hafva hit: Schevenius och Fredriksson hvardera 10 kilometer, Carolusson 12 kilometer, Amalia Olausdotter 13 kilometer och Ingelsson 15 kilometer, tillerkännas på begäran förskottsvis af allmänna medel godtgörelse med en krona 50 öre i traktamente för en i vittnesärendet tillsatt dag samt dessutom reseersättning enligt lagen den 4 Juni 1886.

Den tilltalade förmåler om att vittnet Oskar Carlsson för den tilltalade berättat, att han fått arsenik af Herman Nilsson i Fjell. Det var denna arsenik, som den tilltalade lagt i omförmälda kalvhufvudet. Något deraf hade ej användts för inläggning i sil-larne. Mot vittnesberättelserna idag hade den tilltalade ej något att anmärka.

Åklagaren begär härefter uppskof i målet för att inkalla Herman Nilsson i Fjell och andra personer såsom vittnen deri. Den tilltalade åter hemställer målet till afgörande under yrkande att blifva på fri fot försatt. Efter enskild öfverläggning meddelas detta, offentligen afkunnade

Beslut

Som åklagarens uppskofsanhållan icke lagligen kan afslås, uppskjutes ransakningen till Tisdagen den 13 nästa Maj kl 11 f.m., då i åklagarens närvaro den tilltalade vid urtima ting skall inför HRn inställas; åliggande det åklagaren att nämnda dag vara försedd med all den bevisning, hvaraf han i målet vill sig begagna; och varder i afbidan på nämnda ransakning den tilltalade åter införpassad till Kronohäktet i Uddevalla.

v278270.b5630

Dombok hållen vid urtima ting med Qville härad å tings- stället i Rabbalshede den 13 Maj 1890

Närvarande: undertecknad vice häradshöfding och tf domare i orten samt nämndemännen:
Häradsdomaren L Sörqvist i Dromålseröd,
Benjamin Larsson i Flyg,
Johan Nestor Kristiansson i Branneby,
Karl Olof Hansson i Lifveröd,
Benjamin Alexandersson i Södra Torp,
Ossian Andersson i Skogby,
Hans Jakobsson i Skärkild och
Johan Olsson i Boråseröd samt extra nämndemannen
Häradstjenaren Johan Benjaminsson i Rabbalshede

No 1

Tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

Jemlikt HRns beslut den No 86 i domboken för den 28 sistl April företages förnyad ransakning med häktade Anders Svensson från Åhs, tilltalad för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland; och inställes dervid i Åkl Kronoln O Johanssons närvaro, tilltalade Anders Svensson, som hit införpassats af fänggevaldigern P A Bergendahl.

HRns protokoll från ransakningarna den 15 och 28 sistlidne April uppläsas och lemnas utan anmärkning af såväl åklagaren som den tilltalade.

Sedan Ordf fäst at den tillts uppmärksamhet på stridigheter mellan flere af den uppgifter, den tilltalade under ransakningen lemnat, försäkrar den tillt, under bedyrande af sin oskuld till åtalade brottet, att han, såvidt han minnes, i alla sina utsagor talat sanning, hvarjemte den tillt säger sig fullt visat tro, att hans hustru Lovisa Andersdotter tagit sig sjelf af daga.

Tillfrågad angående de närmare förhållandena vid det "missfall", Lovisa Andersdotter enligt den tillts uppgift skulle haft på Torp, berättar den tillt, att han vid ett tillfälligt besök i logen å Torp funnit Lovisa Andersdotter stående i ett hörn der med en stor blodansamling under sig, men att den tillt likväl icke, hvarken vid tillfället ifråga eller senare, tillsport Lovisa Andersdotter angående orsaken till den belägenhet, hvari den tillt hade påträffat henne. "Ett par tre dagar" derpå hade emellertid Lovisa Andersdotter sjelfmant omtalat för den tillt, att hon, då hon öfverraskats af den tillt i logen, haft "missfall", som hon sjelf framkallat genom intagande af arsenik och terpentin, samt enträget bedt den tillt att ej omtala för någon, hvad hon yppat för den tillt, dervid Lovisa Andersdotter, för att försäkra sig om den tillts tystlåtenhet, erbjudit honom tre kronor. Den tillt hade efter Lovisa Andersdotters berättelse yttrat till henne "tänk om du nu dött", dertill Lovisa Andersdotter svarat, att hon ej "frågat efter", om så skett. Den tillt hade ej frågat Lovisa Andersdotter, genom hvem hon blifvit hafvande, och Lovisa Andersdotter hade ej heller omtalat detta. Matias Olsson var visserligen Lovisa Andersdotters fästeman vid tiden i fråga, men Olsson hade under så lång tid före tilldragelsen vistats i Norge, att han ej kunnat vara orsak till Lovisa Andersdotters hafvandeskap. Hvad den tillt sjelf anginge, hade han då ännu icke haft samlag med Lovisa Andersdotter. Utöfver anträffandet under misstänkta omständigheter i logen, säger den tillt sig icke veta, hvad som kunnat förmå Lovisa Andersdotter att sjelfmant för den tillt yppa, att hon begått ett så svårt brott och med så strängt straff belagt brott som fosterfördrifning. Lovisa Andersdotter hade nämligen lemnat den tillt sitt förtroende, utan att omtala hvad som bestämde henne dertill. Den tillt tror att Lovisa Andersdotter gjort golfvet i logen rent från blodet; dock har han hvarken hört Lovisa Andersdotter omtala att hon så gjort, eller sett, att Lovisa Andersdotter verkställt rengöringen. Den tillt har ej hört, att någon haft kännedom om Lovisa Andersdotters "missfall", och hade den tillt hemlighållit, hvad den derom fått veta. Lovisa Andersdotter hade emellertid trott, att den tillt yppat den anförtrödda hemligheten för Karl Olausson och hade, med anledning af denna misstanke, yttrat förebråelser till den tillt den

dag omvittnade uppträdet med spannkastningen egt rum emellan den tillt och Lovisa Andersdotter. Den tillt säger sig icke kunna angifva någon förklaring, deröfver att Lovisa Andersdotter synts endast för honom och under tysthetslöfte hafva uttalat sin ledsnad vid lifvet, derom att icke några af de i målet afhörda, med Lovisa Andersdotter kända personerna hafva något att berätta. Uppmärksamgjord på att Karl Ingelsson på Åhs på sin vittneses förnekat, det han, såsom den tillt påstått, gifvit den tillt förbud mot att omtala mottagandet af arseniken, säger den tillt, att Karl Ingelsson yttrat, att han skulle bli "rent olycklig", om den tillt "ginge och omtalade", att Ingelsson lemnat den tillt arsenik, men den tillt uppgifver att han icke vet, hvad obehag, som härför skulle kunnat träffa Ingelsson.

På fråga hvarför den tillt uppmanat vittnet Karl Edvard Johannesson att "tala lika" med den tillt vid det befarade förhöret inför länsmannen, genmäler den tillt, att han med denna uppmaning endast velat förhindrar Johannesson från att omtala vid förhöret de rykten, som ginge derom, att den tillt rymt eller blifvit svagsint, men att den tillt ang "den andra saken" icke vetat annat än, att "hvar och en skulle tala som han visste". Angående den attest, den tillt anmodat vittnet Börjesson att författa, upplyser den tillt, at han ombedt Börjesson, som var mera van än den tillt att upprätta skrifter, att lemna skriftlig redogörelse för de omständigheter vid Lovisa Andersdotters dödfall, om hvilka den tillt troode att prosten Möller i Foss ville hafva kännedom för att kunna medgifva jordfästning af liket, och skulle attesten således innehålla, jemte annat, redogörelse för förloppet af Lovisa Andersdotters sjukdom och uppgift på de personer, som närvarit under hennes sjukdom och död. Vittnet Börjesson hade emellertid, när han fått samtala med den tillts stjufsvärfader Karl Edvard Johannesson ang omständigheterna vid Lovisa Andersdotters död. Den tillt erkänner, att han, vid det af vittnet Lovisa Propp och Karl Olausson omvittnade uppträdet mellan den tillt och Lovisa Andersdotter, icke blodt "spinnit till" spannen, utan äfven, såsom berättats, kastat den mot Lovisa Andersdotter. Angående omständigheterna vid Lovisa Andersdotters sjukdom och död, den 15 sistl December, berättar den tillt på särskilda frågor: att Maria Carlsdotter "på förmiddagen", efter hvad den tillt vill minnas, gått från Bodeland, och att den tillt då ombedt Maria Carlsdotter att komma igen på qvällen. Den tillt hade frågat Lovisa Andersdotter, om hon ej ville, att den tillt skulle bedja hennes syster att återvända hem på qvällen, men ehuru Lovisa Andersdotter dertill svarat att han dermed finge göra son han ville, hade den tillt, af skäl att Lovisa Andersdotters tillstånd syntes honom betänkligt, funnit bäst att bedja Maria Carlsdotter att återvända till Bodeland framåt aftonen.

Enär Lovisa Andersdotter, då Maria Carlsdotter lemnade Bodeland, var så sjuk, att hon ej utan hjälp kunde lemna sängen, kan den tillt med bestämdhet påstå, att Lovisa Andersdotter ej, såsom Maria Carlsdotter uppgifvit, följt henne ut vid hennes bortgång. Den tillt uppgifver, att Anna Stina Andersdotter, när hon skulle hemta mjölk från Alfred Samuelsson, antydt, att Samuelssons hade "ondt om" mjölk, och att den tillt med anledning deraf yttrat, att Anna Stina Andersdotter borde taga sur mjölk, om hon ej kunde få söt sådan. Det var vid "kvällningen", som Anna Stina Andersdotter gått hemifrån för att, efter egen utsago, hos Alfred Samuelsson hemta mjölken, och hade Anna Stina Andersdotter herför dröjt ute en halftimma. Den tillt förklarar, att han med uttrycket "vid kvällningen" afser tiden omkring kl 3 på e.m. Tillfrågad om grunden, hvarför den tillt kunnat för Karl Edvard Johannesson påstå, att barnmorskan Olsson red från Bodeland kl 1 på e.m., genmäler den tillt, att han, då han befanns ig utanför Alfred Samuelssons förstuga, af det inne i huset förda samtalet hört, att barnmorskan kl 1 "kommit eller farit", hvilketdera kan han "ej komma ihåg". Den tillt uppgifver till en början, att han ej hört Karl Edvard Johannesson yttra något, om att barnmorskan funnoes i Bodeland förr än vid det tillfälle på aftonen, då Johannesson sagt sig ämna gå efter barnmorskan Olsson, hvarjemte den tillt förnekar, att Johannesson, när dennes hustru Anna Stina Andersdotter hemkommit med mjölken, då underrättat den tillt om, att barnmorskan Olsson vore på besök i Bodeland, men förklarar den tillt sedermera, att han ej kan minnas, när under dagen Johannesson talat med den tillt om barnmorskan. den tillt säger sig hafva trott, att barnmorskan i Svar-teborg, på grund af sitt ackord, skulle vara berättigad till ersättning, änskönt icke hon, utan annan barnmorska blifvit anlitad, och detta äfven om orsaken för tillkallandet varit annat sjukdomsfall än förlossning. Den tillt förklarar, att han, om han kunnat misstänka, det Lovisa Andersdotter intagit gift, ovillkorligen skulle rest efter läkare, men då han ej hyst sådan misstänke, hade han underlåtit hemta läkare för att efterkomma Lovisa Andersdotters önskan. Lovisa Andersdotter hade nämligen upprepade gånger sagt, att hon ville, att någon läkare skulle tillkallas, och yttrat vid ett tillfälle, då hon jemte den tillt voro ute på gården, att hon "skulle gå sin väg", om den tillt ginge efter doktor, hvarförutan Lovisa Andersdotter tillagt: "du och mamma dra väl snart stugan full af folk". Äfven den tillts svärföräldrar hade varit ovilliga att hemta läkare. Sålunda hade den tillts stjufsvärfader, på den tillts förslag att tillkalla läkare åt Lovisa Andersdotter, med orden "vi får väl se på 't" antydt, att man borde afbida sjukdomens utveckling, innan läkare eftersändes. Den tillt uppgifver, att han icke, före bortgåendet till Åhs, träffat aftal med Alfred Samuelsson om att få häst för sin påtänkta resa efter doktor, men den tillt betviflar icke, att Alfred Samuelsson, som han lärt känna som en "hjelpsam karl", skulle lemnat honom skjuts; och tillägger den tillt, på fråga, att förmodar att han äfven på Åhs kunnat erhålla sådan. Från Åhs hade emellertid den tillt ämnat att fara för doktors hemtande till Håby men icke till Tanum, enär dit är längre väg fr Åhs än till Håby. Enär Lovisa Andersdotter, af för den tillt obekant anledning, derom uppmanat den tillt vid hans afgang till Åhs, hade den tillt innan han hemtade ?? från Åhs återvända till Bodeland. Den tillt säger, att han icke mer än en gång tillsagt om att den bunke, i hvilken Lovisa Andersdotter uppkastat, skulle uttömmas, och hade denna tillsägelse skett, drför, att bunken blifvit öfverfull. Maria Carlsdotter hade, såvidt den tillt sett, utburit bunken endast två gånger. Lovisa Andersdotters uppkastningar hade haft en "stram" lukt. Den tillt hade med sin fråga till Lovisa Andersdotter, om hon ej "gjort som förr", hänsyftat på det af den tillt omtalade, af Lovisa Andersdotter framkallade missfall.

Äkl. Kronoln. O. Johansson anmäler, att Oskar Karlsson från Åhs utan kallelse inställt sig här för att lemna tillägg till sin förut afgifna vittnesberättelse i målet, med anledning hvaraf Äkl anhålla, att bemålde Karlsson måtte ånyo blifva hörd såsom vittne, och begär Äkl derjemte vittnesförhör med instämde Herman Nilsson, Kristina Karlsdotter samt skomakaren Johan Andersson, alla från Fjäll, hvilka, afjävice befunno, få aflägga vittnesed, om hvars vikt vittnena erinras.

Sedan vt Oskar Karlsson tillsagts, att den förut aflagda eden fortfarande är för honom förbindande samt varnats för dess missbruk, berätta vittnena vid säskilda förhör:

1. Oskar Karlsson: att vt vihåller sin förut aflagda , för vt nu ur protokollet upplästa berättelse, med följande förtydligande och tillägg:

att vittnet i slutet af sistl November månad, jemte den tillt, sökt döda räfvar, på omvittnad sätt, eller genom att såsom lockbete utlägga tvenne med arsenik förgiftade sillar. Den arsenik, som dertill hade använts, hade vt bekommit af sin fader Karl Ingelsson på Åhs, hvilken dock icke utlemnat större mängd arsenik, än som åtgått för fyllandet af de tvenne omnämna sillarna. När dessa försvunnit utan väntadt resultat, hade den tillt ifrifgt upprepade gånger under olika dagar uppmanat vt att söka anskaffa arsenik från Herman Nilsson, som den tillt hört sägas innehafva arsenik, och hade den tillt uppgifvit, att han ville använda arseniken för att tillaga nya förgiftadt lockbeten åt räfvarne, hvartill sillar äfven skulle användas. Vittnet hade dock till en början icke velat efterkomma den tilltalades uppmaningar att hemta arsenik. Sedan, såsom omnämmts, en ko "kastat" på Åhs, hade den tillt förnyat sina uppmaningar till vittnet och dervid föreslagit, att man borde med arsenik förgifta delar af den kastade kalfven samt utlägga dessa för räfvarna. Då hundar emellertid släpade bort med kalfven till Medbo, hade den tillt gått och hemtat kalfven, som han och vittnet bundit fast md tömmar vid gödselstacken.

Stort mer än benen fanns då ej qvar af kalfven, från hvilken hudarna afätit köttet, utom på hufvudet och en del af halsen. Den tillt hade föreslagit vittnet, att de skulle förgifta kalfhufvudet med arsenik samt utlägga det vid smedjan på Åhs, hvilket dock icke skett, såvidt vittnet vet. Sedan kalfven blifvit uppdragen från Medbo, fick vittnet till vt Herman Nilsson, som, på hans begäran lemnade honom arsenik. På aftonen den 11 sistl Dec hade vittnet lemnat den tillt den sålunda bekomna arseniken, som var, i ett stycke, mindre till storlek än en tum men större än 3ne kaffebönor tillhopa. Den tillt hade genast, efter det han fått arseniken i sin hand, stött sönder densamma med en hammare till ett fint pulver, som han inveckladt i papper och lagt i sin plånbok, hvilken här på orten är detsamma som portmonnä, och var det sönderstötta så mycket som ungefär rymmas i en icke rågad tesked. Den tillt hade tillsagt vittnet att ej omtala, af hvem han bekommit arseniken. Dagen efter det den tillt emottagit arseniken eller den 12 sistl December hade den tillt i sällskap med vittnet rest till qvarnarne i Bråland, och under resan dit hade den tillt yttrat till vittnet, att han skulle söka skaffa sig annan arsenik, än den vittnet lemnat honom, enär den tillt trodde, att den af vittnet anskaffade arseniken icke dugde till något. Under hemresan från qvarnarne samma dag, hade den tillt, som vittnet sett, begifvit sig på väg till vt Herman Nilsson i Fjäll, och hade den tillt sedermera på Åhs omtalat för vittnet, att han då vid tillfället besökt Herman Nilsson för att få utbyta den arsenik, han innehade, mot bättre sådan, men att han icke vid sitt besök träffat Nilsson hemma. Att Nilsson då icke varit hemma, hade vittnet kännedom om, enär vittnet under fortsättningen af sin hemresa sett Nilsson fara bort. Den 13 sistl December eller dagen efter den omvittnade qvarnresan, hade den tillt begifvit sig till Bodeland. Samma dag på morgonen hade den tillt efter hvad Herman Nilsson idag berättat för vittnet, besökt Nilsson, med ärende att få tillbyta sig bättre arsenik. Vittnet intygar, att den tillt och vittnet tillsammans rest tre gånger till qvarnarne i Bråland, och att ungefär 14 dagar förflutit mellan hvarje resa. Den resa, vittnet företagit i sällskap med den tillt under den 12 sistl Dec, hade varit den andra resan i ordningen, och tror vittnet, att den tredje resan inträffat omkring 14 dagar efter den andra. Såväl under resan den 12 sistl December som under sista resan hade den tillt haft ärende på apoteket i Håby, der den tillt, såvidt vittnet vet, köpt dels nerfdroppar och dels ammoniak och hade nerfdropparna köpts under sista resan. Vittnet hade icke vid något af dessa besök å apoteket sett, att den tillt samtalat med någon utanför apoteket. Vid besöket den 12 sistl December hade vittnet icke sett andra personer utanför apoteket än Otto Hansson i Westergård och Martin Nilsson i Berby, båda från Tunge härad. Dessa personer hade, sedan den tillt redan inkommit på apoteket, åkt förbi med sill-laster, och hade vittnet hållit undan med sitt åkdon för att dessa skulle kunna komma fram på vägen. Strax derefter hade den tillt springande kommit från apoteket och uppnått kärran, utan att hafva sammanträffat med någon. Vittnet säger, att vittnet från sin plats i kärran kunde se den tillt under hela vägen från apoteket till åkdonet. Söndagen den 15 sistl Dec mellan kl 10-12 på dagen hade den tillt från Bodeland kommit till Åhs, der han bytt om kläder samt uppehållit sig omkring en timma. Under den med den tillt förelagda tredje resan till kvarnen i Bråland, som infallit efter Lovisa Andersdotters död, hade vittnet frågat den tillt, om han haft arsenik med sig till Bodeland, men detta hade den tillt bestridit. Den tillt yttrar, att vid det af Oskar Karlsson omvittnade besöket å apoteket i Håby, den 12 sistl Dec, äfven andra personer, än dem Karlsson namngifvit befunnit sig i närheten af apoteket, och påstår den tillt, att han blnd dem sett Zakarias Olsson från Berg, hvilken kommit åkande förbi apoteket från vägen till Torp. Den tillt erkänner, att han besökt Herman Nilsson tvenne gånger för att få utbyte af arsenik, men säger sig icke kunna minnas, om sista besöket skett den 13 sistl December. Den tillt uppgifver, att han vid sitt sista besök hos Herman Nilsson haft arseniken inlagt i papper i sin ficka, men vill ej vidgå, att arseniken varit sönderstött, något som han ej kan erinra sig.

Med anledning häraf intygar vittnet Oskar Nilsson, att den tillt omedelbart efter mottagandet af arseniken stött sönder densamma, hvilket vittnet desto bättre erinrar sig som vittnet, när sönderstötningen skedde, lyst för den tillt med ett ljus, som han för detta ändamål hemtat ur ett rum bredvid det i hvilket vt och den tillt vid tillfället befunno sig. Vittnet tillägger, att den tillt efter arsenikens sönderstötning inlagt densamma i ett papper, å hvilket funnits såväl skrifven som tryckt skrift, men att om detta pepper ytterligare slagits ett annat papper, som varit gult till färgen. Några andra personer vid apoteket än de vt nämnt hade vt icke sett.

Tillt Anders Svensson erinrar sig nu, att han såsom vt Oskar Karlsson berättat, sönderstött arseniken samt uppgifver, att han vid häktandet icke innehaft något papper, som förut tjenat till förvaringsrum för arsenik.

Härefter höres:

2. Herman Nilsson, som berättar, att vt Oskar Karlsson den 11 sistl December infunnit sig hos vittnet samt anhöllit att få ar-

senik af vittnet, hvilket Oskar Karlsson sade sig vilja använda för att förgöra råttor. Oskar Karlsson hade uppgifvit för vittnet, att han genom den tillt fått veta, att vittnet egde arsenik. Vittnet hade lemnat Oskar Karlsson arsenik i myckenhet, motsvarande tre á fyra kaffeböner, utan att vittnet bestämdt kan säga, om arseniken lemnades i flera bitar eller i en bit, ehuru vittnet tror det förra. Emellertid har Oskar Karlsson sagt för vt, att det var en bit. Den 13 sistl December vid middagstiden hade den tillt besökt vt i uppgifvet ärende att få utbyta af Oskar Karlsson bekommen arsenik mot starkare sådan. Den tillt, som sagt, att han ej tyckte, att den arsenik, han innehade, var "glasaktig", och derföre ej trodde den var duglig, hade arseniken sönderstött och förvarad i ett gult papper, som han uppvecklat för att visa vittnet arseniken. Den i pappret befintliga arseniken hade varit hvit till färgen samt funnits i sådan myckenhet att den nått och jemt kunnat fylla en tesked. Något utbyte af arsenik hade ej kommit till stånd, enär vittnet försäkrat den tillt, att arseniken hade sin fulla kraft kvar, då den ej varit utsatt för inverkan af fria luften, i hvilket fall den genom upptagande af syre fölle sönder i pulver och blefve oduglig. Tillrågad af vt, hvartill arseniken skulle användas, hade den tillt svarat, att han skulle nyttja den för att döda råfvar, och hade vt, vid detta svars afgifvande, tyckt sig förmärka ett egendomligt ansigtsuttryck hos den tillt hvilket särskildt tilldragit sig vts uppmärksamhet. Af sitt folk har vittnet hört uppgifvas, att den tillt dagen före nu omvittnade besöket varit och frågat efter vittnet, som då varit frånvarande, äfvensom att den tillt samma dag han samtalat med vittnet, begifvit sig till Bodeland. "Söndagen efter jul", efter hvad vittnet vill minnas, hade den tillt kommit åkande till vittnet samt anmodat vittnet att medfölja till Kronoln E Sundberg, som, efter den tillts uppgift, hade tillsagt honom att dess förhör, till hvilket den tillt vid tillfället var på väg, medtaga någon af sina husbönder, på det att kronoln Sundberg af honom kunde få upplysning om, huru den tillt skött sig i sin tjenst. Vittnet hade på god tro följt den tillt till Kronoln Sundberg, som dock underrättat vittnet vid framkomsten om att den tillt lockat vittnet med sig genom en "stor osanning". Under färden till länsmannen hade den tillt yttrat såsom sin förmodan, att det nog ej blefve någon "uppskärning" af liket eftr Lovisa Andersdotter, och hade yttrandet skett med ordalag, somkommo vittnet att misstänka, att den tillt hyste farhågor för följderna af obduktionen. Vittnet hade känt den tillt sedan 2 år, af hvilka han under 1 år utan anmärkning varit i vittnets tjenst.

Med anledning af vittnet Herman Nilssons uppgift, att den tillt genom osanning lockat vittnet att medfölja den tillt till Kronoln E Sundberg, förklarar den tillt, att han väl önskat, att vittnet skulle i hans sällskap inställa sig hos Kronoln Sundberg för att vitsorda den tillts förhållande i tjensten, och att den tillt derföre äfven anmodat vittnet att vara honom följaktig till länsmannen, men att den tillt deremot icke kan erinra sig hafva gjort detta på sätt vittnet uppgifvit.

3. Johan Andersson: att den tilltden sistl Januari infunnit sig hois vittnet för att få upplysning, om hvem som hos ordningsmannen i Qville socken, vt Karl Fredrik Hansson gjort anmälan, derom att den tillts hustru Lovisa Andersdotter, enligt gängse rykte, afidit under misstänkta omständigheter, och hade den tillt för vt uppgifvit, att han trodde det vt gjort denna anmälan, enär Karl Fredrik Hansson omtalat för den tillt att ngn från "Bockekälla" eller Öfre Hede gjort nämnda anmälan.

Den tillt vidgår, att han af vt åskat berörda upplysning; hvilket antecknas, hvarefter vt vidare berättar, att vt och i målet omnämnde Gustaf Natanielsson åtföljt Hansson till ordningsmannen i Svarteberg Karl Andersson i Backa, hos hvilken Hansson sålunda anmälde gängse rykte. Anmälningen skedde lördagen, innan jordfästningen skulle ega rum, hvilken var utsatt till söndagen derefter. Tidigt på morgonen sistnämnda dag hade Karl Andersson och vt Herman Stenström på Medbo inställt sig hos pastor C J Granfelt på Skogen med en "rapport", som Stenström skrifvit efter Hanssons diktamen. Rapporten, hvilken Hansson underskref, medförde, att Granfelt förbjudit jordfästningen tills vidare, men tillåtit klockringning, enligt hvad Stenström och Karl Andersson sedan för vt öförmålt. Ej hemma hos vt, utan på Medbo var det som den tillt lagt sig hos vt Kristina Carlsdotter, dervid så förhållit sig, att, sedan Kristina Carlsdotter klädt af sig och lagt sig, den tilltalade bedt henne "maka sig, så att han fick plats". Kristina Carlsdotter hade då afvisat honom, sägande, att hon ville "ej ha några gifta karlar", men vt hörde ej, att den tillt svarade något härpå. Den tilltalade hade lagt sig och legat endast fem minuter hos henne. Vt vet ej, hvilken afsigt den tilltalade hade härmed. Vt uppskattade hans förfarande endast vara skämt. Enligt hvad ryktet förmäler, hade den tilltalade den 13 sistl December besökt vt Herman Nilsson och från honom gått till Bodeland.

4. Kristina Karlsdotter: att den tilltalade, såsom vt Johan Andersson berättat, en afton i sistl September månad på Medbo lagt sig och legat hos vt endast tre minuter, men att vt ej minns, hvad som af vt eller den tilltalade yttrades vid det tillfället. Vt hade annandagpingst år 1889 sammanträffat med den tilltalade och Lovisa Andersdotter, dervid de "skällt" på hvarandra och voro "lika goda" begge. En annan gång något senare hade vt hört Lovisa Andersdotter inne hos Lovisa Propp i Klofva "skällt" på den tilltalade, som då ej svarat henne. Under år 1888 och våren 1889 på Torp hade den tilltalade berömt Lovisa Andersdotter. I sistlidne oktober månad hade den tilltalade yttrat, att han skulle resa till sjös och vara borta i tio år, derunder han skulle sända Lovisa Andersdotter penningar till mat, dervid han tillagt: "som qvittar det, hvar jag är".

Berättelserna, ur protokollet upprepade, vidkännas af vittnena såsom rätt uppfattade.

Vittnena uppgifva sig hafva hit 15 kilometer tillerkännas på begäran förskottsvis af allmänna medel godtgörelse med 1 kr 50 öre hvar i traktamente för en i vittnesärende tillsatt dag samt reseersättning enligt lagen den 4 juni 1886.

På grund af vittnesmålen, mot hvilka den tillt icke har några anmärkningar att framställa, yttrar den tillt, att han fått af vittnet Oskar Karlsson den arsenik, som han hemtat från vittnet Herman Nilsson, dagen innan den tillt och Oskar Nilsson andra gången reste till kvarnarne i Bråland, men att den tillt emellertid nu ej kan i sitt minne återkalla, om den dagen inträffade den 11 Dec 1889. Nämnda arsenik hade den tillt förvarat i sin portmonnä och lagt den i sitt klädskap, der den legat, tills han och Oskar Karlsson rest till qvarnen. Den tillt tyckte, att nämnda arsenik, ej var så klar som den Oskar Karlsson erhållit af sin fader. Derföre ville den tillt erhålla bättre arsenik och inställde sig för sådant ändamål hos vittnet Nilsson den 13 sistl December. Sistnämnda dag hade den tillt icke inlagt arsenik o omnämnda kalfhufvudet, utan hade detta skett förut. Emellertid kan den

tillt ej nu minnas om sådant skett en eller två dagar förut. Dock förnekar den tillt fortfarande, att han den 13 sistl December innehaft arsenik till Bodeland.

Efter antecknande häraf begär åklagaren uppskof med målet för att få Josefina Johannesdotter på Torp och Alfred Samuelssons i Bodeland hustru jemte andra personer hörde såsom vittnen i målet, äfven som för att inkomma med slutpåstående.

Den tillt öfverlämnar målet till afgörande och förklarar sig icke hafva något vidare att deri yttra.

Efter enskild öfverläggning meddelas detta offentligen afsagda

Beslut

Enär Åkl uppskofsanhållan icke lagligen kan afslås, utställs ransakningen att härledes åter förekomma Lördagen den 31 i denna månad, kl 10 f.m., då, i åklagarens närvaro, den tillt skall vid urtima ting inför HRn inställas. Åliggande det åklagaren att till den dagen vara försedd med all den bevisning hvar af han vill sig i målet begagna, och införpassas, i afbidan på denna ransakning den tillt åter till Kronohäktet i Uddevalla.

Tinget aflyses

Som ofvan

PÅ Häradsrättens vägnar

Theodor Wettervik

v278270.b5730

Dombok, hällen vid urtima ting med Qville härad å tingsstället i Rabbalshede den 31 Maj 1890

Närvarande: Undertecknad, vice häradshöfding och t f domare i orten, samt nämndemännen:
Häradsdomaren L Sörqvist i Dromålseröd,
Benjamin Alexandersson i Södra Torp
Otta Karlsson i Kallsäng,
Johan Nestor Kristiansson i Branneby,
Karl Adolf Hansson i Lifveröd,
Ossian Andersson i Skogby,
Hans Jakobsson i Skärkild och
Johan Olsson i Boråseröd

No 1

Tinget utlyses och rättegångsfrid påbjudes.

I enlighet med HRns beslut under No 1 i domboken vid urtima ting den 13 i denna månad företages förnyad ransakning med häktade drängen Anders Svensson från Åhs, tilltalad för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter från Bodeland, och inställes härvid, i åklagaren Kronolänsmannen O Johanssons närvaro, häktade Anders Svensson under bevakning af fänggevaldigern P A Bergendahl.

HRns protokoll frö den 13 i denna månad uppläses och lemnas utan vidare anmärkning än att den tillt bestrider vt Oskar Karlssons från Åhs uppgift derom, att den tillt under omvitnade andra resan till qvarnarne i Bråland varit ine på apoteket i Håby, hvaremot den tillt uppgifver, att han under resorna första och tredje gången till nämnda qvarnar uträttat ärenden till ifrågavarande apotek. Under det första af dessa besök å apoteket hade den tillt verkställt förut uppgifna inköp af qvicksilfver, vid hvilket tillfälle den tillt jemväl utanför apoteket sett den af honom omnämnda Zakarias Olsson i Berg. Den tillt som vid förra ransakningstillfället icke ihågkommit berörda förhållande, säger sig tro att vt Oskar Karlsson vid närmare eftertanke kan vitsorda riktigheten af nu lemnade uppgifter, och tillägger den tillt såsom sin mening, att vt Oskar Karlsson, om han än kunnas missminna sig, dock icke velat lemna några oriktiga uppgifter. Den tillt medgifver på fråga, att han under andra resan till qvarnarne i Brålanda, hvilken resa den tillt tror hafva infallit under der 12 sistl December, medfört den af vittnet Oskar Karlsson från Herman Nilsson i Fjäll anskaffade arseniken, som han äfven vid ett tillfälle under resan framvisat på den s k Bärby hogar för Oskar Karlsson. Tillfrågad om hvad bruk den tillt gjort af ifrågavarande arsenik, uppgifver den tillt, under bestämdt förnekande, att han medfört arseniken till Bodeland, att han lagt densamma i förut omtalade kalfhufvud, men att han icke minnas, om detta skett den 13 sistl Dec, då den tillt begaf sig till Bodeland, eller dagen förut. Sedan den tillt den 13 sistl Dec omkr kl 12 på dagen besökt vt Herman Nilsson i Fjäll, hade han derifrån återvänt till Åhs, hvarest han kvarstannat, tills "mörker inträdt", då han begifvit sig på väg till Bodeland, dit han anländt omkring klockan 8 på qvällen. Derom tillfrågad förklarar den tillt att han icke under sin vistelse i Bodeland från den 13 sistl December återvänt till Åhs i afsigt att inlägga arseniken i kalfhufvudet, äfvensom att det påstådda användningssättet af arseniken egt rum före Lovisa Andersdotters timade död. Sedan den tillt blifvit gjord uppmärksam derpå, att han vid sitt besök hos Herman Nilsson i Fjäll under ofta nämnda 13 Dec visat sig ännu ihfue hafva arseniken samt därför icke kunnat förde detta besök använda arseniken på uppgifvet sätt, säger den tillt sig vilja ändra sin förra uppgift derhän, att han, efter samtal med Herman Nilsson på Fjäll, inlagt arseniken i kalfhufvu-

det men att han icke jan påminna sig, om detta inläggande skett den dag, under hvilken besöket hos Herman Nilsson egt rum. Den tillt kan ej erinra sig, om han på Åhs den 13 sistl December varit upptagen af något särskildt arbete; han hade, säger han, innan han gick till Bodeland, på Åhs "sysslat med hvad som helst". Till Bodeland hade den tillt medfört brännvin, som Karl Ingelsson på Åhs för Karl Edvard Johannessons räkning hemtat från s.k. uttag i Medbo, och af detta brännvin hade den tillt under sitt uppehåll i Bodeland förtärt en del, mestadels i form af s.k. halfvor. Ehuru den tillt icke under någon af dagarna för sin vistelse hos svärföräldrarna varit rusig, hade han dock på Fredag qväll känt verkningar af sitt brännvinsdrickande. Samma qväll hade den tillt biträdt vid slagandet af en gris, men varit följande dagen i fullständig sysslolöshet. Den tillt medgifver, att han den 15 sistl Dec "vid qvällningen", d.v.s. omkring kl 3 e.m., uppgifvit för Karl Johannesson, att barnmorskan Olsson rest från Bodeland klockan 1, men säger sig i öfrigt icke hafva något att erkänna.

Åkl Kronolmn begär vittnesförhör med för sådant ändamål instämde Adolfin Johannedotter i Torp, Olof Martin Nilsson i Bärby, Otto Hansson i Westergård, Sofia Matiasdotter i Bodeland öfvensom den tillts stjuksvårfader förut såsom vittne afhörd Karl Edvard Johannesson i Bodeland, hvilka, ojäfviga befunne, få, -förutom Karl Edvard Johannesson, hvilken tillsäges, att den ed han förut i målet aflagt är för honom äfven nu förbindade-, aflägga vittnesed, om hvars vikt de erinras, hvarpå de vid särskilda förhör berätta:

1. Karl Edvard Johannesson, som vitsordar på eden sin förut afgifna utsaga och derefter berättar: att den tillt Fredagen den 13 sistl Dec, omkring kl 7 på aftonen, ankommit till Bodeland och der samma qväll deltagit vid slag af en gris, hvilken slag, ehuru ämnad att först senare ega rum, då kommit tillstånd, enär den tillt, som sagt sig finna nöje i att vara med om slag, erbjudit sig biträda dervid. Den tillt, som under hela följande dagen qvarstannatmhos vt, hade, i likhet med vittnet, tillbragt större delen af dagen med att sofva. Lovisa Andersdotter hade, såsom vittnet förut berättat, sjelf på morgonen den 15 sistl December kokat kaffe, men vittnet kan ej heller nu erinra sig, om Lovisa druckit kaffe. Först sedan öfriga i huset varande personer druckit kaffe, hade Lovisa Andersdotter, såvidt vittnet hört, klagat öfver illamående, särskilt öfver sveda i bröstet. Vittnet vidhåller sin förut lemnade uppgift, att vt hört den tillt, då Lovisa Andersdotter klagade öfver denna sveda, yttra, att Lovisa Andersdotter borde använda kryddnejlikor såsom botmedel därför. Då Lovisa Andersdotters illamående tilltog, hade hon omkring kl 9 eller 10 på förmiddagen lagt sig i sin säng, från hvilken hon dock några gånger före middagstiden stigit upp och gått ut på gården. Längre fram på dagen hade Lovisa Andersdotters tillstånd varit sådant, att hon ej kunnat lemna sängen utom vid ett par tillfällen, då hon gått ut i köket, dit hon äfven efter hvad vittnet vill minna sig, följde sin syster Maria Karlsdotter vid dennas aflägsnande från Bodeland. Vittnet hade icke iakttagit, att den tilltalade, såsom han uppgifvit, varit i sällskap med Lovisa Andersdotter ute på gården. Omkring kl 8 eller half nio på morgonen hade den tillt och Lovisa Andersdotter varit i enrum i kammaren en längre stund, men för öfrigt hade vt icke sett dem vara afsides tillsammans under dagen i fråga. På morgonen hade Lovisa Andersdotter under yttrande bland annat: "om jag nu är dålig, kan jag väl blifva bra" uttryckt sin önskan, att man icke skulle eftersända doktor, hvaremot Lovisa Andersdotter, när senare på dagen fråga uppkommit om att hemta barnmorska, icke yttrat något för att förhindra sådant. När den tillt vid middagstiden hemkommit från Åhs, hade han till vittnet uttalat afsigt att hemta doktor med orden: "jag får väl fara efter doktor", men vittnet, som icke befarande, att Lovisa Andersdotters illamående var af svårare beskaffenhet, hade dertill svarat "vi får väl se på 't". På eftermiddagen hade emellertid vittnet, sedan vt af sin hustru fått veta, att barnmorskan Olsson var på besök i Bodeland, uppmanat den tillt att gå efter nämnda barnmorska, men denne hade undandragit sig detta under uppgift att barnmorskan Olsson redan kl 1/2 1 på e.m. lemnat Bodeland, hvarom den tillt sade sig hafva fått upplysning af tvenne "käringar", som han mött "under berget". Den tilltalade gick fort, men sprang ej, då han hemtade sin svärmoder i Bodeland. Vid tiotiden på qvällen hade vittnet sjelf gått att hemta barnmorskan hos vts husbonde Johan Simonsson i Bodeland, sedan hos vittnet misstanke uppstått, derom att den tillt ljugit ang barnmorskans afresa, särskilt som vt tidigare på qvällen samma dag omkring kl 5 eller 6 ämnat sig i ett uppgifvet ärende till Johan Simonsson i Bodeland, men på den tillts uttryckliga tillsägelse: "Karl får ej gå någonstans i qväll" stannat hemma. Vittnet hade hört såväl den tillt uppmana Maria Karlsdotter att återvända på aftonen den 15 sistl Dec till Bodeland som Lovisa Andersdotter dervid yttra: "det blir sent, det blir bra, om hon kommer imorgon". Deremot kan vt ej nu påminna sig, att Lovisa Andersdotter förmådde åtfölja sin syster till köket. Vittnet intygar, att den tillt flere gånger under Lovisa Andersdotters sjukdom tillsagt de närvarande, bland dem vts son Anders, att utbära hennes uppkastningar, hvilka icke varit af någon vidare elak lukt. Lovisa Andersdotter har för sin moder Anna Stina Andersdotter yttrat, att hon icke visat den tillt de kläder, hon sytt för sitt väntade barn, enär hon tyckt att "det vore tids nog, om hennes man finge se kläderna, sedan de komme på den lille". Den tillt har därför för första gången sett dessa kläder, när Anna Stina Andersdotter framvisade dem för barnmorskan Olsson den 15 sistl December. Lovisa Andersdotter har sytt en tröja och strumpor åt den tillt, som dock icke fått de senare förr än efter hennes död, då de lemnats den tillt af Anna Stina Andersdotter. Vittnet säger sig icke hafva hört det af den tillt uppgifna yttrandet af Lovisa Andersdotter, att hon icke skulle binda flera strumpor åt den tillt. Vittnet förklarar, att vittnet aldrig hört Lovisa Andersdotter yttra ledsnad vid lifvet och ej eller hos henne förmärkt något, som kunde väcka misstanke hos vittnet, att hon tagit sig sjelf af daga. Lovisa Andersdotter, som vt ej förmärkt hafva några hemliga gömslen hade vid sin död sin kista kvar på Torp och hade ej egt några förvaringspersedlar i hemmet, icke nes en låda eller den ask, som här nedan i protokollet omförmåles. Efter Lovisa Andersdotters begrafning hade vittnet undersökt hennes kista, men der icke funnit några lemningar af arsenik eller qvicksilfver. Kistan hade endast innehållit hennes kläder. Något besynnerligt i Lovisa Andersdotters sätt under den 15 sistl Dec, hvarpå den tillt antydt, hade vt icke förmärkt; då som alltid hade Lovisa Andersdotter talat redigt och förståndigt. Vt har ej ens hört rykte om det af den tilltalade omnämnda "missfall". Vittnet förmodar, att den tillt ingifvit Lovisa Andersdotter gift antingen under natten till den 15 sistl Dec eller ock under den tid de på morgonen samma dag varit i enrum i kammaren. Vittnet tillägger, att kryddnejlikor och socker aldrig användts i vittnets hem för tillredning af sill eller annan fisk. Så kallad "ättikssill" vore för dyr mat för att använda i vts hem. Hos vittnet förtäres ej annan sill än alt sill, och den 15 sistl Dec fanns i huset icke annan sill än sådan.

Med anledning af berättelsen uppgifver den tillt, att han dagen innan Lovisa Andersdotter afled, såsom han berättat, ej haft någon särskild sysselsättning, utan då legat och sofvit under större delen af dagen. Den tillt såg ej, att Lovisa Andersdotter den 15 sistl Dec på morgonen drack kaffe, men iakttog, att hon, medan de andra drucko kaffe, kom med en tekopp i handen från kammaren och gick ut i köket. Den tillt kan ej påminna sig, att han för vittnet Johannesson uppgifvit, att "tvenne käringar under berget" omtalat för honom barnmorskans afresa från Bodeland. Den tillt uppgifver, att han endast en gång tillsagt Maria Karlsdotter att utbära Lovisa Andersdotters uppkastningar, samt förnekar, att han derom anmodat Johannessons son Anders. Angående tillfället, då Lovisa Andersdotter skulle under dagen kunnat intaga gift, säger den tillt, att han förmodar, att hon så gjort, när hon utdrack glaset i kammaren, hvarom den tillt förut i målet berättat. En ask, som den tillt sett Lovisa Andersdotter innehafva på Torp, hade den tillt ick epåträffat i den kista, som derifrån efter hennes död förts till Bodeland, hvadan den tillt tror, att Lovisa Andersdotter medfört denna ask till Bodeland, då hon flyttade dit.

Efter antecknandet häraf höres

2. Sofia Matiasdotter, hvilken intygar, att Lovisa Andersdotter den 14 sistl Dec på morgonen, då vt inställde sig å Bodeland för att hemta sin man Alfred Samuelsson hvilken varit sysselsatt der med slagt natten förut, ytrat till den tillt, då denne ville åtfölja Alfred Samuelsson hem, att Lovisa Andersdotter skulle gå sin väg, om den tillt åtföljde vittnets man. Den tillt frågade dervid: "hvart skall du gå då?", hvarpå Lovisa Andersdotter svarade: "jag skall gå långt ifrån dig". Vittnet trodde, att Lovisa Andersdotter befarande, att den tillt och vittnets man skulle fortsätta supandet. Om den tillt åtföljde vittnets man hem, och att Lovisa Andersdotter derföre föllt nämnda yttrande. Ehuru Lovisa Andersdotter sålunda ville hindra den tillt att begifva sig bort, aflägsnade sig likväl den tillt i sällskap med vittnets man hem till Bodeland, der den tillt uppehöll sig en kort stund för att bese en sjuk häst. Den 15 sistl Dec på eftermiddagen inställde sig vy Johannessons hustru Anna Stina Andersdotter hos vittnet och begärde en butlej sur eller söt mjölk. Vittnet hade söt mjölk. Medan vittnet hemtade den, drack Anna Stina Andersdotter en kopp kaffe. Anna Stina Andersdotter och vittnet hade under den en fjerdedels timme, hvarunder Anna Stina Andersdotter vistades hos vittnet, samtalat om barnmorskan Olsson, hvilket dock ej förts med hög röst. Under samtalet hade dörren till köket varit stängd, men en stund derefter, då Anna Stina Andersdotter stod i begrepp att gå hem, öppnades dörren. Emellertid såg vittnet, att den tilltalade kom gående från vägen inpå gården, med anledning hvaraf vittnet omtalade förhållandet för Anna Stina Andersdotter, hvilken då inväntade den tillt samt vid hans inträde frågade: "hur står det till hemma, efter det du kommer?" Den tillt hade dertill ej svarat annat än: "mor blir länge". Den tillt inställde sig hos vittnet så lång stund efter omvittnade samtalet angående barnmorskan, att den tillt ej kunnat uppfatta något af detsamma. Under Anna Stina Andersdotters vistelse hos vittnet hade vittnets piga uppehållit sig i köket.

3. Adolfina Johannesdotter: att ett ömmare förhållande uppstått emellan den tillt och Lovisa Andersdotter vid jultiden år 1888. Lovisa Andersdotter hade då haft Matias Olsson till sin fästman. Efter julen hade Lovisa Andersdotter på vittnets fråga sagt, att hon skulle "taga Anders" och ej bry sig om att vänta på Matias, enär hon trodde, att denne, som var i Norge, icke skulle komma hem. Sedan Lovisa Andersdotter under år 1889 blifvit märkbart hafvande och erkänt för vittnet hafvandeskapet, hade Lovisa Andersdotter sagt till vittnet, att det vore bäst att hon "vore ur lifvet", enär den tillt, som försatt henne i hennes svåra belägenhet, ville undandraga sig att äkta henne. Lovisa Andersdotter hade derjemte beklagat sig öfver, att den tillt var elak och ej lydt hennes tillsägelser, i det Lovisa Andersdotter önskade, att lysning skulle uttagas tidigare än den tillt ville medgifva. Lysning skulle t.o.m. efter öfverneskommelse uttagas viss dag, men då den dagen inträffade, ville den tillt ej åtfölja Lovisa Andersdotter till vederbörande pastor. På sommaren samma år blef det bestämt mellan den tillt och Lovisa Andersdotter, att lysning skulle uttagas. Derförut syntes den tillt villrådig liksom om han haft för afsigt att undandraga sig vigseln. I öfrigt hade Lovisa Andersdotter beklagat för vittnet öfver, att den tillt brukade ljuga för henne. Under hafvandeskapet hade Lovisa Andersdotter vid ett tillfälle lagt sig att sofva i drag, och då vittnet varnade henne för att utsätta sig för draget, svarade hon, att hon ej brydde om följderna deraf, utan att det vore bäst, om hon finge dö. Vittnet antager, att Lovisa Andersdotter föllt detta yttrande i bekymmer öfver, att den tillt ej skulle vilja äkta henne. Vittnet hade ej hört den tillt och Lovisa Andersdotter ofta gräla, men det hade berättats för vittnet, att de brukat så göra ute under arbete på marken. Lovisa Andersdotter åt endast söt mjölk. Hon var för magsyra förbjuden af doktor att äta sur mjölk. Det hände dock, att hon möjligen en eller annan gång för att smaka tog någon sked sur mjölk. Vittnet såg ej, att Lovisa Andersdotter innehade arsenik eller quicksilver, men vet, att hon brukade intaga terpentin med äggula, hvilket hon trodde vara bra för bröstet. Före vigseln var Lovisa Andersdotter nedslagen, men syntes derefter vara glad och förnöjd. Lovisa Andersdotter hade af naturen ett gladt sinnelag. Vittnet har ej iakttagit något om det "missfall", hvarom den tillt berättat, dervid vittnet tillägger, att, äfven om vittnet funnit blod på golfvet å ifrågakomna loge, vittnet ej kunnat antaga annat, än att detta härrört från slag, enär man brukar slagga på logen ifråga. Sistl tredje dag jul hade Lovisa Andersdotters kista hemtats från Torp till Bodeland. Vittnet hade sett, att Lovisa Andersdotter egde en medikamentsask, i hvilken hon förvarade sysaker och dyl. Vittnet hade deremot icke förmärkt, att Lovisa Andersdotter förvarade denna ask hemligt; hon hade ej ens lås för sin kista.

4. Olof Martin Nilsson berättar: att vt vid ett tillfälle sistlidne höst antingen i slutet af November eller mediet af December, då vt besökte apoteket i Håby, sett den tilltalade och vt Carl Fredrik Petersson från Fivendahl der äfvensom derutanför vt Oscar Carlsson från Åhs. Martin Christiansson i Rom hade hållit vts häst, medan vt var inne i apoteket. En person med namnet Larsson från Medby hade jemväl varit der, men vt såg deremot icke vt Otto Hansson eller någon från Sotenäs härad vare sig i apoteket eller derutanför. Under den tid vt uppehöll sig inne i apoteket, hörde vt icke den tilltalade begära att få köpa något,

men den tilltalade var efter vt der. Vt såg ej, när den tilltalade aflägsnade sig från apoteket. Vt och Martin Christensson hade omvittnade dagen rest efter sill, som köpts, och hade vt icke under sistlidne höst köpt sill mera än den dagen. Vt tror, att dagen inträffat två å tre veckor före Lovisa Andersdotters död, men minnes icke närmare än som uppgifvits dage.

5 Otto Hansson intygar, att vt icke sistlidne höst i sällskap med vt Olof Martin Nilsson hemtat någon sill och att vt icke känner till något, som kan lända till upplysning i målet.

Vt Sofia Mattiasdotter tillägger nu till sin berättelse, att soldaten Fredrik Wing från Vidingen för vt omtalat, att den tilltalade, då Wing slapp lös från fängelset i Uddevalla efter uttjenat straff der, lemnat Wing en papperslapp att tillställas den tilltalade Andersson, hvilken afhörts såsom vittne i målet, samt "någon i Fjell eller Åhs", så att ej dessa personer inställde sig för att vittna i målet.

Med anledning häraf yttrar den tilltalade, att han på ett papper, som tjenat till omslag för mat. skrifvit till Andersson, att denne icke skulle gå och säga, att den tilltalade varit hos honom och legat hos hans piga, såsom upplysts af åklagaren inför HRn; och hade den tilltalade tillsagt Weng, att Andersson utspridt en osanning om den tilltalade i nämnda hänseende; hvarjemte den tilltalade vidgår, att han, såsom, nu af åklagaren uppgifvits, under forslingen från Uddevalla hit på ransakning uppehållit sig jemte gevaldiger Bergendahl hos Carl Ingelsson på Åhs, men minnes den tilltalade ej närmare dagen, än att det varit slädföre den dagen.

I nämnden upplyses, att Fredrik Wing aftjenat sitt straff den 8 i denne månad, hvarefter vittnenas berättelser upprepas ur protokollet och vidhålles af vittnena.

Wittnena, som uppgifver sig hafva hit Carl Wing Johannesson och Sofia Mattiasdotter 13 kilometer och de öfriga 15 kilometer, tillerkännas godtgörelse förskottsvis af allmänna medel en kr 50 öre hvar i traktamente för en i vittnesärendet tillsatt dag samt dessutom reseersättning enligt lagen den 4 Juni 1886.

Åklagaren anhåller ytterligare om uppskof med målet för att på grund af de upplysningar, som derå denna dag vunnits, på soldaten Fredrik Wing och Oscar Carlsson från Åhs afhörde såsom vittnen i målet, den senare på förut aflagd ed, hvarförutan åklagaren antyder att han till följd af målets vidlyftighet behöfver anstånd för inkommande med slutpåstående.

Den tilltalade yrkar, att målet må i befintligt skick afgöras.

Protokollet för denna dag uppläses samt lemnas utan anmärkning af åklagaren och den tilltalade.

Efter enskild öfverläggning meddelas detta offentligen afsagda

Beslut

Åklagarens för uppgifvet ändamål framställda anhållan om uppskof med målet kan icke skäligen afslås; och uppskjutes målet alltså till den 21 nästa Juni, kl 10 f.m., då, i åklagarens närvaro, den tilltalade skall inför HRn inställas; åligger den åklagaren att visa, att han till den dagen inkallat soldaten Fredrik Wing och öfriga vittnen i målet, vid äfventyr att uppskof för sådant ändamål ej vidare meddelas; och varder den tilltalade i afbidan på denna ransakning åter förpassad till kronohäktet i Uddevalla.

Tinget aflyses - Som ofvan

På Häradsrättens vägnar:

Theodor Wettervik

Fjerde rättegångsdagen
Den 21 Juni 1890
kl 11 f.m.

No 66

Till följd af HRns beslut vid urtima ting den 31 sistliden Maj fortsattes denna dag ransakningen mot häktade drängen Anders Svensson från Åhs för giftmord å sin hustru Lovisa Andersdotter, och inställes härvid den tillt inför HRn af honom från cellfängelset i Uddevalla åtföljande fänggevaldigern P A Bergendahl, hvarjemte såsom åklagare tillstädeskommer t f Krlmn Carl Rhodin.

Förutom nedan uppräknade vittnen, som åklagaren till tinget inkallat, anmäler sig närvarande afl Lovisa Andersdotters stjuvfader Karl Edvald Johannesson, hvilken upplyser, att hans och h. h. bostad är rätteligen heter Backarne under Bodeland och att han med sin bem. hustru Anna Stina Andersdotter varit gift i 14 år. Före äktenskapet med Karl Edvald Johannesson hade Anna Stina Andersdotter 3 oäkta barn, neml döttrarna Julia, som vistas i Norge, afl Lovisa Andersdotter och Maria eller Mary Karlsdotter. I sitt äktenskap hafva makarne 3 barn: Johanna och Johan, hvilka redan flyttat från hemmet, och minderårige Anders Edvald, som vistades hemma den 15 sistl December. Boningshuset å öägenheten Backarne innehåller, såsom vid föregående ransakningen blifvit upplyst, 2 rum och kök å nedre botten samt loft å den öfre. Enda ingången till boningshuset är genom köket, som avgränsas af den s k stugan eller dagligrummet, från hvilket man inkommer i kammaren. Natten till den 15 sistl Dec vistades i Backarne den tillt och hans hustru, Karl Edv Johannesson och hans hustru jemte deras minderårige son Anders Edvard samt en broder till Anna Stina Andersdotter Johannes Andersson Hak, hvilken anses hafva sitt rätta hem i Backarne, men vanligen vistas borta hos andra på arbete. De lågo alla i stugan öfver natten i tre olika bäddar, den tillt och hans hustru i den ena, Karl Edv Johannesson med sin hustru och minderårige son i den andra och Johannes Andersson i den tredje. Afl Lovisa, som under de senare åren af sin lefnad, klagat öfver "hjärt?", brukade ibland tugga kryddnejlikor, men hon hade ett gladt lyne, och Edv Johannesson hade aldrig märkt, att hon var ledsen vid lifvet. Vid sjutiden på morgonen den 15 sistl Dec började den tillt nämna, att han skulle gå hem, hvadan Johannesson tillsade Lovisa Andersdotter stiga upp och koka kaffe, som hon äfven gjorde. Efter Lovisa steg den tillt upp och innan de andre hunnit uppstiga begåfvo sig han och Lovisa ensamma in i kammaren och hade då troligen dörren stängd, hvilket docj Johannesson icke kan med säkerhet erinra sig och icke heller om de till kammaren medhade något af det kokade kaffet. I hvad ordning husets öfriga innevånare stego upp, minns icke Johannesson, men då kaffet skulle drickas, sade Lovisa till sin moder "nu får ni stå upp och slå opp kaffet, mamma". Lovisa brukade eljes vanl. servera kaffet, hvaraf dock för sin sjuklighet var af läkare förbjuden att sjelf dricka, och efter hvad Johannesson kunde förstå, var hon icke heller synnerligen kär i kaffe. Huruvida hon vid ifrågavarande tillfälle drack något kaffe, vågar ? icke ?, men kokning af kaffe förekom icke mera än en gång på morgonen. I Backarne fanns den 15 sistl Dec icke mera än ett enda brännvinsglas, och Johannesson iakttog icke, huruvida den tillt eller någon annan torkade glaset, sedan Lovisa drucket derur, men det har ej eljes varit vanligt, att glaset torkats rent emellan suparna. Hvem som skaffat hem de kryddnejlikor, som den 15 sistl Dec funnos i huset, vet icke Johannesson, men har hört den tillt säga, att Johannessons dotter Johanna skaffat hem dem. Socker hade de nästan alltid hemma i Backarna, enär socker dagligen användes till kaffedrickning. Johannesson och h. h. äro i mycket fattiga omständigheter och hafva icke mer än de "slita sig till".

Den tillt yttrar i anledning af frågor att han icke varit bekant med Lovisa förän hösten 1888, då han tillträdde tjenst hos Robert Andersson i Torp, hos hvilken Lovisa förut tjenat 1 år. Han hade väl förut wett Lovisa en och annan gång på väg till och från kyrkan, så att han kände henne till utseendet, men bekanta vore de icke förrän den uppgifna tiden, och det intima förhållandet dem emellan börjades icke förrän vid jultiden sagda år. Den tillt vidhåller att han kort efter flyttningen till Torp öfverraskade Lovisa på logen blödande efter fosterfördrifningen, som hon enligt egen uppgift framkallat genom intag af arsenik, men huruvida Lovisa den 15 sistl Dec fördrifvit eller genom annan person kommit att förtära arsenik, påstår den tillt sig icke ens hafva den ringaste aning, förrän förhållandet härvid blef upplyst vid obduktionen. Han göres uppmärksam på det orimla derutinnan, att Lovisa i början af deras bekantskap skulle gifvit honom förtroendet om en brottslig gerning, som hon förhålligat efter deras äktenskap, men vidhåller med bestämdhet sina förut antecknade uppgifter härom. Någon utgift till läkarevård för Lovisa, såsom vt Adolf Edvard Börjessons i Åhs berättelse antyder, hade den tillt icke haft.

Att Lovisa drack något ur brännvinsglaset, såg den tillt, men han trodde det vara brännvin och kryddnejlikor och kunde för öfrigt icke iakttaga, hvad glaset innehöll, emedan han vid tillfället stod på något afstånd från henne i dörren till kammaren. Den förut under ransakningen omnämnda kalkkroppen hemtades af den tillt från Medbo till Åhs några dagar före den 13 Dec, men då fanns endast kvar hufvudet, halsen och ena frambenet. Om benet ? Oskar Karlsson en ?, som han fästade i en vid gödselstacken på Åhs liggande sten, hvarefter Oskar Karlsson och den tillt med laddade gevär i ladugården vaktade på räfvar från klockan 8 på qvällen till kl 12 på natten mellan den 11 och 12 Dec. Ehuru månlyjus var rådande syntes ingen räf till, hvadan de vid tolftiden begåfvo sig från ladugården och rustade sig i ordning för qvarnresa till Bråland, men innan de gegåfvo sig åstad, lossade den tillt kvarlefvarna af kalfven, lindade in dem i ett hästtäck och lade alltsammans inne i stallet bakom dörren. I Bråland fingo de snart mala, så att de hunno tillbaka till Åhs på middagstiden nästföljande dag, som var en Torsdag. Den dagen och qvällen gjorde den tillt och Oskar Karlsson just ingenting vidare än att de buro in qvarnlassen. Den tillt medhade till Bråland den arsenik han bekommit från Herman Nilsson i Fjäll, hvilken han äfven sökt på återresan från qvarnen, ehuru han icke träffades hemma. På fredagsmorgonen den 13 Dec besökte den tillt först handlanden Gustaf Tobiasson i Håby, beläget på

1/2 mils afstånd fr. Åhs, för att hos honom få göra utbyte af ett par byxor, som han köpt men funnit för små. Från Håby begaf den tillt sig till Fjäll, omkring 1/4 mil från Håby, för att träffa Herman Nilsson och begära närmare besked huruvida den från honom bekomna arseniken var tillräcklig kraftig. Omkring kl 12 på Fredagen träffades Herman Nilsson, hvilken vitsordade arsenikens duglighet för fångst af räfvar, ehuru dessa efter förtärande nog kunde gå ganska långt. Från Fjäll begaf sig den tillt utan något uppehåll till Åhs och tog fram kalvhufvudet, som förgiftades med arseniken, hvarefter kalvhufvudet utlades bakom smedjan vid Åhs. Klockan kunde då vara omkring 2 eller tre på e.m. Sedan uppehöll sig den tillt hemma vid Åhs, tills han på aftonen begaf sig till Backarne, dit han kom omkring kl 8 på aftonen.

Åklagaren anmäler, att han till vittnen i målet inkallat organisten C F Nygren i Sälaby, soldaten Fredrik Wing i Vidingen och Johannes Andersson Hak i Backarne under Bodeland samt anhåller om deras hörande på ed.

Som vittnena lemnas ojäfviga få de alla aflägga vittnes ed, på hvilken de efter erinran om dess vikt en i sönder berätta.

1. Nygren: att den tillt i sällskap med Lovisa Andersdotter den 2 Augusti sistl år inställt sig hos prosten Möller i Foss prestgård för att uttaga lysning, men att den tillt då varit så uppenbart öfverlastad, att lysning icke kunde beviljas honom. Häröfver hade den tillt blifvit uppretad och i vredesmod åkt fram och tillbaka framför expeditionsbyggnaden, dervid Lovisa Andersdotter än satt sig upp i kärran och än stigit ur densamma samt, gående vid kärran, visat sig vara mycket bekymrad öfver den tillts uppförande. Lovisa Andersdotter hade äfven vändt sig till prosten Möller, omtalat för honom att hon genom den tillts varehåfvande samt yttrat farhåga för att, derest lysningen icke den dagen kunde beviljas, den säkert aldrig skulle komma till stånd. För att lugna Lovisa Andersdotter i hennes bekymmer öfver att den tillt skulle vilja undandraga sig att äkta henne, hade prosten yttrat såsom sin förmodan, att det vore för henne lyckligare om hon icke blefve gift med den tillt, enär att äktenskap med en sådan supare, som den tillt syntes vara, säkerligen skulle blifva olyckligt. Då Lovisa Andersdotter emellertid vidhöll sin önskan att utfå lysning till äktenskap med den tillt, lät prosten Möller henne underskrifva ett af vittnet uppsatt skriftligt medgifvande till sådan lysning, hvilket skedde för att befria henne från vidare personlig inställelse hos prosten för dyl ändamål. Den 9 derpå följande Augusti infann sig den tillt ånyo hos prosten Möller med begäran om lysning, som beviljades honom enär han då var nykter. Den tillt hade då erkänt det oskickliga beteende, hvartill han gjort sig skyldig vid sitt förra besök samt derför anhållit om ursäkt. Vittnet uppgifver, att ett rykte förmäler, att Lovisa Andersdotter, under hennes samvaro med d. t. i Bodeland, beklagat sig för honom öfver illamående, samt att d. t. då framtagit något ämne, som han stött i en mortel eller ho, och sedan uppmanat Lovisa Andersdotter intaga deraf. Lovisa Andersdotter hade sagt sig icke våga detta men slutligen blifvit narrad förtära giftet, genom att den tillt låtsat smaka på hvad han bjöd. Ryktesvis har äfven vt hört uppgifvas, att en af den tillts bekanata, sedan känt blifvit, att Lovisa Andersdotter genom den tillt vore i hafvande tillstånd, yttrat till den tillt "nu får du väl snart ett barn", hvartill denne skall hafva genmält ungefär: "det är ej farligt, det vet jag nog råd för".

2. Wing: att vittnet, som under fängtransport till cellfängelset i Uddevalla blifvit bekant med den tillt å sagda fängelse aftjenat för misshandel ådömt straffarbete, derunder vittnet jemte andra fångar haft sysselsättning å fängelsegården. Genom fönstret i sin cell hade den tillt fått tillfälle se och tala med vittnet under dennes arbete å fängelsegården samt sålunda erhållit kännedom om tiden då vittnet efter uttjent straff skulle lemna fängelset, hvarefter den tillt från cellfönstret tillkastat vittnet en lapp, hvarå stod skrifvet uppmaning till vittnet att tillsäga "Herman i Fjäll att han ej skulle gå och vittna då uteblifvande endast kostade 1 kr 50 öre."

3. Johannes Andersson Hak: att vittnet, som sedan längre tid har sitt hem hos Johannesson i Backarne, under sistl års höst hade arbete hos Karl Hansson i Foglekärr, från hvilken vittnet den 13 sistl Dec anlände till Backarne kort stund före den tillts ankomst dit. I Backarne hade vittnet uppehållit sig under dela derpå följande Lördag och Söndag. I grisslagten på Torsdags sfton hade hvarken vittnet eller Lovisa Andersdotter tagit del, dock hade Lovisa, sedan grisen för skällning blifvit intagen i köket, biträdt dervid med att lysa. Under natten till Lördagen hade alla i huset, om vt rätt minnes. legat i sina kläder och hade på Lördagen brännvin förtärts i flere omgångar. Något ovanligt i förhållandet emellan den tillt och Lovisa Andersdotter hade vt icke förmärkt. Natten till Söndagen hade de i huset varande haft sina liggplatser på sätt vittnet Johannesson berättat och på Söndagsmorgon hade Lovisa Andersdotter på Johannessons tillsägelse stigit upp före de andra och kokat kaffe. Vittnet vet ej om d.t. på morgonen yttrat afsigt att gå hem eller om Lovisa druckit af det kaffe hon kokade. Lovisa var redan sjuk, när de andra drucko kaffe, men vt kan icke angifva närmare tidpunkten för hennes insjuknande. Lovisa hade klagat öfver att det brände i bröstet samt haft upprepade uppkastningar, och hade hon till en början när anfallen påkommo, gått ut för att kråkas men slutligen nödgats lägga sig till säng, hvarefter hon kräcts i en bleckbunke, som på den tillts tillsägelse tömts på gården af Karl Edvard Johannessons son Anders. Sedan Lovisa måst intaga sängen, hörde vittnet den tillt en gång fråga henne: "du är väl ond på mig, Lovisa" men hvad hon dertill svarat, erinrar sig icke vittnet. Vid ett annat tillfälle hade Lovisa Andersdotter bedt den tillt, som satt sig på sängkanten hos henne, gå ifrån henne, derför att han luktade brännvin. Då Anna Stina Andersdotter på e.m. den 15 sistl Dec ämnade begifva sig till ALfred Samuelsson i Bodeland, som är beläget på ett afstånd af omkring fem minuters väg från Backarne, för att skaffa mjölk å Lovisa, hade d.t. yttrat till Anna Stina: "laga att Ni får sur mjölk, den likar hon bäst." Vittnet har icke iakttagit, huruvida Lovisa Andersdotter förtärde något af den anskaffade mjölken eller hvem som tog hand om densamma. Flere gånger under den 15 sistl Dec hade förslag väckts om att hemta barnmorska, hvilket man dock underlåtit, enär det uppgifvits, att barnmorskan afrest från Bodeland, der hon dock på aftonen anträffades af Karl Edvard Johannesson. Då barnmorskan kom, ville vt icke vara tillstädes utan tog sin dyna och begaf sig upp på loftet.

Det antecknas att vittnet, som visserl redigt besvarat framställda frågor, dock förefaller vara något enfaldig och minnesslö.

Samtliga berättelser, upprepade ur protokollet, vidhållas af vittnena och erkännas till sin riktighet af den tillt, hvarefter vittnena fordra ersättning för sin inställelse vid tinget under vitsordad uppgift, att de äro boende Nygren 23 kilometer, Fredrik Wing 17 kilom och Johs Andersson Hak 16 kilom från tingsstället.

Vittnena tillerkännas för tingsuppvaktningen 1 kr 50 öre hvardera samt derutöfver skjutspenningar för en häst fram och åter från deras hemvist till tingsstället.

Åklagaren ingifver denna skrift:

"Till etc Litt A

Efter uppläsandet häraf yttrar åkl, att han, med vidhållning af hvad han skriftligen påstått, dock anser sig böra anhålla om ytterligare uppskof för närmare utredning ang den tillts uppgifter om det af honom omnämnda kalfhufvudet.

Beslut

Enligt åkls begäran finner HRn skäligt utställa ransakningen till vidare handläggning härstädes Torsdagen den 10 sist Juli kl 10 f.m. i afbidan hvarpå den tillt skall återinförpassas till Kronohäktet i Uddevalla.

/Sessionen slutas kl 2 1/2 e.m./

v278270.b5280

Nr Litt A

Till Qville Härads Rätt

Som mig i egenskap af allmän åklagare jemlikt Härads Rättens beslut den 31 sistl månad åligger att denna dag framställa slutpåstående i målet mot drängen Anders Svensson från Åhs häktad på misstanke att hafva meddelst förgift afdagatagit sin hustru Lovisa Andersdotter i Bodeland, så får jag, då vid ransakningarne framgått

dels att all anledning saknas till antagandet att Lovisa Andersdotter sjelf tagit sitt afdga

dels att, i strid mot hvad Anders Svensson påstått, en oenighet, som till och med tagit form af hot och våldsamheter, redan före äktenskapet var rådanade makarne emellan

dels att Anders Svensson genom uppdukande af lögner hindrat tillkallandet af person, som kunnat bedöma Lovisa Andersdotters sjukdom, som genom samma medel sökt förkomma motgifts intagande

dels att Anders Svensson, i strid mot Svenssons påstående vid första ransakningstillfället innehaft de ämnen, hvaraf Lovisa Andersdotter enligt vederbörande Provincialläkares utlåtande ljugit döden; arsenik just vid besöket i Bodeland den 13 sistl December och qvicksilfver åtminstone omedelbart derföre, utan att kunna visa hvart giftet tagit vägen.

dels att Anders Svensson visat oro för erhållande af s. k. begrafningslapp.

dels att Anders Svensson sökt inverka som vittne

dels att Anders Svensson, allt eftersom skälen blifvo större emot honom, kommer fram med den ena osanna och lösa dikten efter den andra, som, om den varit sann, bort omtalats vid första ransakningen

dels att Anders Svensson under ransakningarna gjort sig skyldig till upprepad tvetalan samt ljugit på ett oblygt sätt inför Rätten

dels att allmänna ryktet stämplar Anders Svensson som gerningsman af mordet, yrka ansvar å bemälte Anders Svensson enligt 14 Kap 18 och 35§§ Strafflagen.

Qville härads Kronolänsmanskonto den 21 Juli 1890

Carl Rhodin

Femte rättegångsdagen**Den 10 Juli 1890**

/Sessionen börjas kl 11 f.m./

No 67

Då till följd af HRns beslut den 21 sistl Juni nu till fortsatt handläggning företages ransakningsmålet mot häktade Anders Svensson från Åhs för mord, tillstädeskommer för åkl t.f. kronolmn Karl Rhodin, hvarjemte tillt Anders Svensson såsom vid föregående ransakningen inställes för Rn af den honom från Kronohäktet i Uddevalla åtföljande fänggevaldigern P A Bergendahl.

Den tillt nekar fortfarande till åtalade brottet och uppgifver ang ofta nämnda kalfhufvudet, att han den 13 Dec "i qvällningen" deri inlade den arsenik, han visat Herman Nilsson i Fjäll, hvarefter han utlade kalfhufvudet bakom smedjan vid Åhs. Sedermera gjorde han just ingenting men skötte dock de dagliga göromålen med hästarnas utfodring och vedhuggning, hvarjemte han biträdde två i Åhs varande tjensteflickor, Gustafva Kristiansdotter och Johanna Johansdotter med uppsättning af stängen för torkning af kläder. Då d.t. återkom från Fjäll, hade Oskar Karlsson gått bort, så att d.t. träffade icke honom, innan han begaf sig till Bodeland. Åhs ligger endast omkr 2 kilometer från Fjäll.

Protokollet från sista ransakningen läses och vitsordas, hvarefter Bergendahl inlemnar följnade skrift, som tillsyningsmannen vid kronohäktet på den tillt begäran åt honom uppsatt:

"Till etc Jag får härmed etc " Litt A

Åkl yttrar, att han besökt Åhs för att på stället för att efterforska huruvida kalfhufvudet skulle kunna finnas i behåll. Någon bestämd upplysning härom erhöles icke, men det uppgafs för åkl, att i målet hörde vt Adolf Börjesson skulle hafva hittat kalhufvudet i närheten af gödselstacken och visat det för Oskar Karlsson i Åhs, hvarjemte åkl anmäler, att han till förnyat hörande i målet inkallat hustrun Anna Stina Andersdotter i Backarne samt Oskar Karlsson och Gustafva Kristiansdotter från Åhs, hvilka alla äro vid Rn närvarande samt förekallas en i sänder och berätta, Oskar Karlsson och Gustafva Kristiansdotter efter erinran om vigten af deras i målet aflagda vittnesed.

1. Anna Stina Andersdotter yttrar, att hon vidhåller sin förut afgifna berättelse och att hon kan till alla delar vitsorda riktigheten af hvad hennes man Karls Edvard Johannesson vid sista ransakningen berättade med den förändringen, att Anna Stina Andersdotter under närmare tiden före Lovisas död vanligen sjelf både kokade och hällde upp kaffet, emedan Lovisa t.f. af sitt hafvandeskap ofta var opasslig. Den 15 December steg Lovisa på anmodan af Karl Edvard Johannesson fört upp och derefter d.t. Under kaffekokningen, som försiggick i stugan, gick Lovisa flere ggr in i kammaren och så ofta hon gick dit in, gick d.t. efter, så att "han måste ovillkorligen veta huru Lovisa fått giftet". Sedan Anna Stina hållt upp kaffet, gick hon åt ladugården och sysslade om djuren: 1 ko och 2 får och när hon kom tillbaka fick hon i kammaren se deras enda brännvinsglas, stående ifyllt med brännvin och något derpå flytande ämne, som Anna Stina antog vara kryddnejlikor, emedan d.t. förut på morgonen malt kryddnejlikor i kaffehon. Hårtill användes en trissa af trä, hvaraf äfven kaffehon var gjord. Då nejlikorna maldes, såg Anna Stina, att den tillt äfven hade något hvitt i hon, men hvad det var, vet hon icke. Som glaset var nästan fullt af brännvin, frågade Anna Stina, hvem som skulle hafva det, och erhöill till svar, att "det skall Lovisa ha", men hvem som gaf svaret, kan hon icke med säkerhet erinra sig men tror, att det var den tillt. Denne vidgår, att det var han, som hällde brännvinet i glaset och att han derefter tog ett par nypor af det malda och lade i brännvinet. Anna Stina såg icke hvem som förtärde glasets innehåll, hvadan hon frågade om Lovisa söp ut allt, som hon ansåg för henne hafva varit väl mycket, men hårtill svarade d.t. "nej, det gjorde jag, mor" och jemte det den tillt erkänner detta sitt yttrande, påstår han, att Lovisa sedermera sjelf tillagade ett glas med brännvin och något "svart ämne" som hon blandade tillsammans med brännvinet och förtärde. Anna Stina säger sig varra fullt förvissad, att något gift icke fanns i huset, innan d.t. den 13 Dec kom till Backarne. Hon torkade sjelf ur kaffehon med en torr filla, efter malningen af kryddnejlikorna, men om kaffehon på annat sätt blef rengjord, vet hon icke. Efter Lovisas flyttning till Backarne, hade d.t. varit der 3 eller 4 ggr men ingen gång stannat öfver natten förrän vid besöket den 13 Dec. Strax på e.m. den 15de begaf sig Anna Stina till Alfred Samuelsson i Bodeland för att anskaffa mjölk åt Lovisa. Hon begärde sur mjölk men af brist på sådan fick hon omkring 2 liter söt mjölk och som hon på enträgen uppmaning af Alfred Samuelssons hustru kom att dröja någon stund i Bodeland för att dricka kaffe kom den tillt efter till Bodeland men gick icke in i boningshuset. Han och Anna Stina följdes åt till Backarne och så snart de kommo dit in, fyllde Anna Stina en kopp med mjölk för att gifva Lovisa, men d.t. tog koppen från Anna Stina och ställde den i kakelugnsnischen för att, som han sade, uppvärma mjölken. Den tillt tog då koppen ur nischen "ända med ens" och gaf den till Lovisa som drack af mjölken men förmådde icke dricka ur allt, emedan hon genast fick kräkningar. Hvar den mjölk, som blef kvar i koppen tog vägen, minns ej Anna Stina, men tror att hon sjelf hällde bort den. Då Lovisas sjukdom på söndag förmiddag började att blifva allt mera alvarsam, glödgade d.t. brännvin och ville att Lovisa skulle dricka deraf, men hon drack ingenting af detta brännvin och icke heller någon annan i huset utan blef äfven det glödgade brännvinet utslaget. Karl Edvard Johannesson, som är tillstädes i tingssalen, yttrar på fråga, att han aldrig druckit glödgat brännvin och att han fördenskull icke heller ville hafva något af det brännvin, som d.t. vid ifrågavarande tillfälle glödgade. Anna Stina Andersdotter säger sig icke veta om brännvinsglaset torkades, sedan Lovisa druckit deraf min minns deremot, att d.t. följde Lovisa icke blot ut i kammaren utan äfven då hon gick ut på gården för att kräkas.

Vidkändt.

2. Oskar Karlsson att vt till alla delar vidhåller sina vid föregående ransakningar, den 1 Mars och 13 Maj, afgifna berättelser, samt tillägger, att det var på upprepade anmaningar af d.t. som vt anskaffat arsenik från Herman Nilsson i Fjäll samt att det äfven var på d.ts förslag, som försök gjordes att fånga räfvar med förgiftade sillar. Den arsenik, som herman Nilsson lemnade, var till utseendet något olika och mindre klar än den som erhållits i Åhs. Herman Nilssons arsenik syntes vara något mjölig. Hvert kalfhufvudet tog vägen, sedan vt och den tillt Anders Svensson den 12 sistl Dec på morgonen begifvit sig till qvarnarne, vet icke vt, som, efter hemkomsten från qvarnarne, väl besökte stallet men observerade icke något kalfhufvud. Icke heller har vt sett kalfhufvudet bakom smedjan men vågade icke taga på sin ed att det icke blifvit utlagdt. Den 13 Dec var vt icke hemma på Åhs mera än en kort stund och vet sål. icke hvad d.t. då företog sig. Att den tillt under förut omvittnade qvarnresorna ett par gånger varit inne på apoteket i Håby, vet vt med säkerhet, men huruvida han besökte apoteket äfven andra qvarnresan minnes ej vt fullt säkert.

Vidkändt.

3. Gustafva Kristensdotter: vt vidhåller hvad hon förut vittnat samt tillägger derjemte, att d.t. icke deltog i middagsmålet den 13 Dec, då de andra åto middag på Åhs, men vet icke om han eljes fick mat eller om han ens åt någon middag hemma. På e.m. samma dag biträdde d.t. med uppsättning af några stänger å logen för torkning af kläder men hvad han dessutom företog sig vet icke vt

Vidkändt.

Såväl Anna Stina Andersdotter som vittnena fordra ersättning för inställelsen vid tinget, vittnena för 15 och Anna Stina Andersdotter för 13 kilometers resa, och tillerkännes de härfor 1 kr 50 öre i dagtraktamente hvardera samt dessutom ersättning för skjuts efter en häst att af allmänna medel utgå.

Karl Edvard Johannessson förekallas och yttrar på frågor, att, då Anders Svensson den 13 Dec ankom till Backarne, medhade han i en kruka 5 liter bränvin som han vid ett bränvinsuttag i Medbo bekommit. Att d.t. någon dag skulle komma till Backarne med bränvin visste nog Karls Edvard, men han väntades icke den 13 Dec, hvadan Karl Edvard hos en granne lånat "slagtbränvin". Meningen var nämligen att slagta den 14 på morgonen, men då d.t. kom, föreslog han att slagta samma qväll, hvilket äfven skedde ehuru slagten icke afslutades förrän på Lördagsmorgonen den 14. Då d.t. ankom till Backarne, talade han först om att gå samma qväll, men kom sedan att stanna kvar ehuru någon icke bed honom derom. För öfrigt påpekar Karl Edvard det besynnerliga deri att d.t., sedan han gift sig, tog tjänst för en ringa dränglön och lemnade hustrun ifrån sig till Qville socken.

Oskar Karlsson upplyser, att den tillts lön skulle enligt aftal utgjort omkring 130 kronor.

den tillt påstår, att Lovisa bad honom mala det som fanns i kaffehon och att hon sjelf lemnade fram kryddnejlikor och socker utan att nämna hvart hon skulle hafva de till. Den t. påstår jemväl, att han smakade på blandningen i hon, men såväl Karl Edvard som Anna Stina försäkra, att de hvarken sågo honom smaka på blandningen i hon eller hörde Lovisa bedja honom verkställa någon malning. Lovisa yttrade dock till Anna Stina, att den t. sagt henne, att kryddnejlikor skulle vara bra för halsbränna, ett yttrande som Lovisa vid ett föregående tillfälle äfven haft. Söndagen den 15 Dec såg Lovisa någon blandning som hon ansåg vara kryddnejlikor och socker stå på ett tefat och smakade deraf utan att känna illamående. På middagen den 15 kokades äfven kaffe, som maldes i oftanämnda kaffeho, utan att denna, såvidt Anna Stina vet, blef noggrannare rengjord än hon förut berättat, hvadan Anna Stina säger sig tro, att det gift hvaraf Lovisa dog icke blandades den dagen.

Sedan den tillt på fråga yttrat, att kalfhufvudet med giftet af honom utlades vid norra gafveln af smedjan vid Åhs och åkl upplyst att marken der består af släta berg afkunnades följande

Beslut

HRn finner nödigt ytterligare uppskjuta ransakningen, hvadan densamma utställes till vidare handläggning Lördagen den 26 i denna månad kl 10 f.m., då åkl åligger hafva till hörande inkallat Karl Ingelssons i Ås hustru äfvensom pigan Johanna Johansdotter derstädes och skall d.t. i afbidan härpå till cellfängelset i Uddevalla åter införpassas.

v278270.b5360

No Litt A

Till vällofliga Qville Härads rätt

Jag får härmed inlemna den upplysning som jag kan, rörande det mig åtalade brottet.

Samma dagen min hustru afled visade hon sig sjuk på morgonen, då jag frågade henne om hon ville jag skulle fara efter Läkare, förbjöd hon det med följande svar: bry dig ej om doktorn, jag vet sjelf hvad det fattas mig, då jag frågade henne om jag skulle hemta barnmorskan svarade hon: bty dig ej om barnmorskan, ty det är ej det som skiller mig; och får jag ej vara i fred kan jag gå, för di (min svärmoder) drager snart stugan full med kärringar, hon, hustrun, satt uti köket vid muren under samtalet, då jag bad henne gå in i rummet sade hon: jag kan väl få vara der jag vill, då frågade jag henne, kanske du har gjort nu som du gjorde på Torp, hvarpå hon svarade, bry dig ej om mig, det har jag sagt dig, för det har ej någon med mig att göra för jag rår mig sjelf. Jag bad svärmodern, hon skulle bedja min hustru att hon skulle gå in i rummet hvilket hon gjorde men gick straxt ut igen.

Två dagar innan hon dog samtalade jag med henne om ett och annat i närvaro af svärfar och svärmor, då talet kom på oäkta barn då min hustru sade det är sämre att taga lifvet af fostret, öfver hvilket svar hon blef ond och gick ut i köket, senare på qvällen lemnade hon tre par strumpor som hon stickat till mig under yttrande: nu binder jag aldrig mera strumpor till dig, jag frågade hvarför säger du så, svarade hon ej, utan gick ut i köket.

Hösten 1888 låg min aflidna hustru sjuk, då hon fick besök af sjömannen Johannes Eliasson i Klåfvan denne sade till henne när han fick se att hon intog terpentinen i ovanligt stora dosisar, du måste vara ledsen på lifvet, då hon svarade: det vore godt det toge något slut, då Eliasson sade du skall ej spöka dig.

Jag anhåller vördsamt att rättegångshandlingarne från målets början torde mig tillsändas med intagande af såväl mina egna uppgifter som vittnens berättelser i sin helhet.

Uddevalla Kronohäkte den 8 Juli 1890

Anders Svensson

v278270.b5440

1890 den 26 Juli

No 70

Vid företagandet till förnyad handläggning af det under No 67 häröfvan i Db den 10 i denna månad senast handlagda ransakningsmålet angående Kronolmn O Johanssons åtal mot häktade Anders Svensson från Åhs för giftmord, inställes såsom vid föregående ransakningar den tillt inför HRn af fänggevaldigern P A Bergendahl, under hvars bevakning han blifvit från cellfängelset i Uddevalla hit förpassad.

Åkl talan förs nu såsom vid sista ransakningen af t f Kronolmn Carl Rhodin, hvilken anmäler att han enligt HRns föreskrift till tinget inkallat hustrun Anna Lovisa Ingelsson och pigan Johanna Karolina Johannesdotter i Åhs, hvilka äfven äro vid Rätten närvarande.

Protokollet för sista ransakningen läses och vitsprdas vara riktigt affattad hvarefter den tilltalade fortfarande bedyrar sin oskuld, ehuru han af ordföranden göres uppmärksam på de försvärande omständigheter, som emot honom förekommer. Han säger sig icke hafva den ringaste vetskap, om hvar hans hustru bekommit det dödande giftet. Angående ofta nämnda kalfhufvud ändrar den tillt hvad han derom yttrat så tillvida, att han nu påstår sig icke minnas, hvilken dag han inlade giftet i kalfhufvudet.

De af åklagaren återopade vittnena föreallas och få, då jäf mot dem icke kan utrönas, aflägga vittnesed, på hvilken de, efter varning för dess missbruk, höras en i sänder och berätta.

1. Anna Lovisa Ingelsson eller Eliasdotter: att den tillt antog tjenst hos vts man kort efter flyttningstiden förra året och att den tillt, i sällskap med vts son Oskar Karlsson, gjorde resor till qvarnarne i Bråland, men hvilka dagar resorna företogs eller andra omständigheter dervid minnes icke vittnet, som säger sig hafva slappt minne. På aftonen den dag den tillt gick till Bodeland utlemnade vt till honom bränvin, som han kbekommit vid ett uttag, och som stod i en bleckspann på vinden och minnes vt att nästföljande dag var en Lördag. Då vt fick höra omtalas Lovisa Andersdotters död frågade vt den tillt, af hvad sjukdom hon dog och som den tillt icke genast "var färdig med svaret" utan liksom funderade på hvad han skulle svara frågade vt den tillt om hon dog af "barnsjukdom" (barnsbörd), hvartill den tilltalade svarade "ja". Huru långt efter Lovisa Andersdotters död som detta samtal egde rum, minnes ej vt, som ej heller kan erinra sig, att hon, hvarken före eöör efter Lovisa Andersdotters död, sett kalfhufvudet, men vt hörde omtalas, att den tillt och hennes son Oskar begagnade en för tidigt född kalf till lockbete för räfven. Vid en af qvarnresorna till Bråland, troligen den första, köpte den tillt nerfdroppar åt vt på apoteket i Håby.

Vidkändt.

2. Johanna Karolina Johannesdotter: att vt tjenade med den tillt och Gustafva Kristiansdotter i Åhs och att den tillt i sällskap med Oskar Karlsson under sistlide höst och vinter gjorde tre resor till qvarnarne i Bråland. Vid en af dessa resor skickade vittnet bud med den tilltalade efter nerfdroppar från apoteket i Håby. Vittnet säger först, att vt icke kan erinra sig, hvilken resa dropparna köptes men efter något begrundande, säger vt, att penningar till nerfdropparna lemnats till den tillt just som han vid middagstiden stod färdig att resa, hvaraf följer att, det ej kan vara den andra qvarnresan, som började nattetid. Hvad den tillt företog sig den tid, han vistades hemma, samma dag han kort före Lovisa Andersdotters död gick till Bodeland, vet icke vt men den tillt deltog icke i middagsmåltiden. Huruvida han stått i något förtroligt förhållande till Gustafva Kristiansdotter, har

vt "alls icke reda på". Om kalfhufvudet kan vt ej heller lemna någon upplysning.
Vidkänt.

Vittnena fordra ersättning för inställelsen, att de äro boende 15 kilometer från tinget, tillerkännas vittnena 1 kr 50 hvardera i dagtraktamente jemte skjutspenningar för en häst fram och åter från deras hemvist till tingsstället att af allmänna medel utgå.

Den tillt påstår, att han köpte qvicksilfret på Håby apotek första qvarnresan eller i slutet af November månad. Han träffade "Hans i Sotenäs" utanför apoteket och blef af honom ombedd att köpa qvicksilfret, som på apoteket erhöles inlagdt i ett mindre paket, hvilket den tilltalade genast efter utkomsten från apoteket öfverlemnade till "Hans i Sotenäs".

Åklagaren säger sig icke kunna anskaffa vidare bevisning utan öfverlemnar målet till HRns pröfning, under yrkande af ansvar å den tillt enligt det skriftliga slutpåstående åkl i målet afgifvit.

Efter anteckning att den tillt under ransakningen visat sig ega godt minne och godt förstånd tillsäges åkl att taga afträde och den tilltalade utföres ur tingsalen medan HRn beslutar följande i partenars närvaro afsagda

Utslag

Af ransakningshandlingarne inhemtas, att den tillt och Lovisa Andersdotter icke voro med hvarandra bekanta förr än den senare år 1888 på hösten antog tjenst hos Robert Andersson i Torp, der den tillt förut tjenade, att ett förtroligare förhållande vid jultiden 1888 uppstått emellan den tillt och Lovisa Andersdotter, som i anledning deraf blifvit i hafvande tillstånd; att den tillt sökt undandraga sig att med Lovisa Andersdotter träda i äktenskap, på grund hvaraf hon visat sig nedstämd till lynnet och yttrat, att "det vore bäst, att hon vore ur lifvet", men att hon, som af naturen hade ett gladt sinnelag, sedan den tillt och Lovisa Andersdotter den 6 Sept 1889 blifvit med hvarandra sammanvigda, varit glad och förnöjd, och att hennes före vigseln yttrade leda vid lifvet sedermera upphört, hvilket äfven vinner stöd deraf att hon sytt kläder till sitt väntade barn och manat till sparsamhet med hemköpt bränvin, som hon ansåg borde användas till barndopet; att den tillt icke vidtagit någon åtgärd för att anskaffa bostad åt sig och sin hustru utan i Nov månad 1889 för egen del antagit tjenst hos Karl Ingelsson i Åhs, sedan Lovisa Andersdotter kortföret måst flytta till sin moder och stjuffader Anna Stina Andersdotter och Karl Edvard Johannesson i Backen under Bodeland; att den tillt der besökt henne kortare tider men aldrig stannat öfver natten, förr än han den 13 Dec 1889 på aftonen ankom till Backarne; att Lovisa Andersdotter då varit vid vanlig god helsa, utom så tillvida att hon varit behäftad med magsyra; att den tillt, som från Åhs företagit resor till qvarnarna i Bråland, antingen den 13 Dec på morgonen eller någon kortare tid derförut på apoteket i Håby köpt qvicksilfer; att den tillt till en början förnekat, att han innehaft qvicksilfer men sedermera, efter derom afgifven vittnesberättelse, erkänt inköpet af qvicksilfer men uppgifvit att han omedelbart efter dess erhållande på apoteket öfverlemnade qvicksilfret till en person vid namn Hans i Sotenäs; att denna uppgift icke kunnat på ringaste sätt styrkas och för öfrigt saknar allt sken af sanning jemväl deraf att den tillt icke kunnat åberopa någon annan person som känner eller ens hört omtalas Hans i Sotenäs; att den tillt emot sitt nekande jemväl blifvit öfvertygad derom att han den 13de December på middagstiden innehaft sönderstött arsenik, om hvars användande han såtillvida haft olika uppgifter, att han väl påstått sig hafva lagt arseniken i ett kalfhufvud för att dermed förgifta räfvar, men ifråga om tiden dels uppgifvit, att kalfhufvudets förgifning skall hafva skett en eller två dagar före den 13 Dec, dels att han vid middagstiden sistnämnda dag inlade giften i kalfhufvudet; att den tillt som vid sin ankomst till Backarne den 13 Dec på aftonen sade sig skola gå hem samma afton, dock oombedd stannade kvar både den 14 och 15 December; att Lovisa Andersdotter, som före öfriga husfolket den 15 på morgonen vid vanligt hälsotillstånd stigit upp för att koka kaffe, efter enskild samvaro med den tillt i kammaren, och sedan hon, enligt den tillt uppgifvit, förtärt bränvin med kryddnejlikor och socker, blef illa sjuk och afled samma dag på aftonen efter ofta påkommande kräkningar; att det förekommer vittnesintyg derom att den tillt innehaft arsenik och att den tillt visat sig angelägen om undanskaffande af det som Lovisa krätes upp, så att deraf vid dödsfallet ingenting fanns i behåll; att det sedermera vid företagen rättsmedicinsk och rättskemisk undersökning å Lovisa Andersdotters döda kropp blifvit ådagalagdt, att orsaken till Lovisa Andersdotters död varit förgifning med arsenik och qvicksilfer; att den tillt ender Lovisa Andersdotters sjukdom den 15 Dec till personer, som han då träffat, haft olika uppgifter om sjukdomens beskaffenhet och efter Lovisa Andersdotters död uppgifvit dödsorsaken vara barnsplågor; att den tillt vid första ransakningen med bestämdhet påstått att Lovisa Andersdotter icke tagit sig af daga men sedermera och sedan styrkt blifvit, att dödsorsaken varit förgifning, velat göra troligt att hon sjelf tagit giften: att den tillt visat likgiltighet för sin hustrus lidande och icke blott försummat att anskaffa läkarehjelp utan äfven sökt att, genom osanna uppgifter om barnmorskan Olssons resa från Bodeland, intala Lovisas moder och stjuffader att icke påkalla Olssons hjelp; att den tillt, ehuru han af vt Adolt Edvard Börjesson i Åhs fått veta, att söt mjölk brukade användas såsom motgift vid arsenikförgifning, emot sanna förhållandet velat göra troligt, att Lovisa Andersdotter icke kunde förtära sör mjölk samt att allt hvad den tillt under ransakningen sjelf uppgifvit för att ådagalägga sin oskuld icke blifvit i någon mån styrkt; och, ehuru ingen anledning förekommit dertill att Lovisa Andersdotter tagit sig sjelf af daga utan deremot alla ofvan uppräknade och flere andra under ransakningen förekomne omständigheter gifva stöd åt det antagandet, att den tillt mot Lovisa Andersdotters vilja bibringat henne det giften af arsenik och qvicksilfer, hvaraf hon aflidit, likväl och som emot den tillt s nekande full bevisning härom icke anses hafva blifvit förebragt, samt edgång i mål af förevarande beskaffenhet icke må ega rum; pröfvar, i förmågo af 17 Kap 32§ Rättegångsbalken, HRn lagligt förklara, att den tillt icke kan för åtalade gerningen sakfällas utan vill lemna saken åt framtiden, då den kan uppenbar varda.

Jemlikt 25 Kap 5§ RB skall detta utslag underställas Kungl Majts och Rikets Göta Hofrätts pröfning, i afbidan hvarpå den tillt skall i hädte kvarhållas och alltså till cellfängelset i Uddevalla åter införpassas.

Vid denna utgång af saken erfordras icke något yttrande i anledning af de under ransakningen meddelade beslut, hvarigenom afhörde vittnen fått af allmänna medel sig tillerkända ersättningar för deras tingsuppvakning.

Efter meddelad besvärshänvisning yttrar åkl, att han visserligen icke är nöjd med utslaget, men som detsamma skall underställas Hofrättens pröfning, kommer han icke att mot utslaget anföra besvär.

(Sessionen afslutades kl 2 e.m.)